

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

VSAK

BELOKRANJCI BELI KRAJINI

ČRNOMELJ — Na letošnji »Belokranjski preji«, ljubljanskem srečanju Belokranjcev, živčih izven Bele krajine, so v okviru društva prijateljev Bele krajine ustanovili združenje Belokranjcev izven Bele krajine, ki imajo gospodarsko in politično moč in so pripravljeni na kakršni koli način pomagati Belokranjcem pri razvoju. Ustanovili so tudi štiri komisije, in sicer za gospodarstvo, za družbene službe, za infrastrukturo in ekologijo. Ponovno srečanje pripravljajo v Metliki za 17. maj, torej ob Vinskih vigredih, ko se bodo natančneje dogovorili o nalogah.

CELULOZA STOJI

BREŽICE — Že pretekli teden se je začel remont v Vidmovi proizvodnji celuloze in konec tedna so bila opravljena glavna dela. Zaposleni pa so že od 6. aprila dalje na čakanju doma, ker so trenutne konjunkturalne razmere za celulozo na svetovnem in domačem trgu zelo slabe.

ROMI PROTESTIRAJO

NOVO MESTO — Na devetem slovenskem romskem srečanju v Novem mestu so Romi, zbrani v Domu kulture, z aklamacijami sprejeli sklep, da pošljejo češkoslovaškemu premierju Václavu Havlu oster protest zaradi grobih fizičnih obračunov, ki so se prejšnji mesec dogajali s tamkajšnjo romsko populacijo v nekaterih krajih. Zahtevali so, da češkoslovaška vlada Romom zagotovi mirno življenje in varnost.

JUBILEJNI!

30 SEJEM
GOZDARSTVA
IN KMETIJSTVA

KRANJ

12. — 19. 4. '91

Bolnišnice naj bi si delile delo

Ministrica dr. Katja Boh je na sestanku v Brežicah pozvala posavsko, dolensko in celjsko zdravstvo k dogovoru — Brežiške bolnišnice ne bodo kar ukinili

BREŽICE — Po dveh mesecih vztrajnega prizadevanja so Posavci končno dočakali obisk predstavnikov republiškega ministrstva za zdravstvo z dr. Katjo Boh na čelu. V ponedeljkovem razgovoru s predstavniki posavskih občin in zdravstva, ki so se jim pridružili še kolegi iz celjske in novomeške regije, se je pokazalo, da obe strani nimata enakih pričakovanj. Ministrstvo je želelo, da se regije med sabo dogovorijo o razporeditvi zdravstvenih zmogljivosti, te pa so od njega zahtevale, da najprej doreče novo organiziranost zdravstva.

Brežičanom gori pod petami, saj njihova bolnišnica zaradi minulih grobih posegov v pripadajoča območja ni polno zasedena, ukrepi za varčevanje v slovenskem zdravstvu pa so ji zagrozili z ukinitvijo. Krčani so zdaj vezani na dve bolnišnici, ki želita njihovo udeležbo pri gradnji, a v takih razmerah ne vedo, katero podpreti. Še huje je v Sevnici, kjer se bolniki zdravijo kar v 4 bolnišnicah: v brežiški, celjski, novomeški in v trboveljski.

Iz Posavja vedno bolj veje strah pred politiko prelivanja dinarja za zdravstvo v večje centre, ki ga napoveduje ministrstvo. Vzememo za primer izbiranje bolnišnice. Vsak se namreč želi zdraviti v večjih centrih, ki pa so za prebivalce obrobni regij že sedaj težko dosegljivi. Kljub zatrditvam Celjancov in Novomeščanov, da nimajo interesa po dodatnih bolnišnicah iz Posavja, pa bi jim vsaj formalna razširitev območij nedvomno pomagala uresničiti naložbe v nove zidove.

SPET ČEBELARSKI PRAZNIK

ŠENTJERNEJ — Čebelarstvo društvo Šentjerneje v sodelovanju s Turističnim društvom to nedeljo, 14. aprila, vabi na Čebelarski praznik '91 v Šentjerneju. Prireditve se bo pričela ob 9. uri na šentjernejskem trgu, kjer bo koncert godbe na pihala. Po koncertu bo povorka s prikazom starega in sodobnega načina čebelarjenja.

BERITE DANES!

na 2. strani:

• Nadškof maševal v Kočevski Reki

na 3. strani:

• Teden cvička nenadoma odpovedan

na 4. strani:

• ADAC in trifarško žegnanje

na 6. strani:

• Je brežiškemu hudiču ime Petan?

na 7. strani:

• Revija Rast raste v drugi letnik

na 9. strani:

• Se bo brskanje po košah

na 13. strani:

• Šest zlatih pravil hujšanja

na 14. strani:

• S peresom uničeno življenje?

KAJ OBLJUBILI IN KAJ NAREDILI

NOVO MESTO — Pred obletnico večstrankarskih volitev v Sloveniji bo v torek, 16. aprila, ob 19.30 v konferenčni dvorani hotela Metropol v Novem mestu poslanski klub SDP priredil »zbor volivcev«, na katerem bodo sodelovali dolenski republiški poslanci in člani republiške vlade, ki so doma z Dolenjskega. Zanimivo bo prisluhniti, kaj je bilo v predvolilnem boju rečeno in obljubljeno ter kaj je uresničeno. Vabljeni!

DR. BOHOVA V BREŽICAH — Po prejšnji zmedi okrog sklica sestanka je ministrica za zdravstvo z namestnikom dr. Koširjem in s svetovalko vendarle prišla v Brežice. Gostje so se o razvoju zdravstva najprej pogovarjali s predstavniki posavskih občin in zdravstva, pozneje pa v brežiški bolnišnici pa so se pridružili še kolegi iz Celja in Novega mesta. (Foto: B. D.-G.)

Oman: osamosvajamo se prepočasi

Predsednik SKZ — LS Ivan Oman na občnem zboru sevniške podružnice: dr. Jože Osterc, kmetijski minister, naj odstopi — Kmečka zveza vse bolj potrebna

SEVNICA — Kmetijski minister je sicer dober strokovnjak, vendar naj odstopi, ker ne more spraviti iz svojega sekretariata nesposobnih ljudi. Tako je v nedeljo na občnem zboru sevniške podružnice Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke Ivan Oman ponovil nedavno zahtevo izvršilnega odbora SKZ-LS po odstopu dr. Jožeta Osterca, slovenskega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Ena od posledic slabega dela kmetijskega ministrstva je tudi, da se vedno nimamo nekaterih zakonov, npr. o gozdovih, zadrugah, lovstvu in o veterinarski službi. Kmetje so nezadovoljni z razmerami, v kakršnih delajo. Zaradi takih stvari je pred kmečko zvezo veli-

obenem napovedala, da bodo novo zdravstveno zakonodajo že prihodnji teden predstavili slovenski vladi.

Kljub napovedanemu dogovarjanju na regionalni ravni pa bo ministrstvo vendarle moralo prevzeti levji delež pri vzpostavljanju enotne mreže bolnišnic. Spoznati bo moralo tudi to, da sodobnejše ceste, na katerih po zgledovanju na zahodni svet gradi razvoj zdravstva, ne bodo skrajšale samo pot iz obrobja

• Že v petek so trije župani posavskih občin sklicali tiskovno konferenco, saj sta bila sestanka z dr. Bohovo in ministrstvom za zdravstvo sklicana krati v Novem mestu in v Brežicah. Ker pa isto telo ne more zasedati na dveh različnih mestih hkrati, so bili v Brežicah in naslohu v Posavju malce zmedeni. Ampak razumeti je bilo, da ne gre za neusklajenost, marveč kar za slepilni manevar, s katerim naj bi Posavje opeharili za bolnišnico.

J. S.

do centrov, ampak tudi obratno. Kot se je slikovito izrazil brežiški izvršnik Ciril Kolesnik je namreč sedaj »od Brežic do Celja 70 km, iz Celja v Brežice pa 140«, zato so očitno še daleč ideje, da bi lahko preusmerjali bolnike tudi iz večjih centrov v manjše bolnišnice.

B. DUŠIČ-GORNIK

Metliški kleti visoko priznanje »Hiša kvalitete«

Podelil ji ga je Red sv. Fortunata

METLIKA — Metliški Vinski kleti bodo v soboto, 11. maja, na Bledu na posebni slovesnosti podelili priznanje »Hiša kvalitete«. To priznanje, ki v svetu velika velja, podeljuje mednarodna organizacija Red svetega Fortunata, ki si prizadeva za dvig kvalitete življenja. Člani Reda sv. Fortunata so pomembne osebnosti s področja umetnosti, znanosti in druge znane osebnosti s celega sveta, med njimi tudi Nobelovi nagradenci. Priznanje »Hiša kvalitete« je eno od priznanj, ki ga za razne dosežke in prizadevanja za dvig kvalitete življenja podeljuje ta organizacija.

Seveda bodo metliški Vinski kleti to visoko priznanje podelili za zasluge pri dvigu vinske kulture. Priznanje »Hiša kvalitete« velja 10 let, za posebne dosežke pa ga lahko podelijo dvakrat ali celo trikrat. Seveda pred vsako podelitvijo opravijo obisk in ocenitev.

Vsekakor je »Hiša kvalitete« za metliško Vinsko klet veliko in pomembno priznanje, saj zgornjo dokazuje, da je glas o pomembnih dosežkih metliške kleti segel tudi zunaj naših meja in da je vse to moč doseči le s kakovostjo in zavzetim delom. In le to razviti svet ceni in spoštuje.

»Smo zapriseženci kvalitete življenja«, velja med drugim za Red svetega Fortunata. »Povezujejo nas vera v dobro; vrednota, ki jo vidimo v naših stremeljih; ljubezen, s katero pripravljamo jedila, spoštovanje, s katerim nalivamo čaše... Ne štejemo več zvezdic nad našimi vrati, pač pa tiste v očeh naših gostov...«

A. B.

NA KOČEVSKEM SPET POTRES

KOČEVJE — V soboto, 6. aprila, ob 9.45 so v Kočevju spet čutili potres, ki pa je bil nekoliko šibkejši kot tisti, 4. aprila. Tokrat tudi ni bilo slišati močnega poka, kot ob začetku prvega potresa slaba dva dni prej.

Iji vprašali za mnenje o komasacijah. Dejal je, da v Avstriji država odredi komasacije in kmetov za mnenje o tem sploh ne vpraša.

V zvezi s prihodnjim statusom naše republike je član slovenskega predsedstva izrazil nezadovoljstvo z načinom in s prepočasnim tempom osamosvajanja Slovenije. Vračanja odvzete lastnine, ki je tudi pomembno za prihodnjo podobno Slovenijo, pa po njegovem ni mogoče izpeljati hitro, ampak gre pri tem za večletni proces, predvsem pri vračanju kmetijskih zemljišč.

M. LUZAR

J. SIMČIČ

Odgovor neučakancem

Če se enostransko odcepimo, neresena vprašanja pa ob tem ostanejo, spravimo v grozno zadrego kup držav, ki bodo rekle, da nas ta hip ne morejo priznati, in nato lahko čakamo deset let. Slovencem ne privoščim, da bi bili formalno odcepljeni, v resnici pa nihče ne bi hotel imeti z nami normalnih odnosov. Tako je v Mladinem intervjuju dejal slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel. S takim stališčem se nestrpeži, da ne rečemo jastrebi, gotovo ne bodo strinjali. Toda ta navidezna obotljivost ne pomeni, da minister in slovenska vlada ne mislita resno. Osamosvojitveni cilji in strategija slovenske vlade ostajajo nespremenjeni, o tem obstaja nadvse pomembno soglasje slovenskih političnih strank in vse priprave tečejo v tej smeri, saj se rok, do katerega naj bi uresničili plebiscitno odločitev — 23. junij, neustojljivo približuje. Preudarnost ni cincanje, saj je treba misliti na posledice, ki jih prinaša samoosvojitveno dejanje.

Jugoslavija je s svetom povezana z nad 6.000 bilateralnimi in multilateralnimi sporazumi oz. vezmi. Ob osamosvajanju Slovenije se odnosi s svetom ne dajo preurediti čez noč, kaj šele odnosi z drugimi republikami, s katerimi bo v vsakem primeru potrebno še sodelovati. Čaka nas prehodno obdobje, pa tudi znoj in solze, je na novinarski konferenci po vladni seji, ki je obravnavala predlog za izdajo zakona o zunanjih zadevah, dejal dr. Rupel. Ljudje morajo vedeti resnico, tudi to, da bo potrebno odrekanje in da se bo gospodarski položaj še poslabšal. Upajmo, da ob solzah in znoju ne bo tekla tudi kri. Preudarna in odgovorna politika, ki misli na konec, slednje mora preprečiti.

M. LEGAN

DR. PLUTA CIVILNIM INVALIDOM VOJNE: Pozdravljam vašo resolucijo o miru in sožitju med narodi. (Foto: J. S.)

Trpke usode invalidov kot poziv k miru

Na Čatežu sprejeli resolucijo — Govor dr. Pluta

BREŽICE — Pretekli petek in soboto je bilo v Čateških Termah posvetovanje predstavnikov zvez civilnih invalidov vojne dežel Alpe Jadran — to je Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Italije — ter srečanje članov slovenske zveze, na katerem je govoril član predsedstva Republike Slovenije dr. Dušan Pluta. Ob tej priložnosti so invalidi sprejeli resolucijo o miru.

Vanjo so med drugim zapisali, da imajo invalidi pravico in dolžnost opozarjati človeštvo na vojne strahote. Letos 6. aprila je preteklo 50 let od fašističnega napada na Jugoslavijo in v spomin na ta dan praznujejo civilni invalidi vojne svoj dan. Prvi dan na posvetu so delegati iz vseh treh dežel govorili o izkušnjah pri zaščiti invalidov. Gre za cel sklop vprašanj o zaščiti invalidov, dodeljevanju ortopedskih pripomočkov, preživetju, dodatkov za nego itd. V večini dežel je varstvo vojnih in civilnih invalidov vojne urejeno enovito, le pri nas so še razlike. Toda prav v zadnjem času se razmere v Sloveniji izboljšujejo, in kot je dejal minister za zadeve borcev Franc Godeša, je bil najnovejši zakon o tem sprejet v skupščini celo z aplavzom.

V petek zvečer je predstavnik invalidov v hotelu Mokrice sprejel podpredsednik slovenske vlade Matija Malešič v soboto pa je bilo srečanje invalidov iz vse Slovenije, ki se ga je udeležilo okoli 700 invalidov. Slavnostni govornik je bil član predsedstva R. Slovenije dr. Dušan Pluta. Spomnil je, da je svet še vedno poln nasilja, da se spori urejajo z orožjem, kot da trpke usode invalidov ne bi bile dovolj veliko opozorilo. Dejal je, da smo tudi v Jugoslaviji in Sloveniji odgovorni pred zgodovino in življenjem za iskanje mirne poti pri reševanju nakopičenih problemov. Slovenija mora vztrajati na dogovorni razdružitvi v Jugoslavijo in naj postane generator mirne politike na jugoslovanskem ozemlju. »Zato z velikim zadovoljstvom in zadoščenjem pozdravljamo vašo resolucijo o miru in sožitju med narodi, ki obsoja vojno brezumje, poziva k mirnemu reševanju jugoslovanske krize in razglasitvi dežel Alpe — Jadra za demilitarizirano območje,« je dejal dr. Pluta. Dolgoletno prizadevanje Zvez društev civilnih invalidov vojne je obrodilo sadove in sprejet je bil boljši zakon o invalidih. Toda v najkrajšem možnem času je treba zakonodajo še dopolniti in vojne invalide izenačiti varstvo invalidov nasloph pa urediti na sodoben evropski način,« je poudaril dr. Pluta.

V MLADIH JE BODOČNOST — Ta, že dokaj izrabljena fraza, še kako živo zadeva našo romsko populacijo. Ob dnevu Romov je bilo v Novem mestu 9. slovensko srečanje Romov, kjer so v kulturnem sporedu nastopale skupine iz Murske Sobote, Lendave, Krškega in Novega mesta. Pred tem je bila okrogla miza, ki sta se je udeležila slovenski minister za izseljenstva in manjšinska vprašanja dr. Janez Dular in znana poznavalka Romov dr. Pavla Štrukelj. Okrogla miza je izvenela v enoten klic k izobraževanju Romov, kar jim edino lahko da notranjo moč za izhod iz njihovega sedanjega nezavidljivega položaja. Še tako lepo napisani člani v novi ustavi jim sicer ne bodo nič pomagali. Romski otroci iz Zabajke, zajeti v predšolsko in šolsko delo, so na prireditvi pokazali, da so na pravi poti. (Foto: T. Jakše)

Logika privatizacije je napačna

Občni zbor Društva ekonomistov Dolenjske sprejel program dela — Novi predsednik je Janez Bajuk — Pogovor z dr. Prašnikarjem o zakonu o privatizaciji

NOVO MESTO — Pred tednom se je na občnem zboru sestalo Društvo ekonomistov Dolenjske. Pregledali so lanskoleto delo in sprejeli smernice za nadaljnje delo, na mestu predsednika pa je Jožo Miklič zamenjal Janez Bajuk, zdaj direktor novomeške bolnišnice.

Oba sta poudarila, da so strokovna društva v zaostrenih pogojih gospodarstva in odločanja vse bolj pomembna. Društvo ekonomistov Dolenjske naj bi bilo skupen prostor, kjer bi se dolenjski ekonomisti dobivali in se sproti seznanjali s tem, kaj od njih zahtevajo stroka, prostor in čas. Ekonomisti naj bi namreč prispevali svoje k temu času, se v svojih okoljih trudili za motivacijo za doseganje čimboljših rezultatov, za razvoj. Na Dolenjskem je zdaj okrog 500 ekonomistov, kar je velik kadrovski potencial, daje pa trenutno manj, kot bi lahko.

V okviru društva je lani začel nastajati projekt razvoja Dolenjske in Belokranjske, ki naj bi prispeval k temu, da bi v tem koncu Slovenije, ki se v zadnji gospodarski krizi kaže kot dokaj trdoživ, motivirali in izkoristili vse potencialne in dejavnike, ki so tu in imajo prednost v primerjavi z ostalo Slovenijo. Projekt naj bi letos rastel naprej, novi predsednik pa je poudaril tudi potrebo, da društvo pomaga s seminarji, z neko vrsto podiplomskega študija, svojim članom pri dodatnem nabiranju znanja, ki ga posebno danes ni nikoli dovolj.

Glavna točka četrtkovnega srečanja dolenjskih ekonomistov pa je bila privatizacija družbene lastnine, o čemer so se pogovarjali z dr. Janezom Prašnikarjem. Poudaril je, da bi moral zakon o

privatizaciji biti pisan na kožo dobrih podjetij, za slaba pa bi bilo treba napisati zelo dober zakon o stečajih, ki ga ni, odpuščanje pa je sicer kruta, a nujna zadeva. Osnutek zakona o privatizaciji

NOVO DRUŽABNIŠTVO — V petek se je v mladom novomeškem mešanem podjetju Novoline mudila ekipa finančne organizacije DRF iz Ljubljane, ki sta jo vodila direktor DRF in predsednik slovenskega društva Manager dr. Anton Krasovec (v sredini) ter njegova pomočnica Milojka Kolar (desno). Dogovorili so se za družabništvo na podlagi sovlaganja in poslovno sodelovanje pri finančnem inženiringu na območju Dolenjske. Direktor Novoline Dušan Plut (levo) meni, da je novo partnerstvo za mladi kolektiv, ki v matičnem Novolesu ni našel razumevanja, zelo pomembno. (Foto: T. Jakše)

zdej spet popravljajo, ostaja pa osnovna predpostavka, da bodo delavci prinesli v firme denar, kar ne zdrži nobene kritike. Dobra podjetja niso zastoj, tako da bi morali delavci prinesiti 15, 20 tisoč mark. A ko bi ta denar že imeli, bi bili nespametni, če bi vsega vložili v eno podjetje. Kdor misli, da je to izvedljivo, nima pojma o ekonomiji, je rekel dr. Prašnikar. Misli, da bi nekaj delnic morali dobiti delavci, nekaj pokojninski sklad, predvsem pa misli, da bi morali začeti tam, kar bi najprej dalo rezultate. To ni trg kapitala, ampak trg delovne sile in trg menedžerjev, za katere je dr. Prašnikar prepričan, da so pri nas sorazmerno dobro izobraženi, njihova naloga pa je vse kaj drugega kot razmišljati, kako privatizirati podjetje. Ključno je zdaj tudi to, ali bodo banke oz. upniki znali najti ekipe, ki bodo v podjetjih skrbela za bančne naložbe, navsezadnje pa še tako dober zakon o privatizaciji na primer ne more rešiti Elana, če imamo slabo industrijsko politiko, inflacijsko financiran proračun in podobno.

Z. LINDIČ-DRAGAVŠ

KAKO DO KREDITOV

NOVO MESTO — V sredo, 17. aprila, s pričetkom ob 12. uri v sejni sobi osrednje bančne stavbe v Novem mestu LB Dolenjska banka pripravila posvet o dinarskem, deviznem in borznem poslovanju ter o možnostih najemanja kreditov pri banki.

Bogomir Štefanič, se mu zahvalil za njegovo doseganje dela in obiske ter izrazil veselje nad dejstvom, da se vrača polno življenje tudi v Kočevsko Reko. Ob tem se je spomnil, da je v bližnji Gotenici živel dolga mučeniška leta duhovnik Alfonz Jarc iz Dragatusa, ki je bil leta 1949 obsojen na smrt in proglašen za ustreljenega, a se je leta 1961 le razvedel, da še živi kot zapornik v Gotenici.

Nadškof dr. Alojzij Šuštar je govoril predvsem o potrebi po odpuščanju vsem, ki so naredili kaj hudega. Spomnil se je Kristusovega trpljenja in poudaril, da za velikim petkom vedno pride tudi velika nedelja. Zahvalil se je kočevskemu dekanu, predstavnikom občine Kočevje, krajevne skupnosti Kočevska Reka in drugim, ki so omogočili pouk verouka, mašo in ki si prizadevajo za zgraditev nove cerkve v tem kraju.

Kočevski dekan Božidar Metelko pa se je v svojem nagovoru spomnil pokojnega župnika in dekana Antona Pogorela iz Fare, ki je pred dobrimi štiridesetimi leti zadnji maševal v že porušeni cerkvi v Kočevski Reki. Ob zaključku je spomnil, da so na območju župnije Kočevska Reka tudi civilne ustanove, ki naj bi skrbela za varnost našega naroda, in da naj bi odgovorni omogočili vsem, ki bodo prihajali sem na usposabljanje, tudi duhovno oblikovanje.

Za zaključek se je župnik Ivan Potrebuj iz Fare, ki bo skrbel tudi za območje Kočevske Reke, zahvalil za obisk in vso doseganje pomoč nadškofu dr. Alojziju Šuštarju, predsedniku občinske skupščine Kočevje dr. Mihaelu Petroviču, direktorju posestva Snejžnik Kočevska Reka Maksu Stebljaju, kočevskemu dekanu Božidaru Metelku in drugim, ki so kakorkoli pomagali k vrnitvi duhovnega življenja na to območje.

J. PRIMC

Ko ni več poti, delavcu ostane ulica

Sindikat za belokranjski občini — Protest 1. maja

ČRNOVELJ — Po neuspešnem poskusu organiziranja območnega sindikata za Dolejsko in Belo krajino so se v Metliki in Črnomlju odločili, da bodo organizirali v Beli krajini samostojno območno organizacijo sindikata dejavnosti. Na ustanovnem zboru pretekli teden v Črnomlju so poudarili, da imajo že ustanovljena dva odbora dejavnosti, in sicer za tekstilno industrijo in elektrotkovinsko industrijo, pogoje pa imajo tudi za ustanovitev odborov za kmetijstvo, trgovino, obrt, državno upravo in šolstvo.

Razpravljavci, sicer sindikalni delavci v podjetjih, niso bili prav nič prizanesljivi do samih sebe in dela sindikata nasploh. Kot je zatrdil eden izmed njih, delavci cenijo sindikalne delavce po tem, koliko so naredili zanje. »In kaj smo naredili, bodisi pri socialnih programih ali zakonodaji?« je vprašal. Delavci čakajo na delo, plače so neredne in kaj hitro se lahko zgodi, da bo članov sindikata vse manj, in ne več, kot pričakujejo nekateri. Tudi zato, ker ni nikogar, ki bi zagotavljal, da bodo dobili delavci plačo po kolektivni pogodbi. Zato je predlagal, naj sindikat vsaj poskusi rešiti te občutljive stvari na najmanj boleč način.

Doslej so namreč »rajo« le dražili, bodisi z visokimi plačami nekaterih, odpravninami, bodisi z regresi za letni

• Ob ustanovitvi belokranjskega sindikata so se sindikalni delavci odločili, da bodo letošnji praznik dela obeležili nekoliko drugače. To naj ne bi bilo proslavljanje delovnih zmag, ampak protestni shod belokranjskih delavcev, ki bodo pokazali na probleme in nepravilnosti, ki se dogajajo, ter na to, kako jim jemljejo pravice. Hkrati bodo poslali pobudo o tovrstnem praznovanju tudi vsem ostalim slovenskim delavcem.

dopust. Prav na račun slednjih je bilo slišati veliko pripomb, saj so si jih ponekod izplačali v bajnih vsotah, medtem ko so delavci s svojimi plačami marsikje na robu preživetja. Iz Kovinarja, na primer, so sprasovali, od kod nekaterim denar za tako visoke regrese, oni pa, ki delajo vse sobote in celo ob nedeljah, so dobili prvo letošnjo plačo šele 8. marca, o regresih pa za zdaj lahko le sanjajo. Kot je dejal Jože Stegne iz republiškega sveta Zveze svobodnih sindikatov, so danes trije ključni problemi delavcev, in sicer problem dela, plač in preživetja. In ko ne uspe več nobena druga pot, je možna le še ulica.

Na ustanovnem zboru belokranjskega sindikata so izvolili za predsednika Jožefa Kočevčarja, ki bo delal na sedežu organizacije v Črnomlju, medtem ko bo na izpostavi v Metliki sekretar, za katerega bodo morali ponovno razpisati delovno mesto. Do izvolitve pa bo to delo opravljal Jože Miklič.

M. B.-J.

SEMINAR O PLAČAH

OTOČEC — V Garni hotelu na Otočcu bo v ponedeljek, 22. aprila, enodnevni seminar o plačah v pogojih podjetništva, ki ga organizira črnomaljsko podjetje Management, kadrološki consulting in izobraževanje. Strokovnjaki s področja vrednotenja dela in razvoja kadrov bodo v petih urah dali odgovor na mnoga vprašanja o podjetniško zasnovanem sistemu plač, razvrščanju delavcev v tarifne razrede, določanju osnovnega dela plače, modelu nagradnega delovne uspešnosti itd. Seminar je namenjen strokovnjakom, ki se ukvarjajo z oblikovanjem sistema plač, direktorjem, sindikalnim povernikom in drugim, ki jih problematika pač zanima. Organizator sprejema prijave do 17. aprila.

Naša anketa

Denar prihraniti drugje!

Še pred dvema mesecema je direktor novomeške bolnišnice Janez Bajuk dejal, da je v slovenski vladi očitno prevladalo spoznanje, da slovensko zdravstvo pač potrebuje tistih 11 milijard dinarjev, kar je zbuhalo upanje, da bo letošnje leto za zdravstvo manj težko od lanskega. Povedal je tudi za še toplo obljubo dr. Toneta Koširja, namestnika republiške ministrice za zdravstvo, da bo republika prevzela del obveznosti pri gradnji nove novomeške porodnišnice. Takoj zatem je prišel na dan republiški proračun, ki so ga na koncu tako določili in opredelili vsote za posamezne namene, da je bilo očitno, da denarja ne bo dovolj skoraj za nič. Prikrasane so ceste, izobraževanje, kultura in še marsikaj, tudi zdravstvo. Ministrstvo dr. Katje Boh se je takoj odzvalo z varčevalnim programom. Participacije naj bi se občutno zvišale in omejili krog tistih, ki jim jih ni treba plačevati. Skrajšali naj bi ležalno dobo v bolnišnicah, zmanjšali število postelj, posamezne oddelke oz. kar cele bolnišnice, seveda predvsem tiste na slovenskem obrobju, naj bi zaprli. Dr. Košir si je upal javno razlagati, kako si v teh časih nekateri, torej Novo mesto, privoščijo načrtovati nove zmogljivosti. Kot da je za Dolenjsko, Belokranjsko in Posavsko normalno, da bomo sicer imeli dobro vojsko, policijo ipd. in da bomo davkoplačevalci očitno financirali tudi vladni časopis, zdravja za večino pa bo manj in bo težje dosegli kot doslej.

TATJANA ZRNEL, strojeopiska v Inlesu Ribnica: »Načelno menim, da bi morali namenjati sorazmerno več denarja za zdravstvo kot za vojsko. Prepričana sem, da bolnišnic ni preveč, saj moraš kar dolgo čakati, da prideš na vrsto na primer za operacijo. Če si bolan in brez dela, si boš težko privoščil zdravnika in zdravlila. Slišim tudi, da bo treba plačevati tudi zdravstvene storitve in zdravlila za otroke. To ni prav, ko drugi strani govorijo, naj bi imeli več otrok.«

BOŠTJAN ŠVAJGER, umetniški vodja Mladinskega kulturnega kluba Bele krajine, Črnomelj: »Strinjam se, da je potrebno varčevati, a ne pri človeku, saj se veliko govori, naj bi bil naš sistem po meri človeka. Žalostno je, da bodo morali ljudje najprej pogledati v denarnico, potem pa se odločiti, ali gredo k zdravniku ali ne. Žal bodo varčevalni ukrepi najbolj prizadeli malega človeka, ne pa bogatih. Razlike med družbenimi sloji pa se bodo tako le še povečale.«

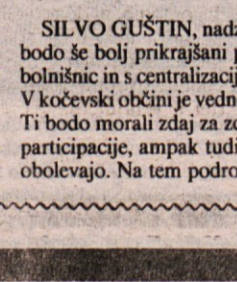
SONJA LEVIČAR, komercialistka v podjetju Videm D'Arzy Krško: »Zdaj, ko sem zdrava, lahko rečem, da smo bili vsi skupaj preveč navajeni na to, da je vse »zastonj«. Kako bo naprej, ne vem, ampak deloma sem za to, da premožnejši sloji prispevajo za zdravstvo več in manj premožni sloji manj. Ne bi namreč mogla sprejeti, da bi bili zdravi lahko samo bogati, revni pa bolni. Mislim, da nas je Slovencem premalo za take vrste naravno selekcijo.«

VILJEM MLAKAR, upokojenec iz Trebnjega: »Varčujemo naj kje drugje, ne pa pri zdravstvu. Ukinjanje različnih zdravstvenih pravic bi bil udarec, to bi občutili predvsem starejši, bolni ljudje. Tisti, ki sprejemajo te ukrepe, so danes mlajši in zdravi in se ne zavedajo posledic svojega dela, udarec pa bodo z leti občutili tudi sami. Zaradi varčevanja bi se lahko zgodilo, da bodo bolnikom predpisovali cenejša in zato mogoče slabša zdravlila.«

NATALIJA BIZJAK, kulturna animatorka v Zdravilišču Šmarješke Toplice: »Z zaskrbljenostjo spremljam dogajanje v zdravstvu, saj me različne omejitve na tem področju dvakratno prizadenejo. Prvi kot privatno osebo, ki ji postaja zdravstveno varstvo vse dražje in manj dostopno, drugi pa kot delavko v zdraviliški organizaciji. Ze zdaj je zdravniško napotenih k nam vse manj gostov, z novimi ukrepi jih bo še manj, to pa zna skupaj s splošno krizo ogroziti tudi našo dejavnost.«

SILVO GUŠTIN, nadzornik pri Varnosti v Kočevju: »Manjši kraji so in bodo še bolj prikrajšani pri zdravstvenih storitvah. Z ukinitvijo nekaterih bolnišnic in s centralizacijo zdravstva se bo gotovo povečala brezposelnost. V kočevski občini je vedno več ljudi brez dela ali pa imajo majhne dohodka. Ti bodo morali zdaj za zdravje namenjati več denarja. A ne le zaradi višje participacije, ampak tudi zato, ker ljudje s slabšim standardom pogosteje obolevajo. Na tem področju je potrebna solidarnost.«

Nadškof maševal v Kočevski Reki

Nadškof dr. Alojzij Šuštar je v petek maševal v Kočevski Reki, kjer nad 40 let ni bilo maše — Maša je bila v prosvetnem domu — Zidali bodo cerkev

KOČEVSKA REKA — Nadškof dr. Alojzij Šuštar je minuli petek maševal v Kočevski Reki. To je bila po nad 40 letih spet prva maša v tem kraju. Potekala je v tamkajšnjem kulturno-prosvetnem domu, saj so bile na do pred kratkim zaprtem območju Kočevske Reke po vojni porušene vse cerkve in drugi sakralni objekti, tudi tista v Kočevski Reki. Dvorana je bila nabito polna, ocenjujejo, da je maši prisostvovalo blizu 600 ljudi. Maše se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine Kočevje dr. Mihael Petrovič, prvaki kočevskega dela stranke SKD in drugi.

Maša je potekala ob ubranem petju domače mladine, vernikov in duhovnikov. Duhovniki so bili iz območja občine Kočevje in od drugod. Tudi verniki so prišli k maši od blizu in daleč, s

posebnim avtobusom in zasebnimi avtomobili tudi iz Kočevja in od drugod. Med mašo se je zvrstilo več govorov oz. pridig. Najprej je nadškofa pozdravil predstavnik kočevske enote SKD

NADŠKOFOVA MAŠA — Nadškof dr. Alojzij Šuštar je minuli petek ob pomoči več drugih duhovnikov maševal v Kočevski Reki. Maša je bila v dvorani prosvetno-kulturnega doma, ker je bila cerkev v Kočevski Reki podrti pred dobrimi štiridesetimi leti in od takrat tu ni bilo več maše. (Foto: Primc)

Dirka na mariborski letališki stezi

Minister razveselil, nato pa razočaral

MARIBOR — Znamenito mariborsko letališče — znamenito zato, ker je eden od slovenskih simbolov jugoslovanske naložbene megalomanije sedemdesetih let — je danes približno tam, kjer je bilo pred slovensko otvoritvijo maja 1976; vzletno-pristajalna steza je polna avtomobilov, ne letal. Takrat so po njej dirkali bolidi formule V in nepovedovali cvetoče poslovanje še nedograjenega letališča. Danes je vsako nedeljo na stezi zares vse polno štirikolesne pločevine, a samo po zaslugi osrednjega mariborskega avtomobilskega sejma, ki je postal najbolj donosna dejavnost letališča Maribor.

Ne samo najbolj donosna, temveč še skoraj edina. Če dodamo še sejem rabljene kmetijske mehanizacije... Pač — tu in tam na letališču še za-

ide kakšno letalo, a to je za zaposlene že majhen praznik. Gre za občasne lete proti Beogradu in Splitu (Jatova proga do zvezne prestolnice je bila v zadnjih letih še edina, ki je bila redna, pa še ta je zdaj ukinjena), za posamezne čarterske plete in za letala, s katerimi prihajajo švicarski in avstrijski piloti in tukaj vadijo vzletanje in pristajanje. Airport Maribor je med drugim občasno vežbališče pilotov družbe Lauda Air in bojda je lastnik, sloviti avstrijski avtomobilist, zelo zadovoljen s tukajšnjimi razmerami. Precej manj pa Mariborčani, ki niso prav nič navdušeni nad celodnevni kroženji velikih kovinskih ptic tik nad mestom.

Toda za kak šiling več je pač treba potpeti, še zlasti, ker je letališko izgubo vsa ta leta moral redno pokrivati vedno izsušeni mestni proračun. Zato je bila ob nedavnem sprejemu republiškega proračuna novica dneva, da je finančni minister dr. Kranjc mariborskemu letališču odobril proračunski denar kot »nadomestnemu letališču za Brnik«. Zadovoljstva pa je bilo hitro konec, ko se je zvedelo, da gre za borih 500 tisoč dinarjev. Direktor je v prvi izjavi za časnik odkrito priznal, da ga je znesek »šokiral«, zatem pa je povedal, da bodo denar porabili za marketinško študijo prihodnosti mariborskega letališča.

Dobronamerni so mu že svetovali, naj se s študijo ne prenaagli; naj si najprej prebere, kakšno bleščečo prihodnost so v svojih študijah pred 20 leti napovedovali letališču njegovi ekonomski očetje in politični botri. In naj ne izgubi upanja, saj bo navsezadnje tudi bodoče Janševo slovensko vojaško letalstvo potrebovalo kakšno matično zračno lukso.

MILAN PREDAN

ljubljska banka

Dolenjska banka d. d. Novo mesto

Sektor za poslovanje s prebivalstvom

NOVE — VIŠJE OBRETNOSTNE MERE

Ljubljanska banka Dolenjska banka, d.d., Novo mesto je 8. aprila letos zvišala obrestne mere nenamenskih depozitov občanov, in sicer tako:

	17%
1. vpogledni depoziti	
2. vezani depoziti:	
nad 1 mesec	35%
nad 3 mesece	40%
nad 6 mesecev	44%
nad 12 mesecev	50%
nad 24 mesecev	55%
nad 36 mesecev	58%

Posebna ugodnost so depoziti obrtnikom na odpoklic. Sprememba letnih obrestnih mer velja tudi za vse obstoječe vezane depozite, katerim še ni potekla doba vezave.

kmetijstvo

- Če se vsak posameznik odreče temu, da bi koplil posest, bodo vsi imeli dovolj. (Francšek Asiški)
- Kjer seješ ljubezen, tam raste veselje. (Shakespeare)
- Kritika politikov na oblasti je javna higiena države. (S. Slapšak)

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Že minuli teden smo na straneh Dolenjskega lista pisali o krajah denarja, ki se vsak tržni dan pojavljajo na novomeških tržnicah. Minuli teden je občanki nekdo sunil kar celo nemajhno pokojnino. Zmikavti radi opazujejo gospodinjice, koliko so premožne, ko plačujejo na trgu. Ponašajo denarnico pustijo na vrhu cekarja, zato tat nima težkega dela. Ta ponedeljek so bile na tržnici naslednje cene: jabolka 15 do 25 din kilogram, solata 50 din, smetana 40 din lonček, sirček 25 din vrečka, jajca 3 din, semenski krompir 20 do 50 din kilogram. Cena za 30 sadik zgodnje solate je bila 20 din. V pokritem kiosku Deladinja so bile ta ponedeljek naslednje cene zelenim vitaminom: pomaranče 25 din, grozdje 120 din, limona 35 din, banane 45 din, fižol 48 din, hruške 35 din, jabolka 28 din, orehova jedra 150 din, nova čebula 80 din, solata 70 din, suhe slive 70 din, kivi 70 din, krompir 12 din.

V KRANJU SEJEM KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

KRANJ — Jutri bodo v dvorani B Gorenjskega sejma odprli tradicionalni, 30. mednarodni sejem gozdarstva in kmetijstva, ki bo odprt do 19. aprila. Vabljeni!

Sejmišča

- SEJMIŠČE V BREŽICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 295 do 3 mesece starih in 47 starih prašičev. Mlajši, ki so jih prodali 167, so bili po 35 din kilogram žive teže. Starejši, od katerih jih je menjalo lastnika 18, so bili po 25 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Nadomestila za bolni igor

Dolenjski list 27. septembra 1990: Krompirju grozi katastrofa. Pod tem naslovom zapisana napoved se žal uresničuje. Dolenjski krompir — predvsem najbolj razširjena sorta igor — je vse bolj »zaznamovan« s prstanasto nekrozo gomoljev, ki jo strokovno označujejo tudi s kratko PTRN (potato tuber ring necrosis) in jo povzroča virus YN. Ta virus prenaša veliko vrst listnih uš, kar se bolj otežuje zatiranje oz. preprečevanje bolezni. Vse kaže, da brez obširnih zaprtih območij ne bo mogoče več pridelati dovolj semena (elitnega igorja že tako in tako ni več), ob tem pa bodo prizadeti pridelovalci merkanitnega krompirja.

Zaradi enega in drugega čakajo stroko velike naloge. Katastrofa se bo dala preprečiti ali vsaj omiliti tudi z uvajanjem odpornejših sort. Ljubljanska Semena je preizkušala nekatere novejšje tuje sorte, in čeprav je letošnja sadila sezona že mimo, pogledimo, kakšne bodo imeli poljedelci možnosti vsaj v prihodnjem letu.

Slovenski potrošnik cenil predvsem krompir z belim mesom, ki je seveda brez nekroz. Semena predvideva, da bi se dalo sorto igor vsaj delno nadomestiti s sorto kennebec, uvoženo iz Kanade, ki jo jugoslovanska sortna lista pozna že 24 let. Kaže, da se bo obnesla, spodbudni pa so tudi poskusi z

- KAKŠNO MORA BITI SEME — Dobro seme je ključ do obilnega in kakovostnega pridelka. V semenski trgovini jamči kakovost semena deklaracija, ki je sestavljena na podlagi posebnega pravilnika. Ta pri krompirju dopušča le do 1 odst. mehanskih primesi, do 1,5 odst. mehansko poškodovanih gomoljev in samo do 0,05 odst. primesi drugih sort. Semenski krompir ne sme biti okužen s karantenskimi in še nekatere drugi drugi gospodarsko škodljivimi boleznimi in škodljivci, mora pa biti tudi kalibriran. Najmanjši premer gomoljev sme znašati 28 mm, največji pa 55 mm.

nekaterimi drugimi sortami, ki so že prestale obvezni triletni preizkus in samo še čakajo na potrditev zvezne sortne komisije.

Med njimi je srednje pozna škotska sorta pentland squire, ki je pri nas že nekoliko znana in ki uspešno nadomešča igor, a je vendar doglorno stroka ne priporočila preveč (ima votlo srce pri debelih gomoljih, ni dovolj odporna proti virusom). Nadalje bo Semena razpolagala tudi z večjo količino semena mlajše holandske sorte sante, angleške sorte maris bard, holandske sorte concord (zelo rodovitna sorta s podolgovati ovalnimi gomolji in rumenim mesom) ter nemške sorte agrira, ki je primerna za predelavo v čips, pomfri in pire.

Inž. M. L.

Ne ožemajte kmetov tako močno!

Trebanjska podružnica SKZ-LS nasprotuje dajatvam, ki jih »kmet ne bo zmožel plačati« — Člani naj tudi kaj pišejo — Sodelovanje znotraj in navzven

TREBNJE — Na občnem zboru trebanjske podružnice SKZ-LS 10. marca letos so udeleženci v razpravi načeli kopico vprašanj in na tej podlagi so v trebanjski kmečki stranki posebej zapisali 8 sklepov.

Z njimi med drugim nasprotujejo, da bi zakon o gozdovih predpisal obvezno odkazilo lesa, in se strinjajo z uvedbo javne strokovne gozdarske službe po zgledu avstrijske. Ker se v podružnici zavedajo pomena zakonov o zadružništvu, o denacionalizaciji in o privatizaciji, tj. predpisov z izrednim vplivom na

razvoj kmetijstva, zasebnosti in podeželja, bodo v Trebnjem organizirali pred sprejetjem navedenih aktov o teh področjih okroglo mizo. V omenjenih sklepih trebanjska kmečka stranka zahteva uvedbo zasebne veterinarske dejavnosti, po njenem »bistveno cenejše« storitve. Kar zadeva lovstvo, so na

DOBRA BELOKRANJSKA VINA — Sedemčlanska strokovna komisija je konec prejšnjega tedna v Metliki ocenila 340 vzorcev belokranjskih vin. Ocene so potrdile, da je bila lanska vinska letina v Beli krajini zelo dobra. Je bilo pa zato kletarjenje še težje, zato je bilo precej vzorcev izločenih. (Foto: A. B.)

Spet dobra belokranjska vina

Najvišjo oceno, 18,7 točke, in s tem naziv šampion razstave je dobil Plutov rumeni muškati

METLIKA — Strokovna komisija pod vodstvom prof. Slavice Šikovec je konec prejšnjega tedna ocenjevala vina, ki so jih belokranjski vinogradniki poslali za razstavo belokranjskih vin, ki bo, kot že vrsto let, v okviru Vinske višnje maja v Metliki. V oceno je prišlo 340 vzorcev, od tega 264 belih in 76 rdečih. V primerjavi z zadnjimi leti, ko je prišlo v oceno za razstavo belokranjskih vin okoli 200 vzorcev, je to precej, kar tudi kaže na lanko kakovostno letino.

Med belimi vini je bilo največ belokranjskega belega, kar 204 vzorci; komisija je 18 vzorcev tega vina prisodila zlato medaljo, 79 je bilo srebrnih in 34 bronastih medalj. Med sortnimi belokranjskimi vini pa je bil sauvignon en sam in je dobil zlato medaljo; med 7 rumenimi muškati sta dva vzorca dobila plaketo kot vrhunski (oceana nad 18 točk), 1 vzorec je dobil veliko zlato medaljo (med 17 in 18 točkami), 1 zlato (med 16 in 17 točkami); laških rizlingov je bilo 30 vzorcev: 5 je bilo velikih zlatih medalj, 9 zlatih, 4 srebrne (15 do 16 točk) in 2 bronasti medalji (14 do 15 točk). Med dvema vzorcema laškega rizlinga pozne trgatve je eden dobil veliko zlato medaljo; rumeni muškati pozne trgatve pa je bil en sam in je dobil najvišjo oceno sploh — 18,7 točke in je tako šampion letošnje razstave. Gre za vino znane vinogradniške družine Plut iz Drašičev. Vrhunsko kakovost je komisija prisodila tudi edinemu chardonnayu ter enemu od petih vzorcev renskega rizlinga; med renskimi rizlingi sta dva vzorca dobila veliko zlato medaljo,

eden zlato in eden srebrno. Veliko zlato medaljo je dobil edini vzorec šipona, zlato edini zeleni silvanec, med 7 vzorci belega pinota pa so 4 dobili veliko zlato, 2 pa zlato medaljo. Tako je bilo med vsemi 264 vzorci belih vin 5 vrhunskih, 14 velikih zlatih medalj, 33 zlatih, 84 srebrnih in 36 bronastih. 92 vzorcev pa je komisija izločila.

Rdečih vin je bilo, kot rečeno, 76, med temi največ, 47, metliške črnine (2 velikih zlatih medalji, 11 zlatih, 15 srebrnih in 2 bronasti), 11 vzorcev modre frankinje (1 velika zlata, 3 zlata, 1 srebrna, 2 bronasti), 9 rosejev (1 zlata, 4 srebrne, 2 bronasti), 8 belokranjskih rdečih (1 zlata, 4 srebrne) in 1 žametna črnina (bronasta). Tako so bile med 76 vzorci 3 velike zlato medalje, 16 zlatih, 24 srebrnih in 7 bronastih, 26 vzorcev pa je bilo izločenih.

A. B.

Gorjušica kot odrešilna pomočnica

Namesto herbicida?

Narava nam sama ponuja rešitev, s pomočjo katere se bomo ubranili plevelov, ki uničujejo posevke. Odrešilna rastlina naj bi bila »neugledna« gorjušica, oljna križnica, ki jo sicer sejejo za potrebe oljne industrije in živalske krme. Ima značilen pekoč okus, ki ga povzroča skupina spojin, imenovanih glukozinati, prav te pa imajo še eno pomembno lastnost, ki jo je praksa doslej ponekod že poznala: ovirajo rast drugih rastlin. To je mogoče izkoristiti za zatiranje plevelov.

Britanski inštitut za raziskovanje hrane se je lotil podrobnejše raziskave in prišel do presenetljivih odkritij. Delovanje gorjušice je znatno nesporno, še več, njene bioaktivne sestavine so tako močne, da bo gojenje gorjušice med posevki nadomestilo sintetične kemikalije za zatiranje plevelov, torej herbicide. Dr. Roger Fenwick, ki raziskave vodi, je optimist: »Mislim, da bomo v prihodnosti lahko obvladovali naravne pojave v rastlinah, kar nam bo sčasoma omogočilo manjšo porabo kemikalij. Kaj zmore gorjušica, zdaj vemo, bržkone pa so še drugi posevki s podobnimi učinki, le raziskati jih je še treba.« (Sodobno kmetijstvo)

— n

O TEDNU CVIČKA PRI ŽUPANU — Četrkov razgovor o pripravi Teden cvička tudi v takšni zasedbi ni rodil sadove. Bo naslednje leto, ko bodo dolenjski vinogradniki praznovali dvajsetletnico, ostalo še kaj volje do priprave te prireditve? Na sliki del četrikovega omizja (od leve proti desni): Marjan Starc, dr. Janez Bogataj, prošt Jože Lap in Marjan Ristič iz sekretariata za notranje zadeve. (Foto: J. P.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

Ocenjevanje vina

Vinogradniška društva po Dolenjski, Posavju in Beli krajini prido organizirajo ocenjevanja vin, ki se bodo verjetno zaključila v mesecu aprilu. Sledile bodo turistično-vinske prireditve. Veliko ljudi sodeluje v teh dogodkih bodisi kot vinogradniki ali kot ljubitelji zlatih kapljic. Vinogradniki, ki tekmujejo s svojimi vini, so nestrpni v pričakovanju, kakšen bo rezultat njihovega celoletnega truda.

Da bi vinske prireditve dosegle svoj namen, naj zopet delno seznanimo bralce Dolenjskega lista s pravili, ki veljajo za ocenjevanje vin. Obstajajo do potankosti predpisana mednarodna pravila, ki jih stalno izpopolnjujejo. Glavni poudarek je na anonimnosti vina in strokovnosti degustatorjev. Na našem območju so organizatorji dosledni in skušajo čimbolj zadostiti pravilom. Zelo dobro poznamo organizacijo ocenjevanja vina v Beli krajini in na finalnem ocenjevanju za Teden dolenjskega cvička. Zato trdim, da je zelo poskrbljeno za anonimnost vzorca in noben degustator ne more zvedeti, čigavo vino je v času ocenjevanja v njegovem kozarcu. Slabost vseh teh ocenjevanj pa je prevelika dnevna norma. Po mednarodnem pravilniku je dovoljeno dnevno oceniti 50 do 60 vzorcev vin. Takšna norma se spoštuje v Ljubljani, ko je mednarodno ocenjevanje. Na naših ocenjevanjih pa postavimo komisijo pred dejstvo, da ocenjujejo dnevno do 150 vin. Degustatorji so po 100 vzorcih gotovo občutno utrujeni in ne morejo več jamčiti za popolno objektivnost.

Osebnost se tolažim, da ne more priti do velikih napak, ker sodelujejo v glavnem profesionalni slovenski degustatorji, ki tedensko vsaj enkrat ocenjujejo po 50 vin na en dan, zato imajo poleg znanja tudi kondicijo.

Tehnika degustacije: Z očesom dobimo prve vtise o vinu, ki se nam nataka v kozarec, zato moramo opazovati curek, zven in barvne nianse. Barva nas informira tudi o razvitosti vina in je bolj v povezavi z leti kot kakovostjo. Pri rdečih vinih ima mlado vino živo barvo, zrelo, večletno vino je dobilo opечно nianso v rjavordecem odtenku... Pri belih vinih kot tudi pri rdečih je lahko zlatorumena, zelenorumenasta, rumenozelena, rubinasta, granatno rdeča, modrikasto rdeča...

Ob vonjanju vina razpolagamo že z informacijo o barvi in pri kakovostnem vinu je med tema dvema občutkoma logična povezava. Vonji so pa lahko prijetni in neprijetni. Snovi, ki so zdravju škodljive, dišijo neprijetno, zato reagiramo na odvrtno in smrldljive nianse z odporom. Obstaja pa bogata paleta vinskih vonjav, ki nas očarajo, tudi do opojnosti. Elegantna vinska cvetica, aroma ali buket so važni elementi pri ocenjevanju vina, priprajo nas o visoki tehnologiji in kakovosti vina. Čutilo vonja se nahaja v zgornjem delu nosne votline in ga imenujemo rumena pega. Do nje pride le »filtriran« zrak, ki je vlažen in segret. Nos in nosnice ne vonjajo, so samo pot do rumene pege. Iz ustne votline je tudi odprta pot do nje, ali retronazalna pot. Požirek vina, ki ga zadržujemo v ustih, se segreva in vonji potujejo nazaj do rumene pege. Zato moramo vino nujno zadrževati nekaj sekund v ustih. (Dolge prihodnjice)

mag. JULIJ NEMANIČ

P.S.: Vinogradniki, ne dovolimo, da se naše prireditve sprevržejo v pijančevanje. Z zgledom in obnašanjem pokažimo, da ne prenesemo nesposlujivega odnosa do dobrega vina, ki je del našega dobrega imena, ki je naš ponos, kar pa ni naprodaj!

Slovenija Moja dežela.

Teden cvička nenadoma odpovedan

Vinogradniki so se tako odločili zato, ker izvršni svet dovoljuje le dva dneva gostinske ponudbe — Dr. Bogataj želi izdelati novo podobo te prireditve

NOVO MESTO — Vse napore, ki jih je Društvo vinogradnikov dolenjske do sedaj vložilo v prireditev 19. teden cvička in 2. vinogradniški sejem, so bile zaman. Na izredni seji upravnega odbora so se te dni dokončno odločili, da te največje dolenjske turistične prireditve letos ne bodo pripravili.

Menili so, da vsi razgovori kažejo na to, da si Novo mesto prireditve ne želi, da se do nje primerno ograjuje tudi občinsko vodstvo. V takšnih razmerah vinogradniki iz štirih dolenjskih občin niso pripravljeni priti na trg, kajti vseskozi so mislili, da s prireditvijo popestrijo vsakdan Novomeščanov pa tudi vseh tistih Dolenjcev in drugih, ki so se vsako leto srečevali na prireditvi. Teden cvička ni le praznik vinogradnikov po spomladanskem zaključku del v vinogradih, temveč pravi čas za pokušnjo

ponudbe. Nadalje so vinogradniki menili, da se prireditve lahko denarno pokrije le v štirih dneh. Sprašujejo se, ali se jim splača za dva dneva postavljati toliko stojnic, lesene hrame, oder in ostalo. Kdo bo povrnil stroške, ki bodo lahko že na startu prireditve večji od prometa?

Tednu cvička je bil namenjen tudi sestanek, ki ga je minuli teden v prostorih skupščine sklical njen predsednik Marjan Dvornik. Za mizo so sedli tudi etnolog dr. Janez Bogataj, Marjan Starc, predstavnik Moka iz Kopra, prošt Jože Lap, predstavniki občine in seveda društva vinogradnikov. Dr. Bogataj je menil, da je Teden cvička ena od pri-

ložnosti, da Slovenci in Dolenjci začnemo po tej poti reševati raven svoje vinske kulture. Menil je, da je prireditev potrebno pripraviti po meri Novomeščanov. V tej prireditvi morajo vsi videti tudi neko korist. « Po mnogih nemških in avstrijskih mestih so zabave pod okni meščanov, vendar se ti ne pritožujejo. Marsikje se pravzaprav sploh ne končajo, torej trajajo nekaj dni noč in dan, » je povedal Bogataj. Njegove misli je nadaljeval Marjan Starc in izvršnemu svetu ponudil izdelavo nove celostne podobe te prireditve (seveda ne zastojni), ki bi jo lahko izvajali na raznih lokacijah, tudi na jasi v Dolenjskih Toplicah, vsekakor pa bi po novem modelu morala s to prireditvijo živeti vsa Dolenjska. Menda bo izvršni svet to studijo naročil, letošnja prireditev pa s tem seveda ni rešena.

J. PAVLIN

gospodinjski kotichek

Korenje — zbir vitaminov

Rdeče korenje izvira iz Male Azije in je več kot 2000 let stara kulturna rastlina. V zahodnem delu Evrope se je korenje udomačilo v 19. stol. Danes poznamo več vrst korenja za prehrano ljudi in živali. Odebeljena glavna korenina je rumena ali oranžnoredke barve. Pri gojenih vrstah je korenasti del lahko zelo različen. Običajno je dolg, cilindričen in ima številne lasaste koreninice, lahko pa je tudi valjaste oblike z gladko površino. Korenino uporabljamo v zdravi in dietni prehrani, v zdravilstvu in kozmetiki.

V septembru in oktobru korenje populirajo, ga primerno osušimo in shranimo v hladno in vlažno klet. Lahko ga zložimo tudi v zabojček in ga zasujemo s suho mivko. Paziti moramo, da korenje pozimi ne zamrzne. Korenine vsebujejo veliko karotenov, ki dajejo korenju oranžnoredčo barvo in jih človeški organizem spremeni v A-vitamin. Vsebuje še veliko sladkorja, vitamine B1, B2, B6, vitamini snov PP, D in E-vitamin, mikroelemente, beljakovine in celo maščobe in eterično olje. Tega je veliko zlasti v korenjem semenu. Sveže korenje vsebuje še približno 86% vode, jabolčno kislino, glutamin in fosfor.

de. Ima mnoge zdravilne učinke.

Kuhano korenje pomirja vneto sluznico prebavil, pospešuje izločanje seča in žolča. Sok surovega korenja preprečuje pomanjkanje vitaminov in rudninskih snovi v telesu in s tem preprečuje slabokrvnost in motnje v vidu. V domačem zdravilstvu uporabljamo obkladke iz sveže nastrganega korenja pri kožnih vnetjih in opeklinah. V kozmetiki se uporablja korenje kot osvežilna obrazna maska. V prehrani pa je priljubljena zelenjava za sveže solate, zelenjavne juhe in omake. Svež korenček sok je med prvimi, ki ga ponudimo dojenčkom skupaj z jabolčnim ali pomarančnim sokom. Za pripravo korenčkove kremne juhe potrebujemo 4 velike korenčke, 100 g riža, 120 g masla, pol kozarca kisle smetane, 1 liter vode in sesekljan peteršilj. Nastrgan korenček dušimo 15 minut na maslu. Prilijemo vročo vodo, solimo in dodamo riž. Kuhano je prepiramo in vmešamo kislometano. Pred serviranjem kremno juho potresemo s seseklim peteršiljem.

(Dolge prihodnjice)

HELENA MRZLIKAR
Kmetijski zavod
Ljubljana

Zaščita delavcev ostaja sindikatu

Občinska sveta ZSS Novo mesto in Trebnje ustanovila eno, Območno organizacijo sindikatov dejavnosti — Racionalizacija — Program dela je znan

NOVO MESTO — Pretekli četrtek so predstavniki vseh devetih odborov sindikatov dejavnosti, ki delujejo v okviru občinskih svetov Zveze svobodnih sindikatov na območju novomeške in trebnjske občine, in drugih oblik organiziranja na ustanovnem zboru v Novem mestu ustanovili Območno organizacijo sindikatov dejavnosti za Dolenjsko. Na skupni seji sta ustanovni zbor in svet Območne organizacije za novega sindikalnega sekretarja v Trebnjem izvolila Bojano Kordiš iz Tesnil, v Novem mestu pa to ostaja Igor Vizjak. Vizjak bo hkrati opravljal tudi delo predsednika Območne organizacije sindikatov dejavnosti.

V okviru vseh štirih občinskih svetov Dolenjske in Bele krajine so več kot pol leta teklo priprave na spremembo organiziranosti občinskih sindikalnih organizacij v eno območno organizacijo. Sprva so v vseh občinah in v odborih dejavnosti podprli pripravljene predloge organiziranosti, na koncu pa se v

Med Slovenci le malo odziva

V Novem mestu ustanovili podružnico ZK — Gibanja za Jugoslavijo — Pretežno oficirsko vodstvo

NOVO MESTO — V sredo popoldne so se v kinodvorani doma JNA v Novem mestu zbrali člani in simpatizerji Zveze komunistov — gibanja za Jugoslavijo, skupaj z gosti blizu sto po številu, ter ustanovili novomeško podružnico te stranke. Sprejeli so uvodno sporočilo in sklepe ter izvolili začasni odbor, ki bo vodil podružnico, dokler ne bo v prihodnjih mesecih izvoljen stalni, ki naj bi, kot je bilo rečeno, bolj verodostojno predstavljal vse plasti prebivalstva.

Ce se za trenutek pomudimo kar pri izvolitvi tega — točke dnevnega reda, ob kateri se je kresalo največ mnenj — potem moramo povedati, da je bil kljub različnim pripombam aklamativno izvoljen celoten seznam tako, kot ga je predlagal predsednik volilne komisije. Že ta pa je poudaril, da v njem prevladujejo osebe, tako ali drugače službeno povezane z JLA. Potem, ob naštevanju imena za imenom skupaj z njegovo po-klicno funkcijo, se je izkazalo, da je od devetih oseb v začasnem odboru kar pet aktivnih ali upokojenih oficirjev. Predlagatelji liste so to utemeljevali z večjo delovno zagnanostjo odbora v začetni fazi, dokaj zgovorna pa je bila tudi misel enega od govorcev na zaključku srečanja, ki se je spraševal, kje so vsi tisti, ki so položili vojaško prisego za Jugoslavijo, saj je članstvo v stranki, ki se bori za Jugoslavijo, tako rekoč njihova dolžnost. Kot da bi ne živeli v deželi, ki je že zdavnaj uradno podala zvezni vladi zahtevo po popolni depolitizaciji armade!

Tudi sicer je bilo vdušje tako, kot da se vse skupaj dogaja neke v drugem kraju in času. Slišati je bilo veliko parol o graditvi sodobne demokratične Ju-

goslavije, kjer naj bi imeli vsi državljani enake pravice in svobode, nič pa o tem, da so demokratične volitve, z nekaterimi izjemami, že za nami ter da se je ena od republik na plebiscitu že odločila za samostojnost.

Igor Lukež

Razen nekaj redkih izjem je bilo na sestanku slišati le srbohrvaščino, kar priča tudi o tem, da Slovencev številni plakati po mestu in javna obvestila niso privabila. Je pa zbor pozdravil profesor zgodovine iz Ljubljane Igor Lukež, ki je na nedavnem mitingu v beograjskem Ušcu pozdravil navzoče v imenu vseh Slovencev. V slovenščini je zbor pozdravil tudi Zaim Lakota iz jugoslovanskega odbora gibanja za Jugoslavijo. Prisotni so bili tudi predstavniki novomeške občinske skupščine ter nekaterih političnih strank.

T. JAKŠE

Metliki in Črnomlju niso strinjali z enotnimi merili za zaposlovanje v strokovni službi ter s predlogom o solidarnosti porabi tistega dela članarine, ki se namenja za izvajanje sindikalnega programa. Zato so Novomeščani in Trebnjanci sami ustanovili območno organizacijo, v katero pa se še vedno lahko pod enakimi pogoji vključijo druge organizacije, ki bi se odločile za to.

Na ustanovnem zboru Območne sindikalne organizacije niso sprejeli nobenega posebnega programa. Programskih dokumentov je bilo namreč napisanih že dovolj, uresničiti je treba predvsem naloge z druge strani članske izkaznice. V podjetjih najbolj potrebno delo sindikata za zaščito članov, ki so jim zdaj nemalokrat kršene celo z zakonom zagotovljene pravice. Podobno, kot so to naredili v GIP Pionir, bo treba povsod nujno urediti odnose med sindikatom in poslovodstvom, dvema pogajalskima stranema pri izvajanju kolektivne pogodbe, zaščiti delavčevih pravic itd. Tudi v Trebnjem, kjer bo sindikalna pisarna odprta trikrat na teden, naj bi zdaj vpeljali razne oblike

• Nova sindikalna organiziranost pomeni racionalizacijo zaposlovanja v bivših občinskih svetih ZSS. Strokovna služba Območne organizacije sindikatov bo štela pet ljudi. Od tega sta dva sekretarja, ki bosta opravljala tudi delo za vse odbore dejavnosti, ki delujejo na tem območju, ter »pokrivala« sindikate v podjetjih. Kot rečeno, bo eden od sekretarjev opravljal še delo predsednika območne organizacije, v strokovni službi pa ostaja tudi brezplačna pravna pomoč za člane sindikata. Teh je v obeh občinah zdaj preko 18 tisoč, od tega 84 odst. v novomeških podjetjih.

pomoči, kot jih poznajo v Novem mestu. Tu so v pol leta z ugodnim posojilom pomagali že 340 članom, nanj pa čaka še 900 članov. Dokajšen naval na te pomoči — gre za vsega 3 tisočake posojila — in večinoma skoraj najdaljši odplačilni rok kažeta na vse težji položaj in vse slabšo socialno varnost delavcev. Zato čaka sindikat v boju s poslovodstvom, oba skupaj pa v boju s politiko in oblastjo, še veliko dela.

Z. L.-D.

• Ali je edina pot res cesta? (Sindikalno vprašanje)

Novolesu grozi plaz stečajev

Vodstvo v odstopu

NOVO MESTO — V Novolesu se stvari zapletajo čedalje hitreje. V torek je bila na Temelnjem sodišču napovedana obravnava o uvedbi stečajnega postopka v podjetju Novi ambient, vendar je senat pod predsedstvom sodnika Toneta Panjana le-to na prošnjo vodstva podjetja in s soglasjem sodnega izvedenca prestavil na 24. april, upoštevajoč nove okoliščine in dejstvo, da bi bila v nasprotjem lahko povzročena večja družbena škoda. Delavci Novega ambienta že od prejšnjega tedna stavkajo, ker se niso dobili februarskih plač. Zvedeli smo, da je le-te sedaj pripravljena zagotoviti Lesnina, seveda če ji bodo Novi ambientu sposobni v roku dokončati posel, dogovorjen s tujino.

V stečajnem postopku pa je sedaj tudi drugo, sicer največje Novolesovo podjetje Drobno pohištvo. Prvi narok na sodišču je sklican za 17. april, izvedeniško mnenje pa bo prav tako kot za Nove ambiente podal Tone Golobič. Naj tukaj za- pišemo njegovo mnenje, da so težavam v Novolesu sicer zares botrovali tudi objektivne okoliščine, da pa gre pri tem predvsem za subjektivne vzroke, za posledice nepotrebnih reorganizacij, ki jih že devet mesecev izvaja pretežno anonimna ekipa zunanjih strokovnjakov brez stvarne motivacije delavcev. Njegovo mnenje v določenem smislu sovпада s trditvami delavcev Novega ambienta, ki v svojem sporočilu za javnost navajajo, da se bo zaradi močne notranje zadolženosti med Novolesovimi podjetji sprožil

• Vodstvo Novolesa je v odstopu. Prejšnji teden je bil objavljen javni razpis za novega, na katerega pa se, kot kaže, dosedajni generalni direktor in njegovi najbližji sodelavci ne bodo prijavili. Vse kaže namreč, da so bile izjave o nedolžnosti zasebnih podjetij v vodstvenih rokah, ki smo jih tudi mi z vsem zaupanjem v javno izrečene trditve tukaj objavili, na trhljih nogah in so zato sedaj predmet natančnih raziskav za to pristojnih organov.

stečajni plaz, ki ga bo težko zaustaviti.

T. J.

Doseči odvezo poklicne molčečnosti

Za celovitost obeležij

NOVO MESTO — V četrtek so se na drugi koordinacijski seji v Novem mestu sestali predstavniki občinskih odborov za raziskavo povojnih množičnih pobojev, grobišč, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti iz Dolenjske. Ugotovili so, da delo po posameznih občinah zelo različno poteka.

Navzoči, manjkali so predstavniki ribniške, črnomaljske, brežiške, sevnjske in litijske občine, so se dogovorili, da bodo poenotili metode dela in se povezali z ustreznimi službami, ki imajo strokovni kader in primerne aparature za raziskovanje terena: z zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, policijo, jamarji itd. Dosegli naj bi ustrezno časovno pravno varstvo grobišč in obeležje, pa tudi, da bi bile nekatere pomembne priče dogodkov odvezane zahteve po molčečnosti. Ponekod so se s proučevanjem ostankov arhivov in s pričevanji dokopali že do pomembnih sp-znanj, kar pa se tiče sodnih procesov, je za Novo mesto napovedan poskus obnove procesa proti Francu Lu-zarju iz leta 1974. Sprejeli so tudi sklep, naj se na nekaterih spornih krajih, kjer prihaja do negodovanja ali celo poškodovanja obeležij, kot npr. na Ajdovcu, poskrbi za celovitost spominskega obeležja, da do podobnih nevednosti ne bo več prihajalo.

T. J.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 13. aprila, bodo v Novem mestu odprte do 19. ure, drugod do 17. ure, naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Blagovnica KZ Žabjaj vas
- v Šentjernej: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Samopostrežba KZ
- v Straži: Market Dolenjka.
- V nedeljo bosta od 8. do 11. ure odprti v Novem mestu Pogača na Glavnem trgu 24, v Črnomlju Market Čardak.

Delavnica za dandanašnje rabo

Slovenska zdravilišča iščejo pot za prebroditev krize — Nujen ofenzivnejši in izvirnejši propagandni nastop — Sodelovala dr. Katja Boh in Ingo Paš

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V četrtek in petek je v Šmarjeških Toplicah potekala kreativna delavnica o marketingu in propagandi v slovenskih naravnih zdraviliščih. Organizirala sta jo Skupnost slovenskih naravnih zdravilišč, ki se zdaj v svoji vrsti šteje že petnajsti članic, ter marketinško podjetje FIT Media iz Celja. V delavnici je udeležencem predavalo več priznanih strokovnjakov. Ot-voritve sta se udeležila kar dva slovenska ministra, republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo dr. Katja Boh in republiški sekretar za turizem in gostinstvo Ingo Paš.

Delavnico je odprl predsednik PO Skupnosti Stane Bizjak, ki je med drugim dejal: »Vemo, da prav v zadnjem času poteka huda debata okoli bodočega koncepta slovenskega zdravstva, in znotraj tega programa se mi borimo za nekašne drobnice, da bi tudi v bodoče v tistem najnujnejšem in družbeno opravičljivem delu dobili denar, ki je namenjen tako kurativni kot preventivi. Mislim, da je zdravilišča dejavnost pri nas tako visoko razvita, da se nam ni treba sramovati kjerkoli v Evropi povedati, da so slovenska zdravilišča medicinsko izredno strokovna, v okolju čista in urejena, in da lahko ponujamo

naše storitve vsem tistim, ki si želijo b-disi aktivnega dopusta, preventivnega zdravljenja ali pa tudi nujno potrebnih kurativnih posegov.«

O tem sta vsak s svojega gledišča spregovorila tudi gostujoča ministra, poudarjajoč seveda velik pomen slovenskih zdravilišč pri turistični in zdravilniški dejavnosti. Trenutne razmere razvoju zdravilišč niso naklonjene.

Domachi turizem zaradi zmanjšane kupne moči prebivalstva namreč močno upada, od tujega pa je bilo zaradi precejšenega tečaja dinarja v preteklem letu bore malo iztržka, za letos pa je zaradi negotovih političnih razmer na-

sloph vprašljiv. Enako je tudi z zdravilskim delom, saj je znano, da se bodo zaradi omejitev v proračunu nekatere vrste zdravljenja ukinjale, druge pa precej zmanjšale.

Zdraviliščem seveda ne preostane drugega kot agresivnejša obdelava tržišča, čemur je bila tudi namenjena delavnica, saj je bila v njenem sestavu poleg številnih teoretičnih razglabljanj na to temo posvečena tudi promocijska konferenca s predstavitvijo celostne podobe in tiskanega propagandnega gradiva zdravilišč Krke, Dobrne, Laškega in Radencev. Predstavljena gradiva so času primerna, izvirna in osvežujoča, po mnenju nekaterih strokovnjakov pa še vedno premalo celovita, taka, ki bi znala ponuditi zdravilišče ne samo s hotelskim in zdraviliškim servisom, temveč s celovito lastno kulturno ponudbo in naravnimi in kulturnimi znamenitostmi okolja, v katerega naj bi gostje prišli.

T. JAKŠE

Najdražja je tista voda, ki je ni

Metliška občina mora za ureditev preskrbe s pitno vodo do leta 2000 nameniti vsako leto sredstev v vrednosti milijon nemških mark — Tretjina vode se izgubi

METLIKA — V razpravi o proračunu metliške občine za letošnje leto je predstavnik metliške Komune opozoril, da bi morala občina do leta 2000 vsako leto za oskrbo z vodo nameniti sredstva v vrednosti milijon nemških mark, sicer kaj lahko pride do hudega pomanjkanja pitne vode v tej belokranjski občini.

Po sedanjih merilih je s pitno vodo dobro oskrbljeno tisto območje, kjer imajo ob vsakem času zadostne količine vode za normalno porabo; kjer količine zadostajo tudi ob izrednih razmerah, kot so požari in naravne katastrofe; kjer je, seveda, voda primerne kakovosti in kjer je mehanični transport vode (cevo-vodi) zanesljiv, pritisak pa primeren tudi na najvišjem in najbolj oddaljenem mestu porabe. V metliški občini ne izpolnjujejo tako rekoč nobene od teh zahtev. Če ne bodo nič ukrenili, se bo stanje seveda še poslabšalo in jim bo le-

ta 2000 primanjkovalo 30 litrov vode na sekundo, to je toliko, kot je imajo na voljo sedaj.

Eden najresnejših problemov je dotrajanost vodovodnega omrežja, saj je del omrežja v Metliki še izpred vojne, nekaj so ga zgradili med vojno iz pose-m neustreznega materiala, prvi povojni vodovodi pa so tudi že stari 30 in več let in dotrajani. Zato ni čudno, da so izgube vode v omrežju ogromne in znašajo skoraj 30 odst. Od blizu 86 km primarnega vodovodnega omrežja v občini bi ga bilo treba takoj zamenjati

15 km; skupna dolžina vodovodnega omrežja v občini pa je nekaj več kot 160 km. Poleg tega, da je omrežje dotrajano, tudi vodovodni sistem v občini ni dograjen, zlasti je premalo oskrbovalnih rezervoarjev, ni ustreznih naprav za filtriranje vode, močno kaljenje vode ob

• V sušnih obdobjih primanjkuje pitne vode zlasti v višinskih predelih občine, ki se napajajo iz zajetij v Jam-nikih in Rajakovcih.

deževjih in topljenju snega pa večkrat povzroči, da voda ni pitna.

V Metliki vodijo rešitev v povezavi s črnomaljskim vodovodom, kjer je vode dovolj.

A. BARTEJ

ADAC in trifarško žegnanje

METLIKA — Od začetka aprila je metliški del črnomaljskega podjetja Gostinstvo Bela krajina samostojen. Ločitev metliškega dela, kamor spadajo hotel Bela krajina, gostišče na Dragah ter metliški kamp Breza in kopališče Podzemelj, je bila pričakovana in se je že dalj časa pripravljala. Metličani že dolga leta niso bili zadovoljni s »svo-jim« gostinstvom, pa naj je spadalo pod katerega koli gospodarja že. Teh pa se je v zadnjih desetletjih zvrstilo kar nekaj. Vsi so na veliko obljubljali razcvet belokranjskega in s tem tudi metliškega gostinstva in turizma, s to panogo pa je šlo v metliški občini samo navzdol. Večji in močnejši ko je bil lastnik, več je obljubljal in manj naredil.

Pravzaprav je bilo metliško druž-beno gostinstvo še najbolj metliško takrat, ko so edini metliški hotel, gostišče na Veselici in menda še Drage spadale pod Beti. Potem pa so prišli veliki strici iz republike, pohopali majhno metliško gostinstvo, vanj nič vlagali, že tiste borne dinarje, ki jih je menda prineslo, pa velikopotezno namenjali za razvoj turizma na primer na Bledu. Metli-ka je imela od tega velikega sloven-skega gostinstva in turizma to, da se je v dotrajanem metliškem hotelu zadnje možne kategorije nekega ve-čera pred leti na goste zrušil strop. In kot nalašč je bil prav tistega to-plega poletnega večera hotel poln, in to knjižničarjev iz vse Slovenije, ki so tisti dan obiskali župančičevo prijazno in gostoljubno Belo krajino.

Ko je šla star vse bolj navzdol in so se veliki strici umaknili nazaj v svoj ljubljansko-gorenjski raj, ne da bi v Beli krajini izpolnili vsaj eno od številnih obljub, je morala Beti, ki je pred leti zastoj prepustila Veselico novim gospodarjem, to gostišče po-

Tri fare iz ADAC-ovega kratkega vodnika po Jugoslaviji

novno odkupiti od zadnjega dediča te metliške gostinske odisejane, čr-nomaljskega podjetja Gostinstvo Bela krajina.

No, sedaj so se Belokranjci vsaj med seboj sporazumeli za mirno lo-čitev. Metliški del z objekti in 28 za-poslenimi zase, črnomaljski zase in mirna Bela krajina. Kako bodo se-daj gospodarili, pa bo odvisno od njih samih.

O odnosu vseh dosedanjih »no-silcev razvoja gostinstva in turizma v metliški občini«, pa ta ilustracija. V kratkem vodniku po Jugoslaviji svetovno znane nemške turistične agencije ADAC so z risbami pred-stavljeni po njihovem znamenita ju-goslovanska mesta, kraji in turistični objekti. Narisani so: Piran, Zadar, pečka patriarhija, Sarajevo, Salona, Mostar, Dubrovnik in — Tri fare. V Metliki pa ni niti table, ki bi opozarjala na to po svetu očito znano in cenjeno zgodovinsko zna-menitost ali kazala pot do nje. Res je pa še nekaj: če za to že ni poskrbel Viator, pa Golfurist in Gostinstvo Bela krajina, bi lahko Metlika sa-ma, ali pa kar Rosalnica. Očitno so zadovoljni, da ljudje pridejo na —trifarško žegnanje.

A. BARTEJ

Ena gospa je rekla, da je cvičkarija odpovedana, novomeški župan pa v zamenjavo vabi pijančke na zdrav prvomajski sprehod v dolenjske gozdove in travnike.

FRČ SE PREDSTAVI

NOVO MESTO — FRČ je kracica za skupino mladih, ki se zbirajo v novomeškem kloštru-franciškanskem samostanu. Pri njih deluje pevski zbor, športno društvo, med njimi pa so tudi pesniki, oblikovalci, nadobudni slikarji. Nekateri iz-med njih (Janja Kovačič, Vesna Bučar, Smiljan Trobiš) se bodo skupaj s pevskim zborom in ob podpori mladih krščanskih demo-kratov Novega mesta predstavili na literarno-likovnem večeru v prostij-ski dvorani na Kapitlju v soboto, 13. 4. zvečer. Vsi, ki se zanimate za naše delo, ki bi se nam radi pridruži-li, in tudi vsi ostali, ki ste samo ra-dovedni, ste lepo vabljeni na Ka-pitelj.

SEMINAR NA OTOČCU

Smo skupina otrok z motnjami v razvoju. Skupaj s starši in strokovnimi delavci iz Krškega in Brežic se bomo zbrali na seminarju na Otočcu od jutri do nedelje. Pogovarjali se bomo, iz-obraževali in zabavali. Vabimo vse, da nas pridete obiskat, ker želimo, da nas bolje spoznate.

Sprehod po Metliki

PRI OBČINSKI ZVEZI PRIJATE-LJEV MLADINE so zelo razočarani nad denarji, ki jih bodo dobili letos iz občinskega proračuna, vendar so kljub temu na nedavnem sestanku sprejeli odločitev obširen program. Posamezniki iz vodstva so pre-pričani, da se da še vedno veliko nrediti zastoj, računajo pa tudi na pomoč delov-nih organizacij in posameznikov. Dobšen del nalog, zanih v načrtu OZPM, bosta opravili obe šoli, ki za to ne dobita niti fika.

18. IN 19. MAJA BO V METLIKI srečanje hrvaških in slovenskih kmetov, ki ga pripravljata Radio Slovenija in Radio Hrvaška. V Metliko jih bo prišlo preko sto in še prava sreča je, da je iste dneve Vinska vigred, sicer bi gostje dobili sliko zaspane-ga in dolgočasnega kralja med Kolpo in Gorjanci. Z gostišča Veselica bo šel glas po radijskih valovih hrvaškega in sloven-skega radia širom po naši domovini, med številnimi govorniki bodo tudi predstavniki Bele krajine, nastopile pa bodo tudi kul-turne skupine.

6. APRILA JE ODPRLA RIBIŠKA DRUŽINA Kolpa ribnik v Prilozju pri Krasincu. Namenjen je članom ribiške družine, domačin in tujim gostom. Sta-rim krapom so dodali še dvesto kilogra-mov novih, zato se obeta dober ulov, za katerega pa bo treba kupiti enodnevno ri-bolovnico ter odšteti še nekaj denarja gle-de na težo ujetega krapa. Ribolov bo do-vojen vsako soboto in nedeljo od 7. do 19. ure. Nekateri občinski krapji so si prav oddahnili: novo odprto lovišče je namreč odtenilo pozornost od njih.

TURIZEM, 1. DEL — Glede na politične dogodke v Jugoslaviji mnogi tuji turisti odpovedujejo počitnice v naši državi. Vendar v črnomaljski turistični agenciji še niso obupali pri vabljenju gostov v deželo ob sinjem Jadranu. Tako jim je prišlo na misel, da bi organizirali turizem, ki bi ga pomenovali avanturistični. Priložnosti za avanture v Jugoslaviji turistom ne bi zmanjkalo in ob tem turistični delavci ne bi niti s prstom mignili. Verjetno pa bi agencije v pogodbo morale vnesti določilo, v katerem bi bilo zapisano, da morajo turisti vse »storitve« plačati vnaprej.

TURIZEM, 2. DEL — Vse bolj pa očitno postaja zanimiva za turiste tudi Bela krajina, za katero bi bilo najbolje, da jo za začetek preimenujemo kar v Črno. Dodatne čare si bo namreč pridobila s tem, ker ne bo potrebno hoditi več v Afriko, da bi si ljudje ogledovali črnce in njihovo delo. Ob ustanovitvi sindikalne organizacije za vso Belo krajino je bilo namreč slišati iz Belta, da je livarstvo delo zamorčev, a še tega ni moč dobiti. Tekstilci pa so se jezili, da je delo, ki ga opravljajo v njihovih tovarnah, črnsko. Le še bele breze morajo postati črne, pa bo izpolnjen pogoj za preimenovanje Bele krajine.

TURIZEM, 3. DEL — Vendar Belokranjci ne čakajo le na tuje turiste, ampak si tudi sami vsaj kar krepko privoščijo turizem. Tako bi bilo moč soditi po podatkih uprave za družbene dohodke, ki navaja, da je v Črnomlju več kot 2.000 prostora za počitek in rekreacijo. Po novem Črnomlju ne bodo smeli več govoriti: »Grem k zidanci kopat vinograd,« ampak: »Grem počivat in se rekreirat.«

Drobne iz Kočevja

MERCATORJEVE NAGRADE — Za kupce Mercatorja, ki so kupili za nad 500 din blaga, je bilo 3. aprila žrebanje. Barvni televizor je zadel nagradni kupon 20.661, šivalni stroj pa kupon 12.653. Televizor je šel v Zajčje Polje.

SPLOŠNO VARČEVANJE — Kaže, da se manj denarja za zdravstvo že pozna tudi v kočevskem zdravstvu. Po 15. uri težko dobiš z zdravstvenim domom telefonsko zvezo. Bolniki, ki morajo dati na pregled urin, pa morajo s kozarcem po hodniku med ostalimi čakajočimi na stranišče (ki pri ženskem oddelku nima niti ključa) in nato s polnim kozarcem in sramežljivo povešenimi očmi nazaj.

LETALA NAD KOČEVJEM — Od plitviškega zapleta dalje je nad Kočevjem nekatere dni okrepel letalski promet. Tudi pošta iz Hrvaške zamuja občasno kakšen dan več.

Ribniški zobotrebci

NOGOMETNI TURNIR — Turnir v malem nogometu za gostilniške ekipe iz Slovenije razpisuje gostilna Tomo Lavrič iz Loškega potoka. Prijave sprejemajo do 12. maja, turnir pa bo 18. in 19. maja.

PRISPEVEK ZA NOVO ŠTIFTO — Občinska skupščina Ribnica je nakazala 10.000 din cerkvi pri Novi Štifti, in sicer kot svoj prispevek za izdelavo projekta za ureditev okolice cerkve ob bližnjem praznovanju njene 350-letnice. Podoben prispevek pričakujejo tudi iz republiških virov, še več pa v obliki prispevkov podjetij, organizacij in posameznikov.

POPRAVILI KLOPI — V sejni dvorani ribniške občinske skupščine so pred kratkim popravili dotrajale in polomljene sedee. Kaže pa, da popravo ne bo dolgo zaleglo, saj stoli neusmiljeno škripajo, ko sediš nanje, posebno še, ker se pri postavi mnogih Ribničank in Ribničank pozna, da je njihova občina po narodnem dohodku na prebivalca že na 6. mestu v Sloveniji.

RUS JE PREDSEDNIK — Novi predsednik sveta krajevnih skupnosti Ribnica je Slavko Rus, podpredsednik pa Franc Peterlin. Skupno šteje novi svet 17 članov.

PRIKLJUČUJEJO KANALIZACIJO — V Mali Hrovčaci pri cestnem križišču so se minuli teden začela dela za priključitev kanalizacije na novo čistilno napravo.

Trebanjske iveri

ČEBELE — Čebelarji nasprotujejo davkom na čebele. Ljubitelji krilate prirodnosti v tem podpira tudi Ivan Oman, je slišati. Sicer pa po dolenjskih livadah nabirajo med tudi roji Ljuzeta Peterleta in trebanjski rojak bi se kot minister vseh ministrov in kot čebelar menda že znal odkriti nepotrebnosti reči. Čebelarji in vsa kršna prihodnost je vseeno domala nejasna. Morda bodo v bodoče posebej prisiljeni na čebele, ki rojijo in s tem izražajo neke vrste čebeljo revolucionarno nepokorščino. Mogoče bodo te nagradili, udeležba v revoluciji je včasih še prinašala ugodnosti.

RDEČA KAPICA — V vrtce v občino naj bi v prihodnjih dneh pripotovala na uradni in prijateljski obisk Rdeča kapica in ostala tam, dokler se je malčki ne bodo naveličali. Verjetno je ne bodo kmalu sili, saj je doslej še niso videli. Vzgojitelji so jim jo že hoteli predstaviti z optično elektronskimi pripomočki. Pa je niso, ker ima vrtec diaprojektor, za katerega več ne izdeluje filmov, in nima aparature za predvajanje takega filma, kakršen je o Rdeči kapici dandanašnji.

GOSTOTA — Trebanjska občina je v Sloveniji menda na repu po proračunskih fičnikih na prebivalca in pri glavi po številu naselij na kvadratni kilometer. Kar zadeva gostoto prebivalcev na kvadratni meter, bi po nekaterih trditvah največjo številko dobili v nekaterih paviljonih trebanjskega gradu.

Čakajoč agencijo

ČRNomeLJ — V Črnomlju so nekateri že pred dvema letoma razmišljali o ustanovitvi Poslovno-informacijskega centra (Pic), vendar za ustanovitev česa podobnega takrat klime še ni bila najbolj primerna. Zlasti zato ne, ker so tisti, ki so imeli gospodarsko ali politično moč, menili, da gre za obliko »sončne uprave«.

Danes so razmere nekoliko drugačne, saj idejo o poslovno-informacijskih centrih ali agencijah ali kakor bi se pač imenovala, podpira tudi republiški izvršni svet. Zato je gospodarska komisija pri tukajšnjem Demosu pred meseci predlagala ustanovitev agencije za pospeševanje reševanja težav v gospodarstvu. Ta agencija naj bi dajala informacije o postopku za ustanovitev podjetij, trgov, kapitalu, pomagala pri prestrukturiranju gospodarstva. Povezana naj bi bila z bazo podatkov drugih ustanov, kot so gospodarska zbornica, Eurodata ipd. Njena glavna naloga pa bi bilo zbiranje idej o novih proizvodnih programih in pomoč pri uresničevanju proizvodnih in storitvenih programov. To naj bi bilo javno podjetje s solastništvom države.

Kljub temu da je bila pobuda o tem dana že pred meseci, pa jih v Demosu

• Kot je povedal predsednik črnomaljskega izvršnega sveta Anton Horvat, naj bi o Demosovi pobudi o ustanovitvi agencije razpravljali kmalu, najverjetneje še ta mesec. Kot razlog, da o tem še ni stekla beseda, je navedel, da so morali vso stvar prej dobro proučiti.

čudi, da v občinskem izvršnem svetu o tem še vedno niso nič razpravljali. Pred dobrima dvema mesecema je sicer ta tema že bila na dnevnem redu seje izvršnega sveta, a so jo umaknili. Pred dobrim mesecem pa je predsednik občinskega izvršnega sveta obljubil, da bodo o tem govorili v kratkem, a doslej, vsaj kolikor je Demosu znano, ni bilo še nič govora.

M. B.-J.

DOBRA IZTERJAVA

ČRNomeLJ — Kot so ob sprejemanju sklepa o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov črnomaljske občine za preteklo leto povedali s tukajšnje Uprave za družbene prihodke, je bila lanska izterjava 92 odst., kar je največja izterjava v regiji. Nekoliko slabša izterjava kot v preteklih letih je bila v glavnem zaradi tega, ker podjetja niso poravnala računov obrtnikom.

ZAOLJUBA S TREMI SLOVENCI — V vojašnici Mirka Bračiča v Ribnici se je v 46 letih prvič zgodilo, da so mladi vojaki slovesno zaobljubo opravili skorajda brez Slovencev. V generaciji, ki je pred dvajsetimi dnevi prišla v vojašnico, so bili le trije fantje slovenske krvi. Dogodek zato ni bil nič manj svečan, tako kot prejšnja leta so mu posvetili pozornost predstavniki obeh občin, borci in številni sorodniki mladih vojakov iz drugih jugoslovanskih republik. (Foto: M. Glavonjič)

Otroško varstvo na gostem situ

V vrtcih v občini manj kot tretjina otrok — Parlamentarci priporočili natančen pretres dejavnosti vrtcev — Kje bi lahko vzgojitelji še varčevali?

TREBNJE — Trebanjska Vzgojnovarstvena organizacija ima trenutno v vrtcih na Mirni, v Mokronogu, Šentrupertu, Trebnjem in Velikem Gabru 440 otrok. Ta številka predstavlja okrog 29 odstotkov vseh predšolskih otrok v občini Trebnje.

Podobno zaseden bo vrtec verjetno tudi v bližnji prihodnosti. V vrtce v Trebnjem in Šentrupertu ter na Mirni so vpisali letos že približno toliko otrok kot prejšnja leta ob tem času, medtem ko so v enotah v Mokronogu in Velikem Gabru vpisali manj malčkov. Kako bo v prihodnje, bo verjetno odvisno od višine starševskih prispevkov v celodnevno oskrbo v vrtcu, posebej še, če bo občina pripravljena doplačati do polne cene vrtečve storitve manjši delež, kot ga daje zdaj.

Kaže, da bo v bodoče država pripravljena prispevati v ceno vrteca manj, kot daje zdaj, kar pomeni večji strošek za starše otrok, in sicer tiste, katerih otroci so v vrtcu. Pred kratkim je to v podtonu slavnostnega govora najavil v Trebnjem dr. Tone Kunstelj, predsednik komisije za družino pri SKD. Za njim ali poleg njega pa so se za zmanjšanje državnih dotacij otroškemu varstvu ne-

Nekaj se obrača

Pripravnisko leto demokracije v ribniški občini

RIBNICA — Na lanskih volitvah je v ribniški občini z veliko večino zmagal Demos. Razprave so zdaj na sejah živahne, demokracije je celo toliko, da predvsem delegati Demosa razpravljajo ali celo glasujejo proti večini tistega, kar pripravi najodgovornejši občinski funkcionarji, ki jih je v glavnem predlagal in izvolil na te dolžnosti prav Demos.

Tako se je zgodilo, da je na zadnji seji delegatka Demosa-SKD vprašala:

»Kdo sploh vlada v Ribnici?« in si kar sama odgovorila s: »Trdim, da to ni Demos.«

Nakar je bilo slišati medklic: »Hvala Bogu!«

Potem je delegat Janez Bambič (SDP) iz Loškega potoka dejal:

»Kritiziramo stari izvršni svet in naštevamo, kaj vse je naredil narobe. Priznati pa moramo, da je stara oblast pripeljala ribniško občino na šesto mesto po narodnem dohodku na prebivalca v republiki. Bojim pa se, da ne bomo padli spet na 50. mesto, ker se tako obnašamo. Če ne bomo vsi skupaj pametnejši, bomo v Loškem potoku ustanovili svojo občino in bomo vsaj Potočani pošteno živeli. Zdaj smo na občinskih sejah vedno proti dobrim predlogom, proti zazadnemu načrtu Hrasnje, proti občinskemu proračunu, proti vsemu.« (Delegati so mu burno zaploskali).

Kmalu se je spet oglasila delegatka SKD (Demos):

»Nisem proti zazadnemu načrtu Hrasnje, nisem proti občinskemu proračunu... Tako se obnašate do teh stvari, kot da dobivate vsi podkupnine,« je iskreno ugotovila, za kar je požela salvo smeja.

Kaj se bo iz vsega tega izcimilo, bomo pa še poročali. Demokracija je pač zadeva, ki se je pri nas šele učimo.

J. PRIMC

Občinski proračun je pod streho

Za zaključek vzeli še denar političnim organizacijam in medobčinski inšpekciji ter ga dali za proizvodnjo hrane, za urejanje šol in za društva

RIBNICA — Zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela občinske skupščine Ribnica sta 3. aprila po burni razpravi sprejela z (veliko) večino glasov občinski proračun za leto. Prvotni osnutek so na predlog delegatov in izvršnega sveta nekoliko spremenili. Glavne spremembe so bile naslednje:

Medobčinski inšpekcijski službam (Kočevje) so zmanjšali postavko za 317.000 din, občinskemu javnemu

pravobranilstvu pa za 46.000 din. Prvi »prihranek« so namenili pospeševanju pridelave hrane, drugega pa preureditvenim delom pri osnovni šoli v Sodražici.

Kar za polovico (427.500 din) so zmanjšali postavko za politične stranke. 197.000 din tega denarja so namenili za delo društva, za investicije v šolstvo pa ostalih 230.000 din.

Ostale zahteve v glavnem niso bile sprejete, in to kot prva zahteva, da se občina ne bi zadolžila za 17,5 milijona dinarjev. To zadolževanje je potrebno za nakup 14 stanovanj v Oničevi hiši (12 milijonov) in za dokončanje nujnih še začeti investicij na komunalnem področju (zagon že zgrajene čistilne naprave, mrliške vežice v Dolenji vasi in

ureditev okolice Oničeve hiše) v vrednosti 5,5 milijona dinarjev.

Ustrezno ni bilo niti predlogom in zahtevam po zniževanju ali zviševanju postavk za višje priznanje materialnih stroškov služb in organizacij, za zmanjšanje sredstev za krajevne skupnosti, za socialno področje, za glasilo Rešeto, za investicije za varstvo okolja, za komunalno opremljanje zazidljivih parcel, za ZTKO, za kulturo, za sanacijo virov pitne vode, za urejanje šol, za geodetsko upravo, za Novo Štifo in za društva. Za nekatere izmed naštetih dejavnosti bodo skušali manjkajoči denar zagotoviti ob rebalansu proračuna med letom.

Tudi razprave o proračunu so bile zelo ostre in podprte z dokazili in protidokazi celo v številkah. Zahtevam po zvišanju se ni dalo ugoditi, saj je proračun dejansko za tretjino manjši od lanskega.

J. PRIMC

BORCI SLAVILI

RIBNICA — Ribniški borci, ki se ne strinjajo, da bi kot občinski praznik slavili izdajo cesarskega krošnjarskega dekreta, ampak še naprej obletnice bitke v Jelenovem Žlebu, so letos organizirali nekaj spominskih svečanosti in pohodov, čeprav uradno občinskega praznika ni bilo. 23. marca je bila svečanost pri spomeniku v Makoši, kjer je v spomin padlim borcem 9. brigade govoril Karel Horvat, predstavnik borci iz Bele krajine, Dolenjske, Kočevja, Ribnice, Ljubljane in od drugod. V nedeljo, 24. marca, pa je bil pohod v Jelenov Žleb, ki so se ga udeležili tudi športniki iz Ribnice, Ljubljane in od drugod, člani AMO, borci in drugi. Tudi tu so — kot v Makošah prejšnji dan — položili venec k spomeniku. Pohodniki pa je o boju na tem kraju in zmagi partizanskih brigad govoril predsednik OO ZZB NOV Ribnica Vinko Kersnič. Ob tej priložnosti so podelili plaketo »Ogenjca« Tonetu Matičiču iz Sodražice. Plaketo Jelenov Žleb je letos dobilo 7 udeležencev te bitke iz vse Slovenije.

M. LUZAR

Nuja prisilila v iskanje dela

Pripravljen investicijski program za proizvodnjo izdelkov iz steklocementa — Skupna družba rudnika in Begrada — 24 zaposlenih — Naloža 30 milijonov

ČRNomeLJ — Da bi prezaposlili delavce rudnika Kanižarica in črnomaljskega Begrada — prve zaradi zmanjševanja izkopa premoga, druge pa zaradi pomanjkanja osnovnih gradbenih del — v črnomaljski občini že nekaj časa iščejo primerne proizvodne programe. Prva primerna, zanimiva in realna je izdelava izdelkov iz steklocementa, prav te dni pa v rudniku in Begradu sprejemajo investicijski program.

Pogodba o sodelovanju med rudnikom in Begradom je bila sklenjena že za izdelavo investicijskega programa, končni cilj pa je, da bi ti dve podjetji ustanovili novo podjetje, in sicer kot

prestrukturiranje in občina, najeli pa bi tudi posojila.

M. B.-J.

JAVNA DELA ZA BREZPOSELNE

ČRNomeLJ — Na zadnji seji občinskega izvršnega sveta so obravnavali tudi informacijo o možnostih uvajanja javnih del za brezposelne v črnomaljski občini. Poudarili so, da pridejo v poštev predvsem dela, ki temeljijo na storitvah, in ne na materialnih stroških, ter investicijski programi, za katere primanjkuje sredstev. Pripravili so tudi več predlogov, kaj vse bi lahko brezposelni opravljali v črnomaljski občini. Gre za vzdrževalna dela na različnih javnih stavbah, urejanje njihove okolice in igrišč ter gozdne učne poti. Urejali bi lahko trim steze ter romska naselja, opravljali bi socialna dela, čistili črna smetišča, urejali blokovska naselja, pomagali pri gradnji kanalizacije v Črnomlju ter vodovodov in trubišč, starostniški in semiški krajevni skupnosti. Seveda je program še moč razširiti s predlogi izvajalcev, ki bi vodili javna dela.

JAVNA TRIBUNA O DENACIONALIZACIJI

ČRNomeLJ — Tukajšnji Demos pripravlja v petek, 12. aprila, ob 18. uri v sejni sobi skupščine občine javno tribuno o denacionalizaciji. Na pogovoru o tej aktualni problematiki, tako z zakonske plati kot s strani gledanja prizadetih, bodo sodelovali republiški sekretar za pravosodje in upravo dr. Rajko Pirnat, vodja poslanca kluba Demos dr. Franc Zagožen, člani predsedstva združenja lastnikov razlaščenega premoženja, in sicer dr. Edo Pirkmajer, Tine Jaklič in Miro Matič. Vabljeni vsi, ki jih zanima ta problematika ali so na kakršen koli način prizadeti pri denacionalizaciji.

Priložnost za poslovneže

V črnomaljski občini moč najeti ali kupiti veliko poslovnih prostorov — Kar 6 bivših šol

ČRNomeLJ — V črnomaljski občini je na voljo kar precej prostih poslovnih prostorov, ki bi jih bili lastniki pripravljeni bodisi prodati ali dati v najem. Gre za več kot 7.500 kv. metrov površin, od tega pa je kar šest bivših podružničnih šol, medtem ko gre v ostalih primerih predvsem za proizvodne dvorane.

IMV namerava prodati proizvodno dvorano mizarstva v Črnomlju, ki meri 942 kv. metrov, cenijo pa jo na slabih 2,85 milijona dinarjev. Prav tako namerava IMV prodati dva proizvodna oddelka v Semiču, ki merita 940 kv. metrov. Begrad pa daje v najem ali prodajo dve proizvodni hali v Kanižarici. V leseni je 140 kv. metrov prostora, v tisti z jekleno konstrukcijo

pa 800 kv. metrov; cena bo po dogovoru. Iskra je pripravljena prispevati kot delež v mešanem podjetju ali prodati poslovni prostor pri bencinski črpalci v Semiču s 636 kv. metri.

Vrsto poslovnih prostorov proda ali odda v najem črnomaljska kmetijska zadruga. V najem oddajo sušilnico za hmelj v Črnomlju, ki meri 225 kv. metrov, prav tako hlev na Lokvah s 600 kv. metri ter sušilnico na Krasincu enake velikosti kot hlev. — Pod smreko v Črnomlju prodajajo 120 kv. metrov površino, ki ga je moč uporabiti tudi kot poslovne prostore. Od šestih bivših podružničnih šol, ki so na voljo v občini, je šola na Planini v lasti kmetijske zadruge. V njej je 460 kv. metrov prostora, zadruga pa jo namerava prodati za 450 tisočakov.

Osnovna šola Loka ima naprodaj dve šoli, ki jih je moč uporabiti za poslovne prostore in sicer v Dobičah in Tribučah. Prva ima 201 kv. meter koristnih površin (vredna je po oceni sodnega cenilca slabih 585 tisočakov), druga pa 175 kv. metrov, naprodaj pa je za 553 tisočakov. Prav tako prodaja dve šolski poslopji osnovna šola Vinica, in sicer na Preloki (260 kv. metrov) in v Stari Lipi. Za prvo bi kupec moral odšteti 530 tisočakov, za drugo pa 1,52 milijona. Osnovna šola Stari trg pa daje v najem šolsko poslopje v Zagodcu, v katerem je 590 kv. metrov koristnih površin. Za stavbe, ki so last šol, je razpisana dražba za ponedeljek, 15. aprila, ob 9. uri v sejni sobi črnomaljske občinske skupščine.

M. B.-J.

Spet »krompir«?

Ob sprejemu proračuna

TREBNJE — Pri razporejanju občinskega proračunskega denarja so v Trebnjem na predlog predsedstva občine namenili za pospeševanje pridelave hrane nekaj več denarja, kakor so ga v ta namen nameravali obrniti prvotno. Poslanec, ki sedaj odločajo v trebanjski občinski skupščini, so se z omejenim povečanjem strinjali. Najbrž pa so pri tem upoštevali tudi izkušnje iz preteklosti.

Ta odločitev v zvezi s kmetijsko pridelavo namreč vsaj v nekaterih črtah močno spominja na krompir. V preteklosti so ga v občini začeli saditi in torej tudi kopati v dosti velikih količinah. Ocenili so, potem ko je svoj glas za tako pridelavo dala še Kolinska Ljubljana, da je krompir tisto pravo za kmeta. Mnogi domačini so kupili precej opreme in vse je kazalo na najboljšo. Sečeno se je zanimanje Kolinske za krompir poleglo in najbolj zagnani pridelovalci so nekako ostali na cedilu.

Če so zaradi te izkušnje Trebanjci dobro pretehtali, kakšno kmetijsko pridelavo bodo posebno spodbujali v prihodnje, se jim bo omenjeni dodatni proračunski denar bogato obrestoval. Če bi se odločili zato, ker so pač kmetijska občina, kot radi rečejo, pa bi lahko denar tudi izgubili. Lahko bi se namreč zgodilo, da bi nekoč čez leta kmetom na lepem ostale na primer obrane jagode in potrgane kumariče in »krompir« bi se ponovil.

M. LUZAR

Ustanovili so posavski menedžerski klub

V ponedeljek pri Žolnirju

KOSTANJEVICA — Od ponedeljka dalje obstaja tudi posavska podružnica Društva poslovnih delavcev Slovenije — Manager. Ustanovnega sestanka v gostilni Žolnir v Kostanjevici se je udeležilo več kot 20 posavskih direktorjev. Za prvega predsednika posavske podružnice so izvolili Milana Medveda iz krškega Vidma.

Initiator tega ustanovnega zbora Silvo Genec je povedal, da je na zbor povabil tudi predsednika slovenskega predsedstva Milana Kučana, ki pa se je moral zaradi državnih obveznosti odpovedati udeležbi. Kučan je obljubil, da bo zagotovo prišel na prvo delovno srečanje.

Bogo Senec, menedžer kluba Manager, je v uvodu besedi predstavil delovanje društva in med drugim dejal, da se je klub doslej že uveljavil z več uspešnimi akcijami. Med bodoče cilje in naloge v Posavju seveda šteje uveljavljanje menedžerskega dela kot profesije. V klubu oz. v društvu naj bi člani takoj zamenjali pogled, gojili pa bodo tudi družinske sile. Kot je dejal Miloš Medved, manjka v Posavju predvsem znanja in informacij, odprta pa so tudi statusna vprašanja. Člani društva so izvolili petčlanski upravni odbor in se dogovorili, da se bodo sestajali vsak prvi ponedeljek v mesecu v gostilni Žolnir v Kostanjevici. Teme teh srečanj se pomnijo kar same, česa naj bi bila tudi priprava Tena Čatež, zato je direktor Borut Mokrovič povabil člane v menedžerski golf klub Mokrice. K sodelovanju pa bodo povabili tudi krški klub podjetnikov, ki je bil ustanovljen pred letom.

J. SIMČIČ

Predsedstvo SDSS Krško o stečaju SOP-a

Izjava stranke

»Posavskemu razmerju« in ostali javnosti želimo socialdemokrati posredovati naše stališče v zvezi z lastninskim in stečajem v SOP-u.

Predsedstvo stranke je na seji 4. 4. 1991 obravnavalo dogodek v SOP-u, ocenilo vedenje posameznikov in poročanje tiska. Na podlagi analize je sprejelo sklep, da se objavi za javnost stališče predsedstva SDSS.

1. V predsedstvu stranke si prizadevamo za privatizacijo podjetij po zakoniti poti in načelno prek sprejemanja zakonov o lastninskem. Stranka pa se distancira od konkretnega vmešavanja pri lastninskem v posamezna podjetja — tudi SOP-a.

Vsako »okrnjeno« socialdemokratsko stranko nad »državnim udarom« v SOP-u tako zanikamo in vsako namigovanje označujemo kot javno klevetanje stranke ali pa objavljanje nepravilnih govorov.

2. V primeru stečaja v SOP-u si socialdemokrati prizadevamo za ohranjanje vsakega delovnega mesta. V kolikor bi sodišče ugotovilo, da SOP-u ni potreben stečaj, bomo socialdemokrati v Krškem tega resnično veselili.

Če pa se bo pokazalo, da zaradi »državnega udara« SOP ni šel pametno v likvidacijo, pa sprejema odgovornost za posledice novo vodstvo v »admirali« in ne socialdemokratska stranka in njeno predsedstvo.

Predsedstvo SDSS pod Krško

Še ena razpoka

Zeleni izstopili iz koalicijske z liberalnimi demokrati

BREŽICE — Zadnje mesece sodelovanje med koalicijskimi partnerjema stranko Zelenih in liberalno demokratsko stranko iz Brežic ni bilo kdove kako tesnega sodelovanja. Ob rob vsega političnega dogajanja v brežiški občini, kjer se večerjajo politični prijatelji na smrt kregajo, je treba pristaviti še vest, da so se razdružili Zeleni in liberalci.

Kot so zapisali Zeleni v odstopni izjavi, ki jo je podpisal njihov predsednik in brežiški župan Ivan Tomš, so Zeleni tesno sodelovali na prvih demokratičnih in svobodnih volitvah po vojni. Skupaj pa so v celoti podprli Demos in njegovo vladno. Zadnje mesece pa se je začelo sodelovanje krhati, liberalci so javno izjavljali, da izstopajo iz vladne koalicije. Za zelene pa je tako izjavljanje nesprejemljivo, še posebej, ker liberalci o tem niso uradno obvestili svojega uradnega partnerja.

Zeleni obveščajo javnost, da bodo do naslednjega samostojno in se zavzemali za uresničevanje programa Zelenih Slovenije. Svojega odnosa do vladne koalicije pa ne bodo spreminjali.

J. S.

Je brežiškemu hudiču ime Petan?

Večurna razprava na seji brežiške skupščine ni odgovorila na vprašanje, kaj sta zakrivila Bojan Petan in Anton Zorko — Zavrnjen Kolesnikov predlog

BREŽICE — Delegati brežiške občinske skupščine minulo sredo po večurni razpravi niso sprejeli pobude predsednika brežiškega izvršnega sveta Cirila Kolesnika, naj bi razrešili sekretarja sekretariata za gospodarski razvoj in podpredsednika izvršnega sveta Bojana Petana in njegovega namestnika v sekretariatu Antona Zorka. Ciril Kolesnik je potem odstopil od svojega prvotnega predloga in dejal, da bo oba funkcionarja razrešil sam.

Predsednik brežiškega izvršnega sveta Ciril Kolesnik je terjal odstop Petana predvsem iz moralnih razlogov, zaradi podobnih razlogov naj bi odstopil tudi Zorko, ki pa je že sam napisal odstopno izjavo. Zatrjeval je delegatom, da delo v občinskem izvršnem svetu ni več mogoče. Vendar delegatom ni bil pripravljen podrobneje razložiti, kateri so ti moralni razlogi. Na to je z napisanim govorom odgovarjal Bojan Petan in dejal, da je umazana igra sedaj dosegla vrhunec, zavrnil je vse obtožbe na svoj račun, ker da zoper njega nihče ne razpolaga z dokazi o mahinacijah v podjetjih. Po njegovem mnenju je preiskava končana in tej preiskavi očitno ni uspelo, da bi postregla s kakršnimkoli obremenilnimi podatki. Govoril je o psiholoških pritiskih in moralnem razvrednotenju. Zatrnil je, da bo razkril pravo ozadje zarote, takoj po svojem govoru pa je tudi zapustil skupščinsko dvorano.

Po nastopu obeh akterjev se je začela razprava, ki je bila več ali manj strankarsko obarvana. Eden izmed delegatov je svaril pred ponovnim prihodom »svinčenih časov in stalinizma«. Liberalci Drago Ivanšek je dejal, da ne želi zagovarjati nobenega izmed »obtožencev«, hkrati pa je pristavil, da bi morali ocenjevati delovanje izvršnega sveta kot celote, očitno pa je vse skupaj poskus iskanja grešnega kozla. Deloma se je od obtožb po več pripombah ogradil.

TURISTIČNA BORZA

KRŠKO — Območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov Posavja je začela zbirati prijave za Šolo zdravega življenja, hkrati pa je uvedla borzo sindikalnih turističnih zmogljivosti. V načrtu imajo, da uskladijo ponudbo in povpraševanje, zlasti pa bodo poskrbeli za to, da sindikalni turistični objekti ne bi samevali prazni.

Vse več jih trka na vrata sklada

Vprašanje je, če bo za vse dovolj denarja, saj zadostnega priliva ni

KRŠKO — Krški sklad stavbnih zemljišč vedno buri duhove, samo da jih na zadnji seji skupščine ni zaradi pretekle dejavnosti (kar je marsikatero poznavalec razmer je kako začudilo), marveč zaradi prihodnosti. Zlasti vneto so o njem razpravljali predstavniki krajevnih skupnosti, kjer imajo dovolj odprtih vprašanj, pa nihče ne ve, kako jih razrešiti.

V krajevnih skupnostih namreč nimajo več ne letnih ne srednjeročnih in še manj dolgoročne plane. Komunalni problemi pa so ostali ne ozirajo se na spremembe v političnem sistemu. Žal pa ta novi sistem, tako je slišati med ljudmi, ni tako demokratičen, kot se deklarira. Pogovori o tem, kaj naj bi z denarjem iz sklada sploh naredili, tečejo samo znotraj upravnega odbora ali morda na relaciji odbor in izvršni svet, vanje pa niso pritegnili krajevnih skupnosti. Skratka, ljudje govorijo, da se je spremenilo samo pakiranje, vsebina pa je ostala ista. Upanja seveda ostajajo, da bodo v skladu spregledali svojo napako in upoštevali pripombe s seje občinske skupščine pa tudi tiste s »terena«.

Ali se bo sklad lahko v resnici loteval

razreševanja komunalnih problemov, ki so zaobezni predvsem v cestah, vodovodu, kanalizaciji in podobnem, je pa že drugo vprašanje, na katero ni mogoče takoj dati odgovora. Dejstvo je, da so prilivi denarja v sklad vse manjši, kar je pa posledica zagatnih gospodarskih razmer. Stroški pa so tudi veliki, saj je, denimo, samo ureditev Bohoričeve ulice v starem mestnem jedru veljala domala 22 milijonov dinarjev. Krediti in obresti zanje pa so sklad veljali več kot 23 milijonov dinarjev. Je mar potem sploh treba spraševati, zakaj so se v Krškem odrekli megalomanskim načrtom z gradnje novega zdravstvenega doma? In še sreča, da so se načrtom odrekli, saj ga sedaj ob taki zdravstveni politiki prav gotovo ne bi mogli dokončati.

V sklad naj bi se letos nateklo okoli 73 milijonov dinarjev. Iz rednega dela, 218 milijonov pa iz tako imenovanega posebnega dela, kamor največ prispevata JE Krško in Videm. Okoli 20 odst. potrebo po denarju naj bi pridobili s posojili. V planu del so športno-rekreacijski center v Brestanici, potem Kostanjevica, Raka, Podbočje itd. Skratka, tudi po skladu se bo pokazalo, kakšna je notranja trdnost planov za srednjeročno in dolgoročno obdobje, ki so nastali še v času prejšnje oblasti, načrti sklada pa temeljijo na njih.

J. S.

ANDERSENOVE PRAVLJICE

Učenci naše šole smo s avtobusi odpotovali v Celje. V Celjsko gledališče smo šli gledat Andersenove pravljice. Dvorano smo napolnili do zadnjega sedišča, ker so pripotovali na predstavo še učenci iz Sentjanja. Meni je bila všeč scena, vse so ponostavili in ravno s tem so nas bolj pritegnili. Predstava mi bo še dolgo ostala v prijetnem spominu.

DRAGO PERKO, 3. r. OŠ Krmelj

NIČ VEČ SMETI

Nekega dne sem se odpravila na ples, ko sem nenadoma zagledala pred pragom svinčnik. Že na prvi pogled se mi je zdelo, da ni navaden. Takoj sem ga preizkusila. Ugotovila sem, da ima poseben lastnosti. Kar si narislal, je oživilo. Na cesti sem potem našla radirko. Ni bila navadna radirka. Z njo si lahko zbrisal resnično sliko. Tako sem imela vse, kar sem potrebovala. Že od nekdanjega člana krožka, ki se bori za čisto naravo. Z radirko sem zbrisala vse dimnike s tovarni in s svinčnikom narisala manjše dimnike in čistilne naprave. Vse smeti sem zbrisala in narava je postala čista.

STANKA VOĐOPIVEC, 6. r. OŠ Koprivnica

- Mrlič najbolj zanesljivo čuva svojo skrivnost. (Calderon)
- Noben človek ni točen kot žena, ki je ne ljubimo. (Dumas)

KAŽIPOT — Tako rekoč sredi sredi Posavja, v Sevnici, je vsem na oči vhod v osrje Evrope. Vsaj plakat v kombinaciji z napisom na nekaterih vratih (na fotografiji) to sporoča. (Foto: L. M.)

M. LUZAR

Poskusili bodo pri pločevini

V Tovarni konstrukcij in naprav Krmelj nedavno zaključili izdelavo rudniške naprave — Domača in tuja naročila — Tudi vzhodnoevropska konkurenca

KRMELJ — V zvezi s takojšnjo Metarno — Tovarno konstrukcij in naprav je eden najnovejših podatkov gotovo ta, da so štirinajst letnim delavcem nedavno izrekli visoko priznanje za dobro delo, s katerimi jih je konec lanskega leta odlikovalo predsedstvo SFRJ. Nedavno so zabeležili tudi nov podatek o poslovnih dohodkih tega 348-članskega krmeljskega kolektiva.

Pred dnevi so iz Metalne namreč odpuščali podizvajalce lokov, ki so ga v Krmelju naredili za velenjski rudnik. V tovarni so napravili z lastnimi konstrukcijami vse od projekta do končnega izdelka in pri tem zadostili vsem zahtevam naročnika in stroke, saj je rudarski inštitut iz Ljubljane že izdal uporabno dovoljenje za napravo.

Med naročnimi napravami, ki jih v Metalni sestavljajo ravno zdaj, omenjajo ljudske pokrove za ladjeodlono Uljanik, rudniške transportne elemente, ki jih bodo tudi uporabljali v velenjski jami, sklope metalurških linij za švicarskega in italijanskega partnerja, podvozna za avto črpalje, ki jih tudi v Krmelju naroča nemški kupec, ter cevi za

ljubljanski Geološki zavod. Z napravami in sklopi se tako pojavlja tovarna na domačem in mednarodnem trgu. Čeprav slednji ni donosnejši, pomeni določeno garancijo in preizkus tehnološke in strokovne usposobljenosti, zato se ga v Metalni ne žele odreči. Letos bodo skušali predvsem z nemškim partnerjem razviti sodelovanje v zvezi s predelavo posebno odporne pločevine, zlasti primerne za zelo obremenjene transportne steze v cementarnah in rudnikih.

Pri izvozu so že trčili na močno konkurenco v panogi, pri čemer se posebej odraža agresivnejši nastop kovinskih predelovalcev iz bivšega vzhodnoev-

ropskega bloka. Še neraziskano proizvodno možnost pomeni tudi krmeljski Metalni sodelovanje v obnovi zalivskih držav. Po Sloveniji sicer kroži seznam ameriških podjetij, ki iščejo po Sloveniji in Jugoslaviji partnerje za delo v Kuvajtu in pozneje Iraku, vendar se krmeljski konstruktorji samostojno v tej vlogi ne morejo pojaviti. Metalna — tu pa je mišljena krovna mariborska firma Strojgradnja in konstrukcije — sicer ima mednarodno uveljavljeno blagovno znamko, vredno vsaj toliko, kot znanje sedanja finančna bremena tega mariborskega podjetja, vendar so v Jugoslaviji ameriškim gradbenim nezanimivi celo daleč večji gospodarski sistemi, kot je Metalna. Vsekakor pa udeležba v tem mednarodnem gradbenem projektu ni odločilno dejstvo, čeprav se je ob trdnih bančnih garancijah v Metalni ne bi odrekli.

NAROB SVET — V normalnih občinah je ponavadi tako, da predsedniki zborov občinske skupščine lovijo delegate po ulicah in gostilnah ter jih iščejo doma. V Brežicah je obratno. Tam na zbor krajevne skupnosti ni predsednice Angele Gregl, češ da ima doma na kmetiji več kot dovolj dela, delegati pa jo zamažajo čakajo. Delegati so se njeni izjavi prešerno nasmejala, kaj pa naj drugega. Sicer pa je bilo na »zgodovinski 8. seji« (kakšno naključje?) občinske skupščine kar veliko delegatskega prometa ven in noter, svojevrsten izlet v preteklost pa je imel tudi največji brežiški slikar K. Kugler, ki se je spomnil, da je bil ne kaj dosti več kot 30 let stari Bojan Petan »pred desetletji izključen iz mladinske organizacije v Ljubljani«. Skratka, kdor je pozorno poslušal sejanje, je lahko slišal marsikaj smešnega.

SREČA — Najnovejša šala, ki v teh turbulentnih dnevih kroži po Brežicah, ima nadih obsejajškega humorja. Brežičani naj bi bili srečni, ker v Cerkljah ni tankov, ampak so samo avioni. V zgodovini revolucije pač nikjer ne piše, da so se revolucionarji in branitelji Jugoslavije vozili po ulicah z avioni.

ZELENO GIBANJE — Da bodo Zeleni res vse bolj gibanje in vse manj stranka, je po svoje dokazal tudi brežiški župan Ivan Tomš. Pri kmetih v Skoplah namreč naj ne bi imel prevelikega uspeha s svojim zagovarjanjem Zelenih, pa se je moral naglo spraviti v gibanje in varno zavetje brežiške občinske stavbe ali v Terme, kjer mu tudi teče posol.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 29. marca do 4. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Melita Šuliček iz Brdovca — Karolino, Ljubica Paukova iz Noršič sela — Ivana, Jožica Kodrič iz Premagovca — Boža in Martina, Dunja Ivkovič iz Šenkovca — Soro, Marta Župevc iz Sotelskega — Simona, Andreja Jazbec iz Narpelja — Mateja, Sabina Povhe iz Krškega — Primoža, Gordana Gelo iz Šibic — Anteja, Marjana Zakšek iz Krškega — Blaža, Zlata Hervol iz Pišec — deklico in Željka Glavač s Senovega — Tjašo. Čestitamo!

Krške novice

POLIHISTOR — Nekateri delegati v krški občinski skupščini se res spoznavajo na vsa vprašanja pod tem ljubim božjim nebom. Tako se je zgodilo, da so denimo razpravljali o vesoljskih črnih luknjah. Eden izmed delegatov ni opazil, da so vsi skupaj že odpuli v vesolje, pa je začel pleničiti o nekakšni cesti. Po dobrohotnem županovem opozorilu, da so že pri drugi razdrapani temi, je omenjeni polihistor dejal, da lahko kakšno reče tudi o temi, ki je trenutno na dnevnem redu.

SENOVO — Senovo, ki je včasih dišalo po pravnovernih Revirjih, (zaradi rudnika) od koder je bila doma vsa nekdanja politična elita, Dobrovnik, Šoln in drugi, zdaj doživljajo nemilo usodo. Rudnik bodo kmalu zaprli, na pokopališču ni nobenega prostora več, gradnja kolektorja se ne nadaljuje, skratka, iz totalne pozabe jih ne reši noben komunistični odrešenik več. Kdo ve, kako je v Revirjih, kako je s tovarniškim Dolancem, Lidijo Šentjurič?

CENTER — Vprašanje, ali bo posavska regija obstala ali ne bo, ves čas visi v zraku. Prav tako je odprto vprašanje, kako bo z bolnišnico v Brežicah, ko je očitno, da sedaj v času stremženja ne bo nič z velezdruženim domom v Krškem. In ne nazadnje ostaja odprto vprašanje, katero bo glavno mesto Posavja, če bo to regija. V boju, ki naj bi sploh ne bil pomemben, sta Krško in Brežice, medtem ko se Sevnica vnaprej odpušča pri častni vlogi. Skratka, Posavje kot regija je nekje tam kot Jugoslavija kot država.

Sevniški paberki

VTISI — V Sevnici se dajejo okrog zdravniških plač. Pri tem so v besedah zelo previdni, da si ne bi kdo nastavljal pretesne zanke. Tako je predsednica skupščine Breda Mijović na seji parlamenta nedavno domnevala, da se je ob višino zdravniških plač nekdo spotalnil iz čiste nevoščljivosti. Dr. Cveto Gradišar je posumil, da cika nanj. V takem prepričanju je nagovoril predsednico z enako dobrosočnostjo. Dejal je, da njena ocena pomeni pač osebni vtis in da bi na enak način on lahko javno označil njo za nesposobno predsednico, da pa tega ne bo naredil. Nadaljevanje sledi. Verjetno.

TEMPERATURA — Občni zbor sevniške kmečke stranke je potoval v nekoli-kaj slabše ogrevani dvorani. Kaže, da je po domačini zelo ostro udarila prepoved sečnje v gozdovih pa jim je v rani pomlad zmanjkalo drv. Sicer pa je za temperaturno nihanja navzgor poskrbel gost Ivan Oman, ki je z vročimi besedami zahteval glavo kmetijskega ministra.

GOZD — Med nekaterimi sevniškimi kmeti se je menda razpasel strah, da bodo sprejeli v nabiralci gozdnih sadežev tudi po sprejetju nove zakonodaje nemoteno mendrali po gozdu in s tem uničevali tovrstno premoženje. Kaže torej, da bodo dovoljenja za ugoz med debli potrebna tudi pri nas. Srnjad, zajci ter dekle in po-bčki, pazite se, zategadelj seveda, v kakšne goščave se podajate.

Festival prvič z Dolenjci

Celjani, ki so februarja uspešno izpeljali Dneve slovenskega filma, se pripravljajo na izvedbo še ene vrhunske kulturne manifestacije. To bo mednarodni mladinski pevski festival, ki bo potekal v Celju od 31. maja do 2. junija. Prireditelj je bialna in jo bodo letos organizirali že devetnajstič. Dodajmo še, da festivala predseduje dr. Matjaž Kmecl, član Predsedstva Republike Slovenije.

Letošnji mladinski pevski festival v Celju bo, tako kot številne druge pevske in glasbene prireditve v Sloveniji, posvečen Jakobu Petelinu Gallusu ob 400-letnici njegove smrti. Gallusove pesmi sestavljajo obvezen tekmovalni program mladinskih zborov, ki bodo nastopili v treh kategorijah, s koncertom Gallusovih skladb pa se bodo predstavili Slovenski madrigalisti.

Tekmujoči zbori se bodo potegovali za odličja, o čemer bo odločalo doseženo število točk. Zbor, ki mu bo mednarodna ocenjevalna žirija prisodila več kot 95 točk, bo prejel zlato odličje. Za zbrani več kot 90 točk bodo podelili srebrno, za nad 85 točk pa bronasto odličje. Že iz tega je razvidno, da bo treba v Celju stopiti pred tekmovalno žirijo resnično vrhunsko pripravljen in zbran.

Do minulega tedna se je za tekmovalno prijavo že okoli 30 zborov v vseh kategorijah, in sicer iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Vojvodine. Napovedan je tudi prihod mladinskega zbora beogradske RTV, medtem ko so iz tujine že potrdili udeležbo zbori iz ČSFR, Madžarske, Bolgarije, Sovjetske zveze in Nemčije ter iz zamejstva (iz Trsta in Celovca). Skupaj z zbori, ki ne bodo tekmovali, se bo v Celju zvrstilo okoli 4.200 mladih pevcev, kar je 1.200 več kot na prejšnjem festivalu.

Nas Dolenjce zanima letošnji mednarodni mladinski pevski festival v Celju bolj kot prejšnja leta, saj bomo imeli na njem kar tri zbor in od tega enega celo v tekmovalnem delu prireditve. Pravico nastopiti v Celju imajo: mlajši mladinski zbor trebanjske glasbene šole pod vodstvom Tajane Mihelčič, otroški oz. mlajši mladinski zbor novomeške glasbene šole, ki ga vodi Cvetka Hribar, in mešani mladinski zbor novomeške glasbene šole z zborovodkinjo Jožico Bradač. Slednji se bo predstavil v tekmovalnem delu, medtem ko ostala (mlajša) dva te pravice še nimata, ker še sodita v predmaturacijsko obdobje. Kot je znano, so si ti zbori omenjeno pravico pridobili na lanskoletni 12. reviji mladinskih pevskih zborov Slovenije v zagorju ob Savi, kjer so se uvrstili med najboljšie.

I. Z.

V mestu ob Rinži knjižnica ne sameva

Lani so si bralci izposodili v kočevski knjižnici nad 160.000 knjig in ostalega knjižničnega gradiva — Število članov in obiskovalcev se še povečuje

KOČEVJE — Kočevska knjižnica, ki je začela samostojno delovati pred štiri desetletji, je šele po ustanovitvi kulturne skupnosti začela, kakor se za tako ustanovo spodobi. Medtem ko je prej zaradi pomanjkanja denarja lahko nabavila letno največ 400 knjig in drugih knjižničnih enot, kar je seveda zelo malo, pa se je njeno gnotno stanje potem tako izboljšalo, da jih je mogla kupiti tudi po 1.800 v posameznem letu.

Ob koncu minulega leta je knjižnica štela 45.151 enot knjižnega gradiva, od tega 560 časnikov in časopisov, 1952 kaset in videokaset. V primerjavi z letom prej se je temeljna knjižna zaloga povečala za 2.274 knjig in brošur; toda čeprav se število novih knjig nenehno povečuje, knjižnica še vedno ne more zadovoljiti vseh obiskovalcev. Pomanjkanje denarja ji ne omogoča, da bi nabavila tudi literaturo, katere zdaj nima in zaradi česar ostajajo bralci, ki želijo biti z branjem novitet na tekočem, nepostreženi. Na splošno pa so obiskovalci z izbiro zadovoljni.

MODNE KREACIJE ALANA HRANITELJA

LJUBLJANA — V ljubljanski Moderni galeriji bo do torka, 16. aprila, na ogled razstava modnih kreacij Alana Hranitelja ter fotografij Jasne Rajh in Mihe Škerlepa, ki so jo odprli v torek, 9. aprila. Razstavo, ki predstavlja »nepredvidljivo imaginacijo modnega ustvarjanja«, kot so zapisali organizatorji, so omogočili sponzorji, med drugimi tovarna zdravil Krka iz Novega mesta in Beti iz Metlike.

Knjižnica ima 3.338 rednih članov, od tega 1.070 na mladinskem oddelku, in samo lani je bilo nanovo vpisanih 393. Skupna izposoja je lani presegla 160.000 enot. Za branje doma so si bralci izposodili 112.946 knjig in brošur, od tega 40.256 na mladinskem oddelku, za prebiranje v čitalnici pa nekaj nad 47.250. Potujoča knjižnica je obiskovala bralce v Podpreki, Osilnici, Fari in Domu starejših občanov v Kočevju.

USTANOVLILI SKUPNOST GIMNAZIJ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Stane Vrtič, ravnatelj ljubljanske gimnazije Vič, je prvi predsednik nedavno ustanovljene skupnosti gimnazij Slovenije. Nova skupnost povezuje za zdaj tretjino gimnazij, pričakuje pa, da se bodo včlanile tudi druge.

Posodite Moleta!

Razstavo pripravlja Dolenjski muzej v Novem mestu

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji bodo v petek, 24. maja, odprli retrospektivno razstavo del slovenskega akademskega slikarja Izidorja Moleta. Razstava, ki jo bo spremljal obsežnejši katalog, je v grobih obrisih že pripravljena, po mnenju prirediteljev pa v njej še vedno ni vseh najpomembnejših Moletovih del, predvsem ne tistih, ki jih je umetnik ustvaril v začetku petdesetih let v Novem mestu in jih prodal ali razdal zasebnikom. Dolenjski muzej, ki pripravlja omenjeno razstavo, znova prosi morebitne lastnike Moletovih del, da mu ta dela posodijo za razstavo in tako omogočijo, da bo Izidorja Moleta lahko predstavil kar najmanj okrnjeno. Kdor ima kakršnokoli del tega slikarja, naj to sporoči Dolenjskemu muzeju (ravnatelju Bojanu Božiču) in tako pripomore, da bo retrospektiva popolna.

Sence svetlobe

NOVO MESTO — V prostorih Vite 21 v Domu kulture bodo v petek, 12. aprila, ob 7. uri zvečer v prisotnosti avtorja odprli novo fotografsko razstavo. Predstavil se bo fotografski ustvarjalec mlajše slovenske generacije Tomaž Lunder iz Škofje Loke s svojim najnovejšim ciklom Sence svetlobe. Avtor ima za seboj uspešno ustvarjalno pot, z novomeško razstavo pa bo zabeležil že svojo 16. samostojno razstavo doma in na tujem.

Fotografije cikla, ki bo razstavljen v Novem mestu, je Lunder ustvaril v zadnjih dveh letih in se navezujejo na njegova poprejšnja dela. Gre za fotografske zapise urbanega okolja, nastale ponoči in z dosvetilnimi, ki definirajo stvari na nov, v dnevni svetlobi nepoznan način.

Podobno kot knjižnice drugod po Sloveniji, zlasti še v večjih krajih, je kočevska knjižnica bila in je za vse odprta in kulturno tvorna ustanova. Podatki za minulo leto povedo, da je organizirala devet priložnostnih razstav, dvaindvajsetkrat ure pravljic in dvajsetkrat uganjarske ure za najmlajše, ki so si lahko ogledali tudi risanke, poleg tega pa je šestkrat pripravila predstavitev novih knjig. Vse te prireditve so dodatno privabile več kot 2.500 obiskovalcev.

Ni odveč poudariti, da kočevska knjižnica ni le nadvse pomembna kulturna ustanova, temveč postaja vse bolj osrednje kulturno žarišče, ki prevzema nase tudi nekatere naloge in poslanstvo organizacij, ki so prenehale delovati, npr. literarnega kluba. Masikaj je za knjižnico dodatno delo in napor, da pa vse steče, popriame celoten knjižnični kolektiv, ki ga vodi in spodbuja Ema Štrumbelj.

V. D.

BALETNA PREDSTAVA

NOVO MESTO — V ponedeljek, 8. aprila, so se v novomeškem Domu kulture na baletnem večeru predstavili mladi plesalci in plesalke Opere in baleta SNG iz Ljubljane: Andreja Hribar, Sek, Tomaž Rode, Nena Vrhovec, Marko Omerzel, Darinka Lavrič, Drago Grabner in Vojko Vidmar. V različnih sestavih parih ali v trojih so odposlali osem baletnih plesov v koreografiji domačih baletnih koreografov Majne Sevnin, Iva Kosija, Vlasta Devoviča in v koreografskih obnovitvah po Petipaju, in sicer na glasbo skladateljev, predstavnikov različnih glasbenih usmeritev in obdobji.

Nova prireditev pri Domnu

Razstavlja Toni Vovko

DRUŽINSKA VAS — Gostišče Domen v Družinski vasi, ki ga vodi prizadevni lastnik Jože Zorko, je od minule petke, 5. aprila, obogateno z novo, že peto likovno razstavo. Tokrat se s ciklom novjših slik predstavlja slikar Toni Vovko iz Mačkova pri Novem mestu. Razstavljena dela pomenijo avtorjev korak naprej k iskanju izvirnih svetlobe. Jedro slike je nagubano, polreliefno površje, izpod katerega se sprošča erupcija — v obliki vrelca močne razpršene svetlobe.

Toni Vovko pa je tudi založnik in v petek se je založba Erro, ki jo vodi, predstavila s pesniško zbirko Marije Pilko — Ko bi mogla. Pemi si te in nastajajoče zbirke so brali avtorica in dva recitatorja. Nastopila je tudi vokalna skupina Copacabana, ki jo sestavljajo novomeške gimnazijke. Dekletom je nekaj bodrilnih besed izrekel znani slovenski operni pevec, basist Ladko Korosec, ki se je tudi udeležil prireditve.

I. Z.

V MINIARTU RAZSTAVA KRASILNE UMETNOSTI

ČRNOMELJ — V črnomeljski galeriji Miniart bodo v soboto, 13. aprila, ob 17. uri odprli razstavo Slovenska krasilna umetnost. Razstava bo iz zbirke Ivana Razborske iz Ljubljane, pripravili pa jo bodo v sodelovanju s sevnjsko ZKO.

Nova promocija pokrajinskih zborov

Za Pesem 1991-Srečanje zborov slovenskih pokrajin s koncerti v Mengšu in Ljubljani prijavljenih 31 zborov, med njimi trije posavski in en belokranjski — Vsak od zborov bo nastopil z naslovljenim tematskim sporedom

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Slovenska pevska zveza bosta tudi letos izvedli republiško revijo odraslih pevskih zborov, znano pod naslovom Pesem — Srečanje zborov slovenskih pokrajin. »To revijo smo zasnovali pred dvema letoma kot promocijsko obliko za tiste zore, ki so jim krajevni in območni okviri že pretesni, osrednje zborovsko tekmovalno Naša pesem v Mariboru pa je previsoko in predaleč,« pravi Marko Studen, svetovalec za glasbeno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije.

V osnovi Pesmi 1991, letošnje prireditve, so ohranjene vse temeljne značilnosti, ki veljajo za to republiško revijo že od začetka, ob tem pa je vendarle nekaj novega. Marko Studen takole pojasnjuje, za kaj gre: »Res je, da gre še vedno in predvsem za promocijo različnih pevskih zborov iz najrazličnejših okolij, radi pa bi postavili na prvo mesto vsebinski vidik zborovskega muziciranja. Zato se kajpak tokrat ne bodo predstavili z običajnimi sporedi, ki seveda morajo vsebovati različne skladbe iz tipičnih slogovnih obdobji, temveč s tematsko, vsebinsko ali slogovno zaokroženimi sporedi. Na podlagi teh posebej utemeljeni, je tudi bilo mogoče oblikovati koncertne prireditve tako, da bodo v zaokroženem loku predstavile poslušalcem vrsto sporočilno bogatih glasbenih dogodkov.«

Letošnji Pesem — Srečanje zborov

slovenskih pokrajin bo moč doživeti na dveh koncertnih dnevih: prvi bo to soboto, 13. aprila, v Mengšu, drugi pa teden kasneje, v soboto, 20. aprila, v Ljubljani. Predstavilo se bo 31 pevskih zborov, ki so jih kot reprezentante svojega okolja prijavila območna združenja oziroma pevske zveze, in sicer polovica v Mengšu, polovica pa v Ljubljani; v obeh krajih bosta dva koncerta: prvi ob 17. uri in drugi ob 19.30. Med nastopajočimi zbori bodo trije iz Posavja in eden iz Bele krajine.

V okviru prvega koncertnega dne v Mengšu bo nastopilo 15 pevskih zborov iz štirinajstih krajev, med njimi tudi dva iz Posavja: brežiški in kr-

Jutri revija glasbenih šol

V Kozinovi dvorani bo nastopilo 25 učencev

NOVO MESTO — Šolsko leto 1990/91 se je prevesilo v zadnjo tretjino, to pa je tudi čas, ko Društvo glasbenih pedagogov Dolenjske priredi tradicionalno revijo glasbenih šol. Ta vsakoletna predstavitev dejavnosti glasbenih šol naj bi bila vsakič v drugem kraju, vendar pa se to ne dogaja. Letos so, denimo, računali, da bo revija v Krškem, pa tamkajšnja glasbena šola organizacije ni sprejela, kakor že prej ne nekaj let zapovrstjo. Vskočilo je Novo mesto, čeprav bi prišlo na vrsto po dogovoru šole leta 1992, in tako bo letošnja medobdovno revijo glasbenih šol Dolenjske, Bele krajine in Posavja izpeljala Glasbena šola Marjana Kozine.

Revija bo jutri, v petek, 12. aprila, v Kozinovi dvorani novomeške glasbene šole, začela pa se bo ob 19. uri. Posvečena bo 400-letnici Gallusove in 200-letnice Mozartove smrti, zato se bo program začel z nastopom mlajšega mladinskega pevskega zbora novomeške glasbene šole, ki se bo pod vodstvom Cvetke Hribar predstavil s krajšim priložnostnim repertoarjem pesmi. Na reviji bodo sodelovale glasbene šole iz Brežic, Črnomlja, Krškega, Novega mesta, Sevnice in Trebnje. Na celovečerni prireditvi se bo zvrstilo okoli 25 učencev, z vsake glasbene šole po dve do trije. Za mlade glasbenike bo to priložnost, da se poslušalcem predstavijo z najboljšimi, česar so se naučili v tem šolskem letu, za pedagoge pa priložnost za izmenjavo izkušenj.

I. Z.

NOVA RAZSTAVA V SEVNISKEM GRADU

SEVNICA — V galeriji v sevniskem gradu bo še do 24. aprila na ogled razstava slik Erne Ferjančič-Fric, ki so jo odprli v četrtek, 4. aprila. Slike so nastale v enem letu in nekako odsklikavajo vse štiri letne čase. Razstavo je pripravila ZKO Sevnica.

IZŠEL JE ROMANO LIL

NOVO MESTO — Ob 6. aprila, mednarodnem dnevu Romov in ob 9. slovenskem srečanju Romov v Novem mestu je izšla posebna ciklostirana izdaja časopisa Romano lil, ki vsebuje več zanimivih krajskih zapisov Romov in o Romih, otroške prispevke in pesmi romskega pesnika, Novomeščana Rajka Šajnoviča. Večina zapisov je v romskem in slovenskem jeziku. Še zlasti so zanimive otroške risbe, s katerimi je glasilo opremljeno. Na zadnji strani glasila je kratek abecedni slikovni romski slovar.

Pripravljajo drugi bienale

V razstavišče zanj bodo spremenili izložbe trgovin

ČRNOMELJ — V soboto, 6. aprila, so imeli belokranjski likovniki v Črnomlju sestanek, na katerem je beseda tekla o pripravah na 2. belokranjski likovni bienale. Dogovorili so se, da bo ta prireditev v času letošnjega jurjevanja, z otvoritvijo 14. junija. Razstava bo v galeriji Miniart in v izložbenih oknih trgovin vzdolž glavne ceste. K sodelovanju so povabili 24 avtorjev, šolan in nešolanih slikarjev in kiparjev, ki delujejo v Beli krajini, in tiste, ki živijo drugje, po rodu pa so Belokranjci. S povabilom, da sodelujejo, jih bodo tudi naprosili, naj vsak pošlje vsaj eno delo na temo Belokranjska kulturna dediščina. Dela za 2. belokranjski likovni bienale bodo organizatorji v Črnomlju zbirali do 9. junija. Bienale bo spremljal manjši črno-beli katalog.

kultura in izobraževanje

Odisej in Faust (ali brez Fausta) v Mehiko

Slovenija premore ta čas predstave, s katerimi ustvarjalci lahko vsak hip in brez sramu stopijo na katerikoli evropski gledališki oder, pa tudi drugod po svetu, morebiti pred še zahtevnejšim občinstvom, se ne bi počutili kot pritlikavi Talijani podaniki.

Kot izjemni, vrhunski predstavi, ki zasluži mednarodno ali celo svetovno promocijo, izstopata v tej sezoni Odisej in sin ali Svet in dom, uspešnica pesnika in dramatika Vena Tauferja, ki jo je režiral Vito Taufer, izvajata pa Slovensko mladinsko gledališče v Ljubljani, ter Faust, znamenita drama J. W. Goetheja, ki jo je v režiji Tomaža Pandurja, dobitnika Prešernove, Glazerjeve in drugih letošnjih nagrad pri nas, postavila na oder Drama Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru.

Dober glas o stvaritvah zlasti teh slovenskih gledališč ni segel samo v deveto vas naše dežele, kot bi dejali v duhu starega slovenskega pregovora, temveč neprimerno dlje, vse do čezatlantskih zemljin. Kmalu je prispelo iz mehiške prestolnice Ciudad Mexico vabilo v Ljubljano in Maribor, naj se obe gledališči z omenjenima predstavama udeležita letošnjega že tretjega velikega gledališkega festivala v tem mestu. Po prejemu vabila, ki ga je podpisal sam direktor tega festivala, Ramiro Osorio, sta se tako Slovensko mladinsko gledališče v Ljubljani kot mariborska Drama z veseljem odzvala in se takoj prijavila.

Seveda gledališka oprava na tako dolgo pot veliko stane, in ker niti ljubljansko niti mariborsko gledališče sami ne premoreta tolikšnih sredstev, sta se obrnili po pomoč na republiško kulturno ministrstvo. Ministrstvo pa je, potem ko je pretesno obe vlogi, sporočilo, da »finančne podpore za gostovanje dveh gledališč republiški proračun, namenjen kulturi, ne zmore« in je zato sklenilo denarno podpreti le gostovanje Slovenskega mladinskega gledališča, ki je cenejše (manjši ansambel itd.), vlogo mariborske Drame pa je zavrnilo.

Razumljivo je, da se Mariborčani s tako odločitvijo kulturnega ministrstva niso sprijaznili, in so ostro protestirali, hkrati pa najavili, da bodo na festival v Ciudad Mexico vsekakor in kljub temu šli.

Pred mariborsko vlado je že vloga za sofinanciranje potovanja tamkajšnje Drame na mehiški festival, vprašanje pa je, ali bodo Mariborčani zelo visok znesek (1.750.000 din) zmogli sprizčo dejstva, da so gospodarsko in finančno na tleh. Kaj potem, če tega denarja ne bodo mogli sami spraviti skupaj? Ali bo ministrstvo za kulturo vendarle primorano spremeniti svoj sklep ali pa bo priskočil na pomoč še kdo (morebiti vlada)?

Zagat okoli gostovanja mariborske Drame je cel kup, se pa še povečujejo ob dejstvu, da sta obe predstavi, ljubljanska in mariborska, po strokovno-kritični strani izenačeni in da se tudi direkcija mehiškega festivala, ki je povabila obe, ne želi nobeni odreči. Nasprotno, vztraja, da Slovenija podpre gostovanje obeh gledališč.

Morebiti je prav v tem možnost, da se bo situacija zadnji hip še prevrnula tudi v korist mariborskega Fausta!

I. ZORAN

OD TALIIJA DO TORIJA

LJUBLJANA — Gledališče Ane Monro je že deset let vraščeno v slovensko gledališko areno in temu jubileju je posvečen zbornik, ki je izšel te dni v Dramski knjižnici pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije. Pod naslovom Gledališče Ane Monro — Od Talija do Torija so objavljena vsa gledališka besedila, songi, fotografije in dokumenti o rojstvu in desetletnem odraslanju tega svojrskega gledališča, ki se je nekajkrat predstavilo tudi v Novem mestu in drugod na Dolenjskem. Besedila so izpod peresa glavnega avtorja Andreja Rozmana, dokumenti pa iz njegovega arhiva.

KONČALI IZKOPAVANJA

ČRNOMELJ — V soboto, 6. aprila, so se končala arheološka izkopavanja v cerkvi in okoli cerkve sv. Duha v Črnomlju. Izkopavanja je vodil dr. Phil Mason.

ŽE PETA OTROŠKA PEVSKA REVIIJA

ČRNOMELJ — V soboto, 13. aprila, ob 19. uri bo v črnomeljskem kulturnem domu že 5. revija otroških pevskih zborov Bele krajine. Nastopilo bo deset zborov iz obeh belokranjskih občin.

Revija Rast raste v drugi letnik

Prva letošnja številka objavlja tudi odlomek iz avtobiografskega romana dr. Philippa Wambolta, sina zadnjega lastnika gradu Hmelnik pri Novem mestu

Iz Dolenjske založbe oziroma iz Tiskarne Novo mesto je prišla nova Rast, prva številka drugega letnika dolenjskoposavske revije za literaturo, kulturo in družbena vprašanja. Revija ostaja trimesečnik, kar pomeni, da bodo tudi letos izšle štiri številke, vsaj načrtovane so. Izdajatelj in uredniki upajo, da jih bodo mirneje pripravljali kot lani, ko je bilo izhajanje Rasti nenehno ogroženo zaradi negotovega dotoka denarja zanj. Zdjaj je financiranje menda vsaj toliko urejeno, da ni potrebno glavnemu uredniku kar naprej tarnati, da materialna stran revije šepa.

V prvi številki letošnjega letnika Rast ohranja vse dosedanje rubrike, od Literature do Kulturne kronike, le da je kratki uvodnik, ki ga je podpisoval glavni urednik Jože Škufca, tokrat zamenjal aktualen spis Francija Šalija »Kam, plebsičina Slovenija?« Sledi rubrika Literatura, ki se začneja s krajšim esejem o življenju besed (Pravilica o deželni besedi) izpod peresa Ivana Gregorčiča, tudi pesnika pričujoče številke. Razen njegovih verzov so objavljene še pesmi Ivana Perhaja, Rudija Stoparja, Franceta Režuna, Fani Požek in Francija Šalija. Literatura zaključuje daljši odlomek iz avtobiografskega romana prof. dr. Philippa Wambolta, sina zadnjega lastnika gradu Hmelnik. Odlomek, ki je objavljen pod naslovom Seliive, bogatijo pa ga fotografije, je v slovensčino prevedla Ana Uršič.

V rubriki Kultura je na prvem mestu objavljen daljši zapis Janka Jarca o dr. Jožetu Marjetiču iz Zloganjeve Gore pri Mokronogu, zdravniku, človekoljubu in piscu vojnih spominov iz prve svetovne vojne. Sledi esej Religija in umetnost, ki ga je napisal akademski kipar Stane Jarm, s katerega umetniškimi deli (oz. fotografijami, ki jih je izdelal Branko Babič) je opremljena ta številka (tri risbe objavlja tudi Boris

Zajc). V rubriki Naš pogovor predstavlja Tatjana Mihelčič pod naslovom »Da bi zaživel s svojo ustvarjalno glasbeno sodobnostjo« skladatelja Lojzeta Lebiča.

Prispevke za rubriko Družbena vprašanja sta napisala: Renato Repše (Trška naselja Mirenske doline) in Marjan Ravbar (Razvoj novomeške mestne regije pod vplivom suburbanizacije). Zanimiva pa je tudi rubrika »Rastoča knjiga«, ki so jo s prispevki napolnili Darinka Smrke (V prazdevanjih za boljše kvaliteto življenja), Ana Murn (Prestrukturiranje gospodarstva z ustanavljanjem malih podjetij), Tone Hrovat (Kako ohraniti kvaliteto življenja ali jo celo izboljšati s kmetijskim resursom?) in Alojz Ucmari (Ali je dosežena raven komunalne oskrbe primerna za vstop v Evropo?).

Rubrika Odmevi in odzivi objavlja nagovor Marjana Dvornika ob odkritju spominske plošče novomeški pomladi 8. februarja letos na stavbi hotela Kandija in poročilo Ivana Zorana o pomeni tega dogodka za novomeško kulturno tvornost. Jože Škufca piše o Jezikovnih počitnicah v Novem mestu za slovenske otroke na avstrijskem Koroškem (Učenje slovensčine med počitnicami), Jože Majes o kolestarstvu na Dolenjskem, J. S. pa o letošnjih knjižnih novostih pri Dolenjski založbi. Običajni vsebinski del številke zaključuje Kulturna kronika (tokrat od decembra 1990 do februarja 1991), ki jo piše Ivan Zoran.

V 1. številki drugega letnika Rasti sodeluje 23 sodelavcev, ki so na koncu posebej predstavljeni. Sledi še letno kazalo za vse štiri lanske številke te revije; iz njega je med drugim razvidno, da je revija že v prvem letu izhajanja imela preko 70 sodelavcev. Z vsako naslednjo številko pridobi nekaj novih, tako da je vsaj s te strani že upravičilo obstoj.

-an

pisma in odmevi

Protestno pismo novomeških upokoјencev

Naslovljeno na predsednika skupščine in vlade

Na letni konferenci Društva upokoјencev Novo mesto, ki jo sestavljajo delegati iz desetih poverjeništev ter ostali upokoјenci iz Novega mesta, so 6. aprila v polni dvorani sindikalnega doma ob široki konstruktivni razpravi s pohvalami in zadovoljstvom sprejeli poročila o vsestranski aktivni dejavnosti društva v preteklem letu in sprejeli delovni program za leto 1991. Društvo šteje 3.010 članov.

Zelo kritično smo ocenili nekatere predpise, sprejete v skupščini Slovenije, ki močno posegajo v pravice upokoјencev. Zato smo sprejeli protestno izjavo, namenjeno predsedniku skupščine Slovenije dr. Francetu Bučarju in predsedniku IS Alojzu Peterlu, in o tem obveščamo še javnost:

1. Zastevamo, da skupščina po kratkem postopku odpravi sprejeti zakon od 7. marca tako, kot ga je po hitrem postopku sprejela, in sicer v tistem delu, ki se nanaša na uskladitve pokojnin. Po našem prepričanju je zakon protiustaven in sprejet v nasprotju s poslovníkom skupščine, saj gre za spremembo zakona o pravicah upokoјencev, ki se ne bi smel sprejemati kar na hitro, brez možnosti sodelovanja ali dajanja mnenj prizadetih. Vprašamo se: ali je to proklamirana demokracija? Z zakonom se na novo omejuje usklajevanje pokojnin in krepko sega v individualne pravice 400.000 upokoјencev s tem, ko določa zamrznitev pokojnin in omejitve usklajevanja, dokler povprečna starostna pokojnina za polno pokojninsko dobo ne bi dosegla 85% osebnega dohodka zaposlenih v R Sloveniji. Zakon pa ne pove, kaj se šteje v povprečni osebni dohodek. Znano je, da organizacije, zlasti tiste, ki so v finančnih težavah, poleg denarnega zneska plače izplačujejo tudi kot nadomestek razlike plače v obliki delnic, obveznic in bonov za nabavo živil. S takim načinom, ki ga omogoča novejša zakonodaja, se znižujejo statistično prikazani čisti osebni dohodki, kar vpliva na zniževanje usklajevanja pokojnin.

2. Če skupščina ne bi odločala o odpravi teh zakonskih določil, zahtevamo, da sprejme v svoji pristojnosti tolačenje oziroma izda navodilo k zakonu, kaj vse se šteje v povprečni osebni dohodek oziroma plačo, ki je podlaga za tekoče usklajevanje pokojnin, bodisi navzgor ali navzdol.

3. Konferenca izraža svoje nezadovoljstvo, ker je skupščina sprejela več drugih zakonov in ukrepov, kakor tudi drugi organi in organizacije, s katerimi potiskajo upokoјence v težak socialni položaj. Saj krog 40% upokoјencev prejema pokojnine, nižje od zajamčene pokojnine za polno pokojninsko dobo 4.150 din.

4. Niso tudi sprejemljivi ukrepi skupščine oz. IS, ki omejujejo sredstva SPIZ s tem, da se prispevki odlagajo s časovnim zamikom in s tem otežujejo redno izplačilo pokojnin (npr. uskladitev za 7%).

Po drugi strani pa spodbuja večje predčasno upokoјevanje in s tem večje finančne obremenitve SPIZ.

Enaka stališča so izrazili na letnih konferencah tudi upokoјenci ostalih devetih DU v občini Novo mesto, kamor je vključenih nadaljnjih 2.950 članov.

Društvo upokoјencev
Novo mesto

Ironično pismo imajo ribniški borci za žalitev

Še o prestavljanju občinskega praznika

Odločitev ribniške občinske skupščine, da letos ne praznuje občinskega praznika 26. marca, še naprej buri duhove, zlasti med borci Tomšičeve in drugih brigad, ki so se leta 1943 spopadli v bitki pri Jelenovem žlebu. Svoj protest in razočaranje so na nedeljski letni konferenci izrazili tudi člani KO ZZB NOV Ribnica.

Poleg že znanega stališča in delne ignorance zgodovinskega pomena 26. marca, ko je v sestavi Tomšičeve brigade v bitki pri Jelenovem žlebu sodelovalo 344 borcev iz ribniške občine, je borčevsko organizacijo boleče prizadela tudi vsebina pisma, ki ga je poslanka iz ribniškega Demosa naslovila na vodstvo borčevske organizacije in njenega predsednika in vsebuje po mnenju borcev številna podtikanja. Predvsem je podla ironična ugotovitev v pismu: »Ni denarja za čistilne naprave, da bi imeli vsaj pitno in užito vodo, bolje je, da zaradi onesnaženosti pomremo, borci pa veselo praznujejo, »kravne praznike« — vendar na svoj račun in ne naračun občanov.«

Borci menijo, da je to nizek udarec za več kot 500 še živečih v ribniški dolini od 2000 ljudi, kolikor se jih je leta 1941 odločilo za boj proti okupatorju. Hkrati so ogorčeni zaradi današnjih pogledov nekaterih strank, ki jim odrekajo to zaslužnost. »Proslave krvavih bitk«, kot je bilo poudarjeno v pismu, praznujejo vsi narodi in države sveta, ki so se borili za svobodo, kajti ti dnevi in bitke so prinesli številnim narodom svobodo. Med borci in tovrstnih izbruhov, ker so njihovi člani tudi člani drugih strank v občini, menijo pa, da v imenu volivcev Demosa nihče nima pravice osebno naročati borčevski organizaciji, kaj morajo člani narediti in kako praznovati svoj praznik. Predvsem pa jim ne morejo ne italijanski državljani, ne politiki ne kdo drug naročati, kakšen praznik naj praznujejo.

Na nedeljskem sestanku so ribniški borci odločili, da bodo s svojim nezadovoljstvom seznanili občinsko borčevsko organizacijo, občinsko skupščino in širšo javnost.

MILAN GLAVONJČ

UČIMO SE DELATI

Komisija za socialno politiko pri Slovenskih krščanskih demokratih in republiški sekretariat za delo (republiški zavod za zaposlovanje) sta 4. in 5. aprila priredila seminar z naslovom Zaposlovanje, izobraževanje in podjetništvo v Sloveniji in Italiji. Pečat dvodnevnemu dogajanju so dali gostje iz Italije. Kot so povedali, dajejo pri njih poseben poudarek nenehnemu izobraževanju, načrtnemu delu in intenzivni skrbi posameznika za svoj obstoj. Eden od projektov v tej smeri je bil Navadi se biti podjeten. Zajel je višje letnike srednjih šol. Učenci so se lotili ustanavljanja lastno podjetje. Bistveno pri tem je: ne zagotavljamo ti dela, želimo pa te naučiti, kako si ga lahko sam najdeš in ustvariš. Največkrat je problem način razmišljanja. Na seminarju sta republiška sekretarka in namestnica predstavili vladno politiko in novo zakonodajo na področju zaposlovanja.

Skušam razmišljati drugače: vrednost mojega dela bo tem večja, kolikor več bom znan. Torej veselo na delo, dokler ga imam in v uk za jutri in pojutrišnjem.

NADA BOŽNIK

Kmetov molk ob zakonu o gozdovih

To pismo pišem kot protiutež dosedanjim razpravam in zaradi molka kmetov

V zadnjih tednih je razprava o problematiki gozdov zašla v svojo kulminacijo, zato čutim dolžnost, da o tem povem nekaj svojih stališč. V medijih se oglašajo predstavniki stroke in »strokovnjaki«, pa tudi tisti, ki so iz drugih razlogov zainteresirani za sprejem novega zakona. Da ne bo pomote: osnovni spor je nastal zaradi zahteve, naj dode pravi lastniki večje pravice, pa tudi dolžnosti, v razmerju do Gozdnih gospodarstev. Temperatura je začela naraščati, ko je Skupščina Republike Slovenije sprejela Zakon o moratoriju senčje v odvzetih gozdovih. Gozdna gospodarstva so že predtem začutila, da so se razmere za gospodarjenje zaostri- le, in so ta moratorij izkoristile za kazanje na krivca za zmanjševanje števila zaposlenih. Pred obravnavo zakona o gozdovih smo dobili v roke lično knjižico z naslovom SLOVENIJA BREZ GOZDA? OBUPI, ki je poizkusila

ZEMLJA NAM JE DRAGA

V Dolenjskem listu s 7. aprila sem prebral sestavek »Bodo res rušili vikende?« Imam občutek, da pisec sestavka ne zna oceniti vročega in ljubečega dela na rodovitni zemlji, ki nam, kakor tudi otrokom daje tisočeren sad. Sem invalid prve kategorije. Večkrat sem po bolnišnicah in tako odsojen s kmetije. Z vsi ihto nadaljujem z delom, dokler otroci še niso sposobni za težka dela.

Mnogim je kmečko delo smrdelo po gnoju in hlevu ter po mnogokrat preliet- znoju in krvavih žuljih, ki so potrebni, da je kmečki grunt obdelan. A je bolje, da naš mladi rod bolj skrbi za obdelavo zemlje in vinogradov, ali da rastejo vikendi na rodovitnih tleh?

Ob Kolpi imam travnik. Zraven je športno igrišče. Ker imajo drugje dovolj igrišč, bi to ob Kolpi zoral v njivo.

PAVEL ŽELJKO
Griblje

MATERINSKI DAN V ŠENTJERNEJU

V nedeljo, 24. marca, so pripravili v Šentjernej proslavo za materinski dan in A. C. je poslal o prireditvi poročilo v verzih, ki smo ga »prepesnili v prozo in ga samo deloma ohranili v izvirnem zapisu. Proslava, piše Avgust Cvelbar, je bila pravo doživetje. Kot materinska rosa so zapeli mali cicibani, da se ti utrne solza in duša vsa predrami. Sledil je recital, ki je zamažal materam srca. Kot odmev na recital je zapel cerkveni moški pevski zbor, ki je segel v duše, zatem pa se je predstavil še dekliski nonet. Cerkveni zbor se je na odru pravzaprav pojavil še enkrat, in sicer v pomanjšani obliki — kot otroški zborček. Vseu temu je pridal pristen nadih še citrar. Zbranim je spregovoril tudi krščanski oče, mož. Mlada dekleta so ob koncu proslave prinesle na pladnjih spominke z darili za matere.

PRIPRAVE NA HUJŠANJE

RIBNICA — V stavbi ribniškega športnega centra urejajo savno, ki je bila tam predvidena že s prvotnim načrtom. Takrat za savno Ribničanje in Ribničanke niso čutili potrebe, saj so zaprli celo komaj zgrajeni plavalni bazen. Potem pa je Ribničanom standard rastle in so vedno bolj okrogli, zato se je pokazala potreba po hujšanju, k čemur naj bi pripomogla tudi savna. Vse pa kaže, da so z investicijo zamudili, saj standard hitro pada tudi Ribničanom in se bodo lahko znebili odvečnih kilogramov tudi brez savne.

M. G-č

zbuditi občutek krivde z dilemo: če bo sprejet zakon o gozdovih, je konec s strokovnim delom v in z gozdom. V spremembo dopisu namreč piše: »Ta pravna regulacija je še zlasti potrebna v razdrobljeni gozdni lastnini, kakršna je naša, kjer je praviloma tudi odnos lastnikov do gozda manj strokoven.« Ali so gozdarji nesposobni gospodariti s svojo lastnino? Mislim, da je tako stališče krivično, saj prenaša v demokratično zasnovane odnose nezaupanje partijske oblasti iz minulih časov. Strah do kmetov je neutemeljen. Kazanje na tiste redke lastnike, ki z nestrokovnimi posegi nepremišljeno rešujejo trenutne potrebe, ne vzdrži kritike, saj je možno smreko ali hrast podreti samo enkrat, na drugi pa imamo že sedaj nadzorne službe, ki pa žal ne opravljajo svojih nalog v zadostni meri. Uprava inšpekcijskih služb Novo mesto je v poročilu o delu v letu 1990 zapisala:

— Gozdarska operativna je ugotovila 146 primerov nedovoljenih sečenj v višini 2165 m³, ki se v glavnem (torej ne vse!) nanašajo na zasebni sektor.

— Ugotavlja se, da gozdarska operativna ne opravlja zadostnega nadzora nad gozdovi, ki ga je dolžna opravljati po 81. členu zakona o gozdovih.

Da se vrnem k naslovu. Podatki o tem, da je manj kot pol dreves v gozdovih še zdravih; da so bukke poškodovane do nadmorske višine 1000 m z rilčkarjevimi skakačem, da je zdrava le vsaka četrta smreka, da je šestnajsta jelka neoporečna, in druge grozeče značilnosti le zbujajo dvom, da je tako opevana stroka došle korektno opravila svojo nalogo. Če pa upoštevamo, da nikjer v Evropi gozdna gospodarstva niso imela več pooblastil kot pri nas, se dvom o strokovnosti stroke le poveča.

Drugi temeljni konflikt je v tem, da »stroka« poizkuša doseči popoln nadzor nad sečnjo z obveznim odkazilom. Kakor da bi raje imeli zakon o gozdarjih kot zakon o gozdovih! Mislim, da gozdovi ne potrebujejo monopolistov, saj ti vedno povzročijo, da drugi poizkušajo izigravati njihove pravice. Prave odnose je mogoče doseči s tako ureditvijo razmerij, da bo stroka pomoč lastnikom, ne pa varuh.

Če pa je javna služba brez kontrole — država ni bila nikoli dober kontro-

lor — bo gotovo prihajalo do deformacij. Pomoč si predstavljam tako, da bodo imeli gozdnogospodarski načrti značaj priporočila, gozdnogojitvene načrte pa bi bilo potrebno obvezno izvajati. Pri omejevanju poseka bi na ta način omejili gornjo mejo, pri čemer bi v daljšem obdobju neizkoriščen posek dovoljevali kumulativno. Z ureditvijo lastništva lastniki prevzemajo tudi obveznosti, ki so jih doslej izvajala gozdna gospodarstva, zato ni prav, da se razprava giblje le v okviru lastnina — stroka.

Vsebinske dileme, ki jih predlog za izdajo zakona odpira, so veliko bolj raznolike. Za poskušnjo naj navedem le nekatere:

— Republiška uprava za gozdove naj bi med drugim opravljala razvojno-raziskovalno delo, kar pa iz zasedbe s potrebnimi kadri ni več razvidno. Zdi se, kot da je organiziram delan glede na obstoječe stanje, ne pa glede na stroko in potrebe. Se mar ta stroka boji brezposelnih?

— Ali ne bi mogla geodetske izmere in tehnične priprave kart pripravljati katera od že obstoječih služb?

— Izredno podrobno je opredeljena pristojbina od odkupne vrednosti polžev, gob, plodov, zdravilnih rastlin, s čimer se pri nas v glavnem ukvarjajo Romi, zakon pa ne regulira prometa z lesom na tak način, da bi omogočil vzpostavitev novega razmerja z lastniki.

V Skupščini je poleg teh problemov bodel v oči očetek sestavljenju brošure, ki jo posveča zaslužnemu pohorskem gozdarskemu strokovnjaku, ki je v imenu stroke in ljubezni do lovstva naselil tamkajšnje gozdove z neavtohtnimi živalskimi vrstami.

Te misli sem zapisal predvsem kot protiutež dosedanjim razpravam v Dolenjskem listu in zaradi vztrajnega molka kmetov, ki bi morali v gozdovih postati pravi lastniki z vsemi pravicami in odgovornostjo. Z neoglašanjem v medijih polagamo prispevajo k vtisu, da sta bili dosedanja gozdna zakonodaja in stroka vendarle na evropskem vrhu in da tudi poslej potrebujejo nekoga, da jih bo za roko vodil med drevjem po gozdu.

MARJAN DVORNIK

Le za pluralen medijski prostor

Prvi gost večera »Župan vabi na razgovor« v Dolenjskih Toplicah je bil dr. Janez Gril, urednik Družine — O novem časopisu Slovenec in neodvisnosti novinarjev

Novomeški krščanski demokrati so začetni potrebo, da svoje misli, ideje in poglede na aktualne družbene probleme predstavijo širši dolenjski javnosti. Odločili so se, da bodo organizirali pogovore, na katere bodo vabili svoje strokovnjake na določenih področjih.

Prvi gost, ki ga je novomeški župan in predsednik novomeških krščanskih demokratov Marjan Dvornik 4. aprila povabil v Dol. Toplice, je bil dr. Janez Gril. Tema prvega večera je bila Mediji v demokratični družbi.

V začetku je dr. Gril opredelil pojma medij in novinarstvo. Nato sta sogovornika začela z analizo našega medijskega prostora in ga primerjala z zahodnimi. Bralna kultura pri nas je veliko nižja kot na Zahodu, kar vpliva tudi na povpraševanje po kvalitetnih časopisih. Menila sta, da je problematično tudi bohotenje rumenega tiska, ki poneumlja ljudi in jih iz stvarnosti vodi v njim nikoli dosegljiv prostor lažnega ugodja in zadovoljstva. Pornografija naj bi ob primerni obdavitvi dobila mesto kje drugje, kot pa v trgovinah z osnovnimi življenjskimi potrebščinami. Cilj pluralizacije medijskega prostora

naj bi bilo razbitje monopola ene same resnice in edine pravilne informacije.

Omenila sta projekt »Slovenec«. Dr. Gril je menil, da je zasnova novega slovenskega časopisa dobra, da pa bo morala dobiti potrditev na trgu v boju s konkurenco. Sogovornika sta menila, da je otoplitev razmer pri nas prinesla otopitev tudi na področju medijev. Ob analizi verskega časopisa sta ugotovila, da je tudi tu razbit monopol, ki so ga na tem področju v svinčenih časih imele založbe Družina, Mohorjeva družba...

PRVI GOST — Marjan Dvornik in dr. Janez Gril

Škoda spominov

Zapisi g. Žabkarja

Najbrž ni Belokranjca, ki ne bi poznal g. Jožeta Žabkarja-Alojzija, ki je med vojno župnikoval v Crnomlju in se zaradi tega nekaterim zameril. Bil je človek zelo dobrega srca, ki je rad pomagal vsem pomoči potrebnim. Pisal je tudi dnevnik in tako je nanizal 600 strani spominov, od tega samo o Beli krajini čez 300 strani. Opisoval je vse, žalostne in vesele dogodke. Žal je bilo med vojno več prvih. Veliko je moral spovedati ljudi, obsojenih na smrt. Mirko Mahnič iz Ljubljane, ki je spomine pripravil za tisk, mi je povedal, da so izredno zanimivi, posebno za Belokranjce. Mohorjeva družba je tudi objavila, da bo uvrstila te spomine v eno od svojih letnih zbirk. Sedaj pa smo izvedeli, da teh spominov Mohorjeva ne bo natisnila, kar je velika škoda za Belokranjce, saj bi v omenjenih zapisih lahko prebrali o marsičem, kar se je med vojno zgodilo v Beli krajini.

V neki knjigi sem prebral, da ob poslednji sodbi ne bo nihče vprašan, kateri stranki ali veri je pripadal, pač pa predvsem to, kakšen človek je bil. G. Jože Žabkar je bil vsekakor človek v pravem smislu besede, zato menim, da bi bilo pošteno, da bi kdo prevzel skrb za objavo njegovih spominov.

F. DERGANČ

»ČUDNO SE NAM ZDI«

Zapisal bom še en odziv na članek v Dolenjskem listu z naslovom Hlaek na GG-je in zadrage. Nihče ne zanika, da so GG-ji naredili veliko gozdnih poti, in vsi priznajo, da potrebujemo strokovni nadzor nad gozdovi. Jezni pa smo lahko vsi, ki smo ostali brez zemlje in gozdov, ker so nam jo ukradli. Kdor je to imetel izgubil, ima pravico, da se jezi.

Glede metliške zadrage se govori samo dobro in se zelo čudimo, da so šele sedaj dali priznanje Janezu Gačniku. Čudno se nam zdi, da niso dobili republiških priznanj tudi Julij Nemanič, Stane Bajuk in Jože Maljevič. Ti ljudje so veliko naredili za napredek Bele krajine.

F. DERGANČ

Piše zgodovinar Zdenko Picelj

ZDružEVALNA SILA V USODNEM ČASU

Pred 50 leti je bila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda

Ustanovljena je bila v Ljubljani na sestanku predstavnikov KPS (Boris Kidrič, Boris Zihel in dr. Aleš Bebler), krščanskih socialistov (Tone Fajfar), demokratičnih sokolov (dr. Jože Rus) in naprednih kulturnih delavcev (Josip Vidmar, dr. Ferdo Kozak in dr. Fran Šturm). Te, tako imenovane ustanovne skupine so izražale navzočnost vseh poglavitnih tradicionalnih slovenskih političnih smeri, to je marksistično delavske, katoliške in liberalne, ter najnaprednejših slovenskih umetniških duhov. Navzočnost njihovih predstavnikov na ustanovnem sestanku OF je bila izraz njihovega dotedanjega povezovanja za obrambo pred fašistično nevarnostjo in za demokratizacijo družbe.

Tako je Osvobodilna fronta nastala iz sporazuma štirih skupin. Komunistične partije Slovenije, demokratičnega krila v slovenskem Sokolu, Krščanskih socialistov in zastopnikov slovenske kulture. Po tem sestanku, ko so postavili temelje novi osvobodilni organizaciji, ki je nastala v Sloveniji le nekaj dni po zlomu kraljeve Jugoslavije

se je začela nova doba v razvoju slovenskega naroda. Sestali so se zastopniki organizacij in skupin, ki so sodelovali že v stari Jugoslaviji, ker so imeli tako sodelovanje za potrebno. Druževalo jih je več ali manj enako presojanje takratnega političnega, pospodaškega in socialnega življenja ter razvoja doma in v svetu. Dve skupini od teh, komunistična partija in skupina krščanskih socialistov, sta bili proletarski skupini. Prva se je šolala v marksizmu-leninizmu, druga pa je zrasla iz Krekovega socialnega delovanja v nekdANJI Slovenski ljudski stranki. Demokratično in socialno pojmovanje družbe se je v njej vedno bolj krepilo, dokler ni v tridesetih letih krenila samostojno pot, predvsem zato, ker ni hotela sprejeti nobene podrejenosti krščanskosocialističnega gibanja politični stranki. V zadnjih letih pred vojno je skupina že postala pomembna v slovenskem življenju. Od obh navedenih se je zelo razlikovala skupina demokratičnega krila v Sokolu. Ta ni bila razrednega značaja, temveč predvsem demokratično opoziciionalna skupina, ki je nasprotovala šestojanuarski diktaturi

in uvajanju fašističnih metod v državi, vendar procesom, ki so bili naperjeni proti tedanji razredni družbi, ni nasprotovala. Za skupino kulturnih delavcev, ki politično niso bili samostojno organizirani, je bilo razen boja proti okupatorju zelo važno tudi marksistično stališče v reševanju narodnega vprašanja, ki ga je skupina sprejela kot svojega, medtem ko se je krog, ki je ostal na meščanskih pozicijah, oddaljeval.

Zlom stare Jugoslavije je navedene skupine še tesneje povezal v novi osvobodilni organizaciji. Ta naj bi Slovence ne samo osvobodila vsakega tujega jarma in jih združila v Zedinjeni Sloveniji, temveč jim prinesla tudi socialno preobrazbo kot posledico družbenih gledanj tedanjega časa, do katerih so prišle skupine, ki so se združile v Osvobodilni fronti. Vloga navdihovalca in organizatorja novega osvobodilnega gibanja je vseskozi pripadala komunistični partiji, ki si je v boju proti fašistični nevarnosti in za uveljavitev demokratičnih ljudskih sil še prej pridobila

največ izkušenj in v njih imela v tem tudi že daljšo tradicijo.

KPS in tako tudi OF sta pojmovali okupacijo Slovenije kot najhujše zlo, ki more zadeti neki narod. Že proglas centralnega komiteja KPS iz konca aprila 1941, ki je bil v bistvu program Protiimperialistične fronte, je pozival v skupen boj:

»1. proti razkosanju in zaslužanju Slovenije, za osvobodjenje, neodvisnost in združenje slovenskega naroda;

2. za slogo in enotnost zaslužjenih narodov Jugoslavije in vseh balkanskih narodov, za bratsko skupnost svobodnih in enakopravnih narodov;

3. proti imperialistični vojni, za mir brez aneksij in kontribucij na temelju pravice slehernega naroda na samoodločbo, vključitvi pravico do odcepitve in združitve z drugimi narodi;

4. proti gospodarskemu uničenju slovenskega življa, proti draginji in pomanjkanju, proti revkizacijam, proti krivičnim zamenjavam denarja, proti uničenju domače industrije in obrti, proti terorju in preganjanju, proti izrednim okupacijskim ukrepom, proti raznarodovanju, razseljevanju slovenskega naroda in koloniziranju tujcev, proti kulturnemu zatiranju, proti opuščenju slovenskega uradništva in nameščenstva, proti potujočevanju in proti zatavljanju slovenskega jezika.«

V oboroženi vstaji slovenskega naroda, ki sta jo KPS in OF pripravljali

ves junij in večino julija 1941, se je oblikoval tudi program Osvobodilne fronte. Končno ga je izrazilo devet temeljnih točk, sprejetih na četrtem zasedanju vrhovnega plenuma OF 1. novembra 1941 v Ljubljani, kjer so jih sprejeli sedem, in na seji izvršnega odbora OF 21. decembra 1941, kjer so sprejeli še preostali dve temeljni točki.

Izjava Osvobodilne fronte se glasi: »Osvobodilna fronta slovenskega naroda proglasa, da neomajno vztraja na načelnih osnovnih točkah, sprejetih na II. plenarni seji Slovenskega narodno-osvobodilnega odbora, ki se glase:

1. Proti okupatorjem je treba vršiti neizprosnno oboroženo akcijo.

2. Ta akcija predstavlja izhodišče za osvoboditev in združitve vseh Slovencev.

3. Stojč na stališčih naravne in usodne skupnosti jugoslovanskih narodov, ne priznava OF razkosa Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost njenih narodov. Hkrati stremi k povezanosti slovenskih narodov pod vodstvom velikega ruskega naroda na temelju pravic slehernega naroda do samoodločbe.

4. Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje OF slovenski narodni značaj. Slovenske ljudske množice, ki se borijo za svoje narodne in človeške pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva.

5. Vse skupine, ki sodelujejo v OF, so

se obvezale, da bodo lojalne v medsebojnih odnosih.

6. Po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem ozemlju oblast Osvobodilna fronta slovenskega naroda kot celota.

7. Po narodni osvoboditvi uvede Osvobodilna fronta dosledno ljudsko demokracijo. Vsa vprašanja, ki presega-jo okvir narodne osvoboditve, se bodo reševala na dosleden ljudski demokratični način.

Glede na slovenske potrebe in glede na dejstvo, da se bliža čas naše narodne osvoboditve, dodaja OF slovenskega naroda svojim Temeljnimi točkam še naslednje dve točki:

8. V skladu s slovenskimi izjavami Churchilla, Roosvelta in Stalina bo po svoji narodni osvoboditvi o notranji ureditvi Združene Slovenije in o svojih zunanjih odnosih odločil slovenski narod sam. OF bo to elementarno pravico slovenskega naroda uveljavila in branila z vsemi sredstvi.

9. Narodna vojska na slovenskem ozemlju raste iz Slovenskih narodno-osvobodilnih čet in Narodne zaščite, kamor se pozivajo vsi zavedni Slovenci.«

Obvestilo vodstva Osvobodilne fronte o temeljnih točkah Osvobodilne fronte sta objavila Slovenski poročevalac, leto III, št. 1, dne 6. januarja 1942 in Osvobodilna fronta, leto II, št. 1, v začetku januarja 1942.

(Nadaljevanje prihodnje)

Še bo brskanja po kosteh

Kakorkoli že gledamo na našo polpreteklost, je treba z moralnega vidika, ki ga je človeštvo v odnosu do mrtvih ustvarilo že od prastarih časov sem, nekatere pripombe na račun odkrivanja medvojnih in povojnih zločinov označiti kot zlonamerne in zavajajoče. Gre predvsem za to, da bi prizadevanja tistih, ki bi iz pietetnih, moralnih ali strokovnih razlogov hoteli razkriti in dostojno zaznamovati kraje, kjer so se godile velike morije in so pokopana trupla pokojnih, posmehljivo označili za brskanje po kosteh, kot samo sebi namen ali celo kot pretežno za odvrčanje pozornosti od bistvenih in pomembnih problemov v naši družbi: gospodarstva, brezposelnosti in socialne bede. Tisti, ki tako lahko delijo brskaške oznake, gotovo ne premorejo globljega premisleka niti poznavanja dogajanj v tistih težkih časih, ki so bila bolj zapletena, kot bi jih nekateri radi danes prikazali. Če pa to poznavanje že imajo, potem imajo gotovo tudi svoje razloge, da tako ravna in poskušajo ljudi odvrniti od razmišljanja.

Predvsem se je treba zavedati, da samo odkrivanje dejstev, poslednjih počivališč in njih označevanje še ne pomeni revanšizma, ampak zgolj priznanje, da so se stvari dogajale in da trupla so. Na tisoče in tisoče jih je bilo do sedaj proglašanih za pogrešane, ne da bi se mogla njihova smrt konkretizirati in materializirati. Ne gre za ugotavljanje krivde ali nekrivde in

neprevrednotenje ali izenačenje medvojnih dogajanj. Gre za priznanje mrtvim, da so mrtvi, kar pa seveda nosi s sabo tiste obveznosti in norme, ki jih je civilizirano človeštvo sprejelo v svoj moralni kodeks in bi jih tudi slovenska družba s sedanjostjo skoraj polstoletno čistanco že morala osvojiti. Pri tem je gromovništvo, da gre za grobišča okupatorjevih sodelavcev, čisto brezpredmetno. Med pobitimi, če bi kdo že hotel delati razlike, je mnogo tudi povsem nedolžnih ljudi, civilistov, žena in otrok, katerih ostanki so pomešani z vsem, kar je v tistih časih padlo v jame.

Komisije, ki se s tem ukvarjajo, zagotovo nimajo lahkega dela, saj jih poleg pomanjkljive in na skrivnostne načine izginule dokumentacije in arhivskih materialov, časovne odmaknjenosti in nezaupljivosti, še vedno prestrašenih ali celo k molčečnosti zavezanih prič spremljajo tudi take in drugačne nalepke.

Samo upamo lahko, da se isto ne bo zgodilo z gradivom Kočevski Rog - Smernice za načrt ureditve do sedaj znanih množičnih grobišč ljudi, usmrčenih po drugi svetovni vojni v Kočevskem Rogu, ki ga je pred kratkim izdal Zavod Republike Slovenije za varstvo narave in kulturne dediščine v Ljubljani. Gre za prvi tovrstni strokovni pristop k tej problematiki, ki kar se da celovito in z različnih vidikov obravnava vprašanje, kaj narediti s tem ogromnim slovenskim naravnim in kulturnozgodovinskim spomenikom, da bo to zares postal in ostal - dostopen, drag, svet in poučen vsem Slovencem, ne glede na njihovo starost ali svetovni nazor.

Gradivo vsebuje geografski oris in pomen Kočevskega Roga v polpretekli zgodovini, postavlja izhodišča za urejanje grobišč na tem območju, se ukvarja z vprašanji njihove identifikacije, varovanja, označevanja, z možnostjo pristopov in opravljanja verskega obreda, pravnega statusa in možnega vklapljanja v do sedaj obstoječa obeležja iz druge svetovne vojne. Vsebuje tudi dokumentacijo o dosedanjih raziskavah, skice domnevnih grobišč in bogat kartografski material.

Na kočevskem delu sta zajeti v gradivo jama pod Krenom, kjer je bila lani julija pravna slo-

vesnost, ter jama pod Macesnovo gorico, na novomeški strani pa dvojno brezno pri Cink križu in jama v Rugarskih klanjih. Vse te jame so že do sedaj označene in delno zavarovane, vse so izpričane kot mesta, kjer so bili po vojni pobiti ujetniki, osumljeni sodelovanja z okupatorjem, v dveh jamah pa so bili najdeni tudi ostanki okostij, kar nedvomno pričja, da gre za množična grobišča. Pri drugih dveh se to zaradi velikih količin nasutega materiala, kar je očitno nastalo zaradi miniranja, to doslej ni dalo ugotoviti. Nikjer seveda ni izključeno, da ni v Rogu še več množičnih grobišč, vendar namen gradiva ni njihova identifikacija, pač pa predvsem postavljanje enotnih kriterijev za postopanje pri vsakem od teh. Gre namreč za to, da se kraju izkaže primerna pieteta, s poslušom, mero in okusom za okolje in krajevne značilnosti, da se določijo pravila obnašanja, predvsem pa, da se s tem preprečijo vsakovrstni samovoljni, nestrokovni in neokusni posegi, ki so bili, dobronamerno ali ne, na teh krajih že večkrat opravljeni. Gre za postavljanje raznih napisov, znamenj, pa tudi za tisto čisto pravo in neokusno brskanje po kosteh. Gre tudi za postavljanje meje za velikost posegov, ki so primerni glede na možen sedanj in bodoči obisk, da se ne bi dogajale napake, kakršne so bile storjene ob še ne tako nedavnih novogradnjah pri Bazi 20. Tam je bila brez soglasij, celo z nasprotovanjem strokovnih služb, samovoljno zgrajena asfaltna cesta, velikansko asfaltirano parkirišče, ki danes sameva prazno, in večnamenski dom, ki še danes nima uporabnega dovoljenja.

V gradivu je predvidena tudi gradnja sakralnega objekta za opravljanje občasnih verskih obredov, in sicer je po eni varianti predvidena obnova porušene cerkve Matere Božje nad bližnjo vasjo Trnovec, po drugi pa izgradnja manjše cerkve ali kapele v bližini jame pod Krenom, na jasi, kjer je bila lani pravna daritev. Čeprav predlagatelj v gradivu predvideva tudi nekaj parkirnih prostorov pri vsakem od spominskih objektov, pa je osnovna zamisel obiskovanja naravno-spominskega parka Kočevski Rog, ki naj bi se raztezal vse od Baze 20 nad Podturnom pa do Krena, pohodništvo. Tako bi lahko oživili nekatere že sedaj zgrajene objekte in jih usposobili za pohodniški turizem, hkrati pa bi povezali vse pomembne pomnike naše preteklosti v zaključeno celoto, skupaj z bogatimi naravnimi in drugimi znamenitostmi Roga res vredno obiska.

Ob tem ne smemo prezreti tudi dejstva, da bi človek, ki bi prižgal luč na grobišču pri parti-

zanski bolnici Jelendol in nato še pri jami pod Krenom, šele zares prižgal luč sprave tudi v svojem srcu. Do tedaj pa bo še nekaj brskanja po kosteh, če že nekateri tako pravijo strokov-

nemu ugotavljanju množičnih grobišč. Zato, da bodo roke, ki to želijo, vedele, kje prižgati luč. Žal je takih krajev pri nas kar precej. T. JAKŠE

Ne usmiljenje, razumevanje potrebujejo

Osnovna šola Dragotin Kette v Novem mestu je minuli petek široko odprla svoja vrata za starše, učitelje, svetovalne delavce rednih osnovnih šol, za strokovnjake iz različnih drugih ustanov in za vse, ki jih zanima dejavnost te ustanove s programi, prilagojenimi duševno manjrazvitim otrokom. Gostje so si lahko neposredno ogledali, kako poteka delo v razredih in delavnicah, si ogledali prostore šole in prisluhnili strokovnemu predavanju dr. Francija Hrastarja. Voščstvo šole je v sodelovanju z novomeškim Društvom za pomoč duševno prizadetim pripravilo še okroglo mizo o problematiki usposabljanja manj razvitih otrok in o celoviti skrbi za duševno prizadete v novomeški občini.

Prav veliko obiskovalcev se ni trlo po šolskih prostorih, so si pa tisti, ki so prišli, s toliko večjo pozornostjo ogledali šolo in na krajši kulturni prireditvi nagradili nastopajoče učence s toplimi aplavzom. Na okrogli mizi, ki se je potegnila v pozni popoldan, je pozoren poslušalec lahko dobil tudi odgovor, sicer ne naravnost izrečen, zakaj so odprta vrata šole privabila manj ljudi, kot bi pričakovali.

Šola, njeno delo, problematika okrogle mize, vse to je povezano s tistim delom življenja naše družbe, ki ga odpravimo na rob in bi se najraje naredili, kot da ga ni. A tu je. Zato je šola letos še bolj široko odprla svoja vrata javnosti, da bi razumeli njeno delo in učence, »kajiti oni

ne potrebujejo usmiljenja, pač pa razumevanje njihovih problemov,« kot je v pozdravnem nagovoru povedala ravnateljica Breda Oklešen.

Novomeški Cambridge, kot nekateri radi poduhovičijo, ko je govor o tej šoli, se ne skriva pred javnostjo, ker nima prav nobenega razloga za skrivanje. Prej obratno. To je šola, kot so druge šole, z nekaj drugačnim delovnim utripom sicer, a v nji so prav tako »tršice« in učenci, ki se učijo, pojejo v pevskem zboru, rišejo v likovnem krožku, kolesarijo, poslušajo pravljice, pišejo pesmi, se učijo taborniških veščin, plešejo, telovadijo. In ti otroci niso padli z drugih planetov, marveč so otroci naših ljudi iz naših krajev in vasi.

O njih in njihovih starejših in mlajših sopolstih na življenjski poti so strokovnjaki obširneje spregovorili na okrogli mizi. Udeleženci so temeljito pretresli stanje celovite skrbi za duševno prizadete v novomeški občini in širše. Skrb zanje namreč ne more biti omejena le na šolsko obdobje, zaradi narave problema zahteva celovito skrb za ves čas, tako rekoč od rojstva do smrti.

Kot že nekajkrat doslej so tudi udeleženci tokratne okrogle mize morali ugotoviti, da ob vsem, kar je bilo na tem področju doseženega — in tega ni tako malo — še vedno šepa skrb na prvi in najosnovnejši stopnji, to je pri zgodnjem odkrivanju duševno prizadetih oseb, kar je predvsem naloga zdravstva. Pravočasno odkrivanje duševne prizadetosti je še kako pomembno, saj omogoča, da se duševno manj razvitim že od vsega začetka nudi ustrezno strokovno skrb in pomoč, ne pa da se to prične,

ko je morda že veliko zamujenega in je težko popraviti zavoženo.

Dolenjsko zdravstvo se v minulih obdobjih v tem pogledu ni ravno izkazalo. Zdaj je čutili večjo pripravljenost, ki bo omogočila, da bodo naredili potrebne organizacijske korake. Predvsem gre za to, da se v osnovni zdravstveni mreži usposobi mentalnohigienška služba, ki bo odkrivala razvojne motnje pri otrocih. Dolenjska s Posavjem je v tem pogledu velika bela lisca, dodatno potrjena s tem, da tudi nima regionalnega pedopsihiatričnega oddelka, ki bi že moral delovati.

V loku družbene skrbi za duševno prizadete, ki sega od rojstva do smrti, je kar dobro urejena skrb za predšolsko populacijo. Poskrbljeno je za varstvo in strokovno obravnavo manj razvitih otrok v vrtcih. Zanimivi in obetavni so poskusi z varstvom teh otrok pri tako imenovanih družinskih varuškah.

Šola s svojimi dejavnostmi pokriva vso populacijo: za lažje prizadete s prilagojenim osnovnošolskim programom, za zmerno in teže prizadete z oddelki delovnega usposabljanja, ob tem pa deluje še dom za gojence, kjer je zagotovljeno varstvo.

Problem, in to vse bolj pereč, je s težko prizadetimi. Dolenjska je »izvažala« te ljudi v druge regije, kjer imajo urejene ustrezne centre. Zaradi zapiranja regij pa to v bodoče ne bo mogoče. Dolenjska regija in Posavje bosta morala nehati »izvažati« in poskrbeti za svoje ljudi znotraj svojih regij.

S skrbjo za teže prizadete je na nek način povezana tudi skrb za tiste duševno prizadete, ki so po starosti ne sodijo več med šolsko mladež. Zvečine so v skrbi staršev. Toda podatki kažejo, da bodo prej ali slej, zdaj v družinskem krogu preskrbljeni, ostali sami. Kje in kako jim zagotoviti varstvo in pomoč, do katere imajo pravico?

Ideje za reševanje te problematike so, razmišlja se o ureditvi posebnega oddelka pri domu za starejše občane a tudi po nekaterih uveljavljenih zgledih v Sloveniji v posebnih bivalnih skupnostih. Ob prizadevanju Društva za pomoč duševno prizadetim, ki ga zelo dejavno usmerja psihologinja Renata Bačar, so že zastavljeni koraki k reševanju te problematike. Vsekakor velja, da jo bo treba vpeti v širše domišljeno in celovitejše začrtano delovanje vseh ustanov, društva, alternativnih dejavnosti, kot so denimo nekatere dejavnosti znotraj Cerkve, in seveda oblasti.

Ne gre samo za oskrbljenost in pomoč, gre za pomembnejše stvari. Duševno prizadeti naj bi postali del družbe, živeli naj bi v nji, ne na njenem obrobju in ne stigmatizirani. Njihovo bivanje, seveda pod ustreznim skrbstvom, brez katerega preprosto ne gre, usposabljanje v šolah in drugih ustanovah, zaposlovanje, ki je tudi zelo problematično, vse to naj bi bilo povezano in celovito. Do tega cilja je pri nas na Dolenjskem videti ta čas morda nekoliko daljšo pot, kot drugje v Sloveniji, a veliko je znamenj, da je volje v strokovnih krogih tudi precej. Razumeti in sprejeti pa bi morali to problematiko kar najširše. Potem ne bo težko pritisniti žiga na potrdilo, da smo humana družba.

M. MARKELJ

Taktika grad gori, grof beži

Najtežje v stopnjevanju hajki zoper slovenskega kmetijskega ministra ni in ne bo, kot bi pričakovali, sami žrtvi, torej dr. Jožetu Ostercu, ampak njegovemu nadrejenemu, ministrskemu predsedniku Lojzetu Peterletu. Medtem ko bo gospod Osterc lahko tudi kot neminister še naprej vztrajal (čeprav brez večjega vpliva) pri svojih življenjskih in strokovnih opredelitvah, bo moral premier, če želi ohraniti večino svojega programa in moštva, pokazati veliko politične in tudi siceršnje modrosti.

Brez dvoma smo priče največjemu pritisku na vlado od njene postavitve, nosilec kritik in polen pod noge pa ni opozicija, ampak Slovenska kmečka zveza - ljudska stranka, slovenski socialdemokrati in liberalci. Peterletovi vladi in krščanskim demokratom očitajo predvsem premajhno gorečnost in naglico pri osamosvajanju Slovenije. Premišljeno ali po naključju so lonček z druge strani in iz druge zgodbe pristavili tudi prenovitelji, dr. Ciril Ribičič je v Mariboru izjavil, »da se je njihova potrebnost in z njo politika konstruktivne opozicije in selektivne podpore posameznim vladnim predlogom izčrpala«. Skratka, Peterletov kabinet se je znašel v hudem navzkrižnem ognju dela Demosa in opozicije, v uho in dejansko podporo mu je (kaj vse se dogaja v politiki!) predvsem tisti del slovenskega državnega predsedstva, ki se zaveda, da je osamosvajanje Slovenije proces in da ni mogoče vsega rešiti po šegi naših tlačanskih in partizanskih prednikov: »Grad gori, grof beži, vino teče, naj še teče kri!«

Zahteva po odstopu ministra dr. Jožeta Osterca je seveda samo vrh ledene gore znanih in še neznanih zahtev in ambicij radikalnih kmetov, socialdemokratov in liberalcev, obenem pa šolski primer njihove taktike rušenja in ustoličevanja. Če vzamemo, da je gospodarska moč slovenskih kmetov dva (2) odstotka slovenskega družbenega proizvoda, so politični apetiti v izključno kmečko korist, ki jih vsak dan bolj kažejo, dobesedno nezasišani. Očiten primer za to je, recimo, njihovo videnje vloge kmetijskega ministrstva. Ta resor naj bi bil po njihovem urad kmetov, ne pa ministrstvo kmetijstva in vseh Slovencev. Taki miselnosti se seveda ne smemo čuditi, na Dolenjskem živeči Gorenjec Janez Trdina je pri

kmetu od elementarnih značajskih lastnosti na prvem mestu našel pohlep, nasilnost in zvižanost. Kri ni voda, nekaj kapljic kmečke krvi je v vsakomur od nas. Na to smo ponosni, drugega namreč nimamo.

Vendar je nekoliko nenavadno, če sta parlament in vlada oblegana po segah iz časov kmečkih uporov. To pomeni, da SKZ - LS in njeni trenutni politični sopotniki vidijo in uveljavljajo samo koristi svojega stanu, manj strateški dogodek pa je, da eden od deželnih knezov poriva naprej svojega zeta, na vseh področjih genialnega Marjana Podobnika. Slednji o tokratni ministrski tarči pripoveduje, da je sicer dober učitelj in strokovnjak na svojem področju, nezadostno pa mu prisoli iz politike. Na kmetih piščeta ne učijo put, kmetijska politika dr. Osterca pa gotovo ni bila njegova zasebna zadeva. Nekaj malega sta imela z njo opraviti tudi vlada in parlament. Tako bo tudi v prihodnje, saj je nemogoče, da bi po diktaturi komunistov trajneje živeli pod absolutnim žezlom kakšnega drugega stanu.

Na daljši rok se bodo vremena Kranjcem zjasnila, vendar je to slaba tolažba za dnevno rabo vlade Lojzeta Peterleta. Jastrebom bo moral popustiti vsaj glede tekočega kamna spotike, ministra dr. Jožeta Osterca. Jezni mladenič slovenske politike Marjan Podobnik namreč odkrito grozi, da so »zamenjave v kmetijskem ministrstvu tudi v interesu trdnosti sedanje vlade, kajti ta zelo dobro ve, da je njen najzanesljivejši in najtrdnější del prav kmečka zveza.« Žuganje Podobnik končuje s prispodobno, da kmečka bianco menica vladi ni izdana za vekomaj.

To vse drži, Peterle ta in podobne ultimite mora upoštevati. Demosova koalicija je krhka. Hkrati pa tako premier kot politični analitiki vedo, da se bo zdaj tako trdni kmečki menici vrednost nekega lepega bližnjega dne zelo spremenila. Tako zaradi muhavosti in nepredvidljivosti političnih zavezništva kot zaradi dejanske moči. Kmetje vendar ne morejo na daljši rok ustahovati Slovenije in Slovencev. Še posebej ne zato, ker nosijo v svojem visoko dvignjenem grbu samo tiste koristi, ki se vidijo z njihovih utesnjenih, s slamo nastlanih dvorišč.

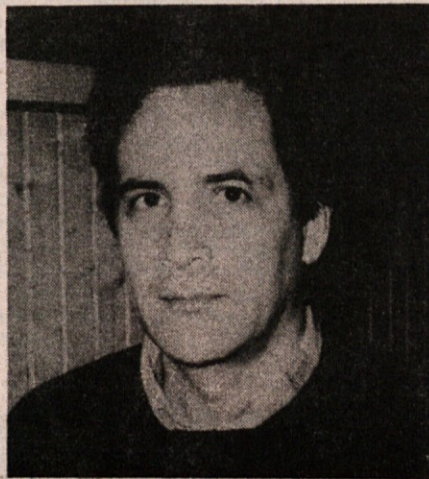
MARJAN BAUER

POSEL
JE
BIZNISOkorele ustanove
zavirajo podjetništvo

Jožeta Papiča je na samostojno podjetniško pot v prvi vrsti potisnilo nezadovoljstvo v družbenem podjetju, njegova togost, nerazumevanje vodstva in inventivnega dela kadrov; nemoč, da bi kljub vodstvenemu položaju vplival na razmišljanje v podjetju in na potrebno spremembo podjetja. Startal je kot poldanski obrtnik, danes pa njegovo dobro leto dni staro podjetje Biro 5 reže kruh že štirim ljudem. Poleg tega ima še štiri zunanje sodelavce, zastopnike, ki »pokrivajo« vso Jugoslavijo.

Jože Papič, diplomirani elektroinženir, se kot zasebni podjetnik ukvarja z elektroniko, z dizajniranjem elektronskih tiskanih vezij, kar je ene vrste proizvodna dejavnost. Skupaj s partnerjem nudi celovito storitev načrtovanja, dizajniranja in proizvodnje tiskanih vezij. Dejavnost Biroja 5 je tudi zastopanje tujih firm, na primer ameriške firme iz San Diega za področje dizajniranja tiskanih vezij, pa nemške firme Feniks za elektronske komponente. Ukvarja se seveda tudi s trgovino na področju elektronike, odprl pa je tudi trgovino z računalniki in računalniško opremo. Glavino dela predstavlja preskrba industrije z elektronskimi materiali, pri čemer Papičevo podjetje skuša biti čim hitrejši, čim cenejši in sploh čim kvalitetnejši. Še posebno pri poslih s tujci se ravna po načelu držati se dogovorov, tudi v najbolj postranskih zadevah. S tem podjetnik pokaže voljo, resnost, tako si pridobi zaupanje, ki lahko omili problem pomanjkanja kapitala. Papičevo poslovanje s tujimi partnerji temelji tako izključno na zaupanju in mu dolgovi še ni bilo potrebno zavarovati, čeprav so partnerji v zadnjem času prestrašeni zaradi politične situacije, poleg tega pa banke niso bile sposobne rednih nakazil v tujino.

Papičevemu podjetju Biro 5 za zdaj uspeva vsak kvartal podvojiti promet iz prejšnjega, kar je v tej krizni situaciji dober znak, pravi Jože Papič, seveda pa to zahteva ogromno angažiranja in znanja. Znanje, raznovrstno, posebno pa na področju računalništva, si je in si Jože Papič nenehoma pridobiva, v izobraževanje usmerja ves prosti čas. V zasebnem podjetju se mora človek pač spoznati na vse, ni kot v družbenem službi in ljudi za vsako področje posebej. »Moj tihi cilj pa je postavitev proizvodne firme za proizvodnjo visokofrekvenčnih napajalnih modulov. To je moja brazgotina iz bivše službe, ko smo hoteli na osnovi svetovno znane patenta našega ame. Škega rojaka dr. Čuka narediti perspektivno proizvodnjo, a projekt zaradi nepodjetnosti in neinventivnega duha ni zaživel. Zdaj skušam v ta projekt povezati avtorja patenta dr. Čuka, Iskro Hipot in Iskro Te-

Jože Papič

lekem ter nemško podjetje Feniks, da bi s skupno naložbo odprli popolnoma neodvisno firmo za proizvodnjo teh modulov. Vleče me pač nazaj v proizvodnjo. Kar počnem zdaj, je neke vrste nujno zlo, da pridem do kapitala, saj od ustanov, ki za to so, pomoči ni. Za podjetništvo v okolju še vedno ni pravega posluha, še vedno je cel kup okorelih ustanov (banke, pit, carina, SDK, špedicija itd.), ki so še daleč od tega, da bi se obnašale kot prodajalec svojih storitev. V svetu je ta odnos prodajalec-kupec povsod vzpostavljen. V tujini sem sam doživel čisto drugačen pristop tudi v takih ustanovah, tudi lastniki kapitala se veliko hitreje odločajo o vlaganju, ko se spoznajo z neko idejo. Pri nas podjetnik do kapitala pride zelo težko, če že, so pogoji zelo neugodni. Če v ceno vkalkuliram obresti za kapital, carine ipd., v osnovi startam s 30 do 40 odstotkov slabšo kalkulacijo kot tujec. Zato mislim, da dokler pri nas ne bo čiščenja v nadgradnji, za podjetništvo in podjetnike ne bo pravega uspeha, pa četudi delam jaz cele dneve, ob sobotah in nedeljah, brez vsake režije. Dovolj zgornjo je že to, da še nisem slišal, da bi šla v stečaj kakšna firma v nadgradnji, da bi delavci tam po tri mesece čakali na plačo, da bi dobili le 2.800 din, pa v nedogled čakali na regres itd. Vsako reševanje gospodarske krize brez radikalnih posegov v nadgradnjo je v osnovi obsojeno na neuspeh,« razmišlja Jože Papič.

Zaradi vsemogočnosti ustanov, ki se še vedno obnašajo v smislu gesla: vzemi ali pojdi (»nimaš pa kam iti, ker so monopolisti«, pravi Papič), ga zelo veseli, da so se podjetniki združili, saj bodo tako močnejši in bodo lahko kaj spremenili. Prvi uspeh je že tu, LJ je prislusnila težavam privatnih podjetij in z akreditivi se je povečala njihova varnost pri plačevanju v tujino. Še vedno pa ni nič storjeno na področju kreditiranja. »Včasih imamo samo dobro idejo, pa se nimamo na koga obrniti, da bi nam kapitalsko pomagal pri uresnitvi. Banka bi morala včasih iti v skupni riziko, ne pa da še takrat ni pripravljena pomagati, če sami vse zastavimo, podjetje, hišo itd. Mnoga zasebna podjetja poslujejo vseskozi brez blokirane žiro računa, a nam banke zaupajo manj kot družbenim, čeprav so kar naprej v blokadi,« pravi Papič. »Kljub vsemu je biti samostojni podjetnik izredno zanimivo, vedno se dogaja nekaj novega, rezultati pa so dejansko odvisni od naše sposobnosti in angažiranosti.«

Z.L.-DRAGAŠ

zavarovalnica tilia d.d.
novo mesto

Vas skrbi kaj bo z vašo usodo? Vedeževalka ni pravi naslov. Pravi naslov je TILIA — zavarovalna delniška družba Novo mesto.

Izkušenj in znanja nam ne manjka. Zrasli smo iz Zavarovalnice Triglav — Dolenjske območne skupnosti, ki se je konec lanskega leta preoblikovala v Zavarovalnico Novo mesto d.d. in prerasla v Zavarovalnico TILIA — delniško družbo Novo mesto. TILIA oziroma lipa ni le simbol slovenstva, odslej je tudi simbol prijazne usode.

Vaša zavarovalnica —
TILIA d.d. Novo mesto.

Pričakujemo vas na običajnem naslovu:

68000 Novo mesto, Cesta herojev 1
telefon: (068) 24-615, 23-726
telefax: (068) 28-013
telex: 35-759 YU dosnm

Predstavništva:

68340 Črnomelj
Staneta Rozmana 2,
telefon: (068) 51-720

61330 Kočevje
Ljubljanska cesta 20,
telefon: (061) 851-052

68330 Metlika
Partizanski trg 3,
telefon: (068) 58-219

68210 Trebnje
Goljev trg 4,
telefon: (068) 44-352

obzorja

ZNAMENJA NA SLOVENSKEM

Slovenska zemlja je posejana s tisočimi znamenji, od tistih najbolj preprostih lesenih križev, ki samevajo na odmaknjenih poteh, do razkošnih kapelic sredi vasi. Najdemo jih vsepovsod in vsakršna, so del slovenske krajine in del narodovega umetnostnega zaklada. Slovenski človek se je tudi z njimi, preprostimi in majhnimi, trajneje zapisoval v minevanje časa ter potrjeval bivanje svojega rodu na teh tleh.

Umetnostni zgodovinar dr. Marijan Zadnikar si je ogledal večino znamenj na slovenskem etničnem ozemlju ter gradivo strokovno obdelal. O znamenjih je napisal dve knjigi, ki sta že davno pošli. Tretja je z naslovom Znamenja na Slovenskem prišla na knjižne police te dni, izdala pa jo je Družina.

V zajetni in lepo oblikovani knjigi je največ prostora odmerjenega celostranskim barvnim posnetkom in kratki spremni besedni predstavitvi najlepših in najbolj značilnih

znamenj. V uvodnem delu pa je natisnjena poljudno napisana študija o znamenjih, o njihovem nastanku, razširjenosti, slogovnih značilnostih ter pomenu. Besedilo je napisano na strokovnih osnovah, vendar poetično in z neprikrito ljubeznijo do slovenske zemlje in naroda.

Zadnikarjeva knjiga pa ni samo predstavitev znamenj na Slovenskem, je tudi protest in ugovor zoper miselnost in ravnanja, ki so poročila brezobzirno uničevanje teh in drugih spomenikov ljudske tvornosti, ki so pustošila tudi v duhu slovenskega človeka, da je zanemaril in prepustil propadanju ta del kulturne dediščine. »Namesto kulturni spomeniki so podrti in zapuščeni znamenja obtožujoči dokazi naše nekulture,« je zapisal Zadnikar.

M. MARKELJ

»ENA SAMA POEZIJA«

Pravijo, da so resnično kaj vredni samo verzi, ki jih po branju ne pozabiš, ampak se še dolgo oglašajo v tebi in jih ob posebnih priložnostih tudi naglas ponoviš. V vsaki dobri poeziji odkriješ take verze, pri vsakem pravem pesniku, seveda pri tem več in pri onem manj, in si vesel, da jih lahko. Vesel, če naletiš vsaj na enega.

Ko sem prebral v samozaložbi izdano in z grafičnimi listi Vladimira Lakoviča obogateno pesniško zbirko Vračanje ptic pesnice Lojzke Špacapan in potem razmišljal, kako bi jo predstavil v tem zapisu, so se mi v misel kar sami od sebe vrnila tle verzi iz knjige: »Ko žene ptice na jug / šepet jeseni, gledam za njimi. / Kakšna žalost je v meni!« Zdelo se mi je, kot da je spregovoril haiku, tako pregledni in miselno globoki so citirani verzi. Kdo si jih ne bi zapomnil!

Vse te pesmi je navdahnili doživljanja prvinski narave, izjemna navezanost na svet, ki obdaja človeka in ga navezuje nase. A ta svet ni samo zanimiva krajina, ki omogoča razkošje življenja. Je predvsem svet, ki človeka pomirja, kadar se zateče vanj po košček miru. In ima dobre sle duše, ptice, prek katerih človek pošlje drugemu človeku blagovest o odrešitvi iz stiske. Človek — pesnik pa ima to moč, da prikljče te ptice, če so še tako daleč, če drugače ne, jih prikljče iz — poezije. Tako se te ptice nenehno vračajo.

Vračanje ptic... »To je poezija, / ena sama poezija, / čista kot solza, / kot da zapuščata duša telo...« pravi pesnica v pesmi Materi. Ti verzi pa že sami najbolje označujejo vso poezijo Lojzke Špacapan. Kako nežno in otopleno, obenem pa tako muzikalno zvenijo verzi Vračanja ptic. V vsakem je ujeta nekaj grenke lepote izpovedi pa besed, ki se nežno dotikajo ena druge, potem pa spet uha jajo vsaka na svojo stran. Jože Smit pravi, da so te pesmi za brano prebiranje — kot bi človek jemal v roke mašne bukvice. Res se zdijo take.

I. ZORAN

TRI AMALIETTI- JEVE

V knjigarne že dolgo ne prihajajo več samo knjige, ki jih izdajajo tako imenovane družbene založbe, ampak je na njihovih knjižnih policah čedalje več tudi knjig in brošur, ki jih tiskajo in pošiljajo na knjižni trg majhne in gibčne zasebne založbe. Slednjih je v Sloveniji nekaj deset in ni več regije, kjer ne bi delovala vsaj ena, največ pa jih ima Ljubljana. Med najbolj dejavnimi in znanimi sta Cunjakova založba Emonica in založba Amalietti, katerih edicije kupci lahko dobijo v vsaki malo večji knjigarni.

Tokrat imamo pred sabo tri, ki jih je izdal Amalietti, vse pa so datirane z letom 1990. Dve knjigi sta izšli v zbirki Misel misli misleca, ki jo ureja Mia Možina. Prva ima naslov Aforizmi, druga pa Maksime. Z

obema se tudi začneta omenjena knjižna zbirka. Izbor za ti knjigi je opravil Peter Amalietti. Pod aforizmi so podpisani znani pisci aforizmov, pa tudi številne znane osebnosti vseh časov in iz vsega sveta, ki so se jim ob različnih priložnostih utrile aforistične misli: kratki, duhoviti izreki o nečem. »Aforizem je vseobsežnost v razponu omejene misli,« pravi Ivan Cimerman. Maksime pa so aforizmi, ki jih spremlja veliki »naj«. Npr. »Gremo v peklo, da bi spoznali nebesa« (John C. Lilly). Ali: »Samo najvišji modreci in najnižji bedaki se nikoli ne spreminjajo« (Konfucij). Ali: »Največja stvar na svetu je najti samega sebe« (M. de Montaigne).

Istea, žepnega formata je tudi izvirno slovensko delo Rože za mamo izpod peresa Janeza Švajncerja. Pisatelj se s to knjigo predstavlja kot avtor kratkih lirskih in otrokom namenjenih zgodbic. V njih se razgrinja svet, kakor ga zaznava otrok. Pisatelj, ki seveda ni pozabil, da je bil nekoč sam otrok, podaja s temi zgodbicami pravo retrospektivo sliče iz doživljajskega sveta malih radovednežev. Ker ni izrecno navedel, za koga je napisal to knjigo, jo z vso pravico lahko prebirajo tudi odrasli. Vsem imajo Rože za mamo kaj povedati.

I. ZORAN

ZGODOVINA LJUDSKEGA DUHA

Slovensko ljudstvo je ustvarilo bogato pripovedno izročilo, ki iz roda v rod prenaša razlage o različnih pojavih v naravi, o izvori in naselitvi Slovencev na tem koščku sveta, govori o dogodkih iz obzega in širšega prostora, prenaša izkustvo moralnih posledic nekaterih človekovih dejanj, daje skratka odgovore na velika in mala vprašanja človekovega bivanja. Danes ta ljudska pisana skrinja ni več cvetnik znanja in izkustva, ne govori nam kot učiteljica življenja, pač pa v nji tipljemo starodavni utrip našega rodu, slutimo njegove davne stiske, muke in

veselje, vznesenost in potrnost, prebujajo nam od elektronskih in vsakršnih medijev utrujeno domišljijo.

Kar dolgi vrsti knjig, ki pri našajo slovensko ljudsko izročilo, je pred kratkim Mladinska knjiga pridružila zanimivo zasnovano knjigo Slovenska dežela v pripovedki in podobi. V nji je Dušica Kunaver zbrala sto ljudskih pripovedi, etnografskih zapisov in pesniških besedil, jih priredila ter razvrstila po »kronološkem« redu, da pripovedke govorijo o dogodkih od časov vesoljnega potopa in priselitve Slovencev v novo domovino, v katere tleh sta šla v rast trta in ajda, do časov, ko so Napoleonovi vojaki razsajali po naših krajih. Gre torej za nekakšno zgodovino iz ljudske pripovedi. Čeprav je Kunaverjeva napisala, da je knjigo priredila za mladino, menim, da jo bo z veseljem bral marsikdo, ki se je mladim letom že odmaknil.

Knjiga je tudi bogato ilustrirana. Slikar France Kunaver je narisal skoraj prav toliko ilustracij, kolikor je pripovedi, in ustvaril ilustrirani del »zgodovine« slovenskega ljudskega duha.

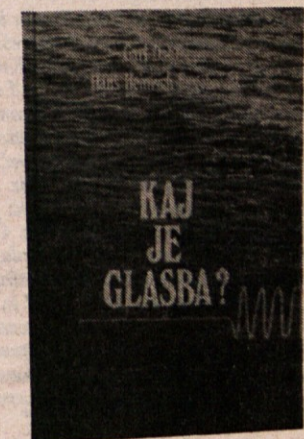
M. MARKELJ

KAJ JE GLASBA?

Se da o glasbi, o tej najbolj duhovni od vseh umetnosti, ki se izmika razlagam, a ostaja jezik, razumljiv človeškemu srcem vsega sveta, sploh kaj napisati? Je mogoče o nečem, kar je tako odmaknjeno besedam, kot je glasba, pisati knjige? Najnovejša knjiga Kaj je

glasba?, ki je izšla pri Cankarjevi založbi, potrjuje, da je o glasbi mogoče govoriti, in to zanimivo in privlačno ne samo za poznavalce, marveč tudi za širši krog ljubiteljev glasbe.

Cankarjeva založba je poskrbela za izid slovenskega prevoda knjige, ki jo strokovna svetovna kritika uvršča med ta čas najboljše tvrstna dela na svetovnem knjižnem trgu. Napisala sta jo mednarodno priznana muzikologa Carl Dahlhaus in Hans Heinrich Eggebrecht na pobudo založbe Heinrichshofen. Sprva je veljalo, naj bi avtorja napisala jubilejni, stoti zvezek muzikoloških priročnikov, ki jih izdaja ta založba, vendar sta se odločila za drugačen pristop. Namesto klasičnega priročnika sta... enila napisa-

ti nekaj drugačnega, nekaj novega. Postavila sta poglavna skupna izhodišča, nato pa sta vsak s svojega vidika neodvisno pretrčala in osvetlila vprašanja o glasbi. Vsako poglavje je tako dvojno, sestavljeno iz prispevkov obeh avtorjev, ki razmišljata o pojmu glasbe in evropski tradiciji, o izvenzglasbenem, o dobri in slabi ter o stari in novi glasbi, o estetskem pomenu in simbolni tendenci v glasbi, o glasbeno lepem, o glasbi in času ter o tem, kaj je glasba. V knjigi sta peljala, če je dovoljeno uporabiti to prispevke, nekakšen strokovni paralelni slalom, smučini, ki sta ju zarezala, pa je omenjena knjiga.

M. MARKELJ

Vnovčiti se da krompir in Trubar

Kadar gre na tesno z denarjem, se spomni človek zmeraj česa novega in se s tem prebija proti belemu kruhu, pravijo. Slovenski deželi gre že nekaj časa po tej plati precej za nohte in ljudstvo vedno bolj prisega na pregovor, da velja zaupati predvsem vase in v svojo konjo. Ponekod so za takega konja, ki naj bi pritoval kakšen dinar, izbrali kmečki turizem. Enim gre sedlanje bolj od rok, drugi se zapletajo v zavozlano jermenje. Kako ročni so pri tem tisti, ki želijo izkoristiti donosnost kmečkega turizma, je na splošno odvisno od njihove spretnosti in zunanjih reči, na katere sedanost in zdaj živeči ljudje ne morejo vplivati kaj prida.

Kmečki turizem so za vlečnega konja krajevnega ali, ožje, družinskega razvoja nekateri brali že pred leti, tako da jim danes že prinaša korist, ponekod južno od Ljubljane se tega posla s pravo ihto lotevajo sedaj. Med tistimi, ki so nekaj že postorili v tej smeri, so na primer Trebanjci. Turistična kmetija na Hraštnem jim služi občasno kot svojevrsen protokolarni objekt, večkrat pa menda ta kmetija gosti tudi drugačne, ne vladne, goste in eno z drugim daje vtis, da »stvari tečejo«, kot bi se reklo. Če so torej poglani na polje trebanjskih gospodarskih načrtov kot enega od vlečnih konj kmečki turizem, pa drži, da se domačini zapletajo v zavozlano jermenje na konjskem sedlu. Nekaj trakov v voz je prispevala zvezna vojaška komanda, s tem ko je v preteklosti izposlovala poseben položaj za področje, kjer leži tudi Hraštno. Izjemen status tu pomeni, da na Hraštno - in tod okoli - ne smejo prihajati tujci. Brez slednjih pa kmečki turizem verjetno ni pravi turizem. Kar zadeva druge težave, zavoljo katerih Trebanjcem nekaj turističnih načrtov še vedno stoji bolj na ravni idejnih projektov, bi mogoče prišla v poštev tudi katera bolj domače obarvana.

Na kmečki turizem očitno vse več dajo tudi v Sevnici. Sevnški posegi, po katerih naj bi zaživel kmečki turizem v širšem posavskem predelu pod Lisco, sicer spominjajo na začetne poteze, vsaj v primeru, če so vse o svojem kmečkem turizmu povedali na nedavnem zasedanju Skupščine občine Sevnica. Strankarski politik mlajše generacije je predlagal družbeno finančno podpiranje vseh vrst turizma in tako tudi

kmečkega. Kot se je pokazalo malo pozneje, pa občinska uprava že preračunava, kako naj zloži občinski denar in dosegljiva republiška sredstva za demografsko ogrožena področja, da bi taka finančna operacija kar največ koristila kmečkemu turizmu v občini. Predvidoma naj bi kmečki turizem po tej formuli najprej razvili v šentjanškem kotu sevnške občine.

Taki načrti nedvomno razodevajo prepričanje, da kmetija razen krompirja lahko vnovči tudi ustrezljivost, izvirno kuhinjo, podeželski mir in, denimo, kopanje na ajdovem strnišču.

Bolj v srednjevropski smeri na ost Jug-Ljubljana, v Velikih Laščah, tudi menijo, da turistične kmetije vse prej kot odnašajo ljudem bel kruh. Kaže, da se s kmečkim turizmom sedaj še ne ukvarjajo prav dosti, vendar bo drugače, če sodimo po majhni raziskavi javnega mnenja. »Ljubljanska občina Vič-Rudnik je naredila anketo o razpoloženju do kmečkega turizma. Približno deset ljudi z območja Velikih Lašč je pri tem izrazilo zanimanje za kmečki

turizem,« je pred dnevi povedal Janez Gruđen, predsednik KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč.

Morda pa bi med uspele poskuse kmečkega turizma lahko šteli vse, kar se že zdaj dogaja na Rašici na Trubarjevini. Mlin, katerega kolesa se še vrtijo, venecijanka, ki bi se zanesljivo in natančno razrezala deblo, likovna galerija Skedenj, Trubarjeva spominska soba, nekaj pokritega prostora za debato na samem, Rašica z obilo vode in napol udomačeno perjadjo, loček ob vodnih rokavih in posiveli kamni v obnovljeni domačiji, vsaj nekaj malega izvirnih spominkov, med katerimi žal manjka Trubarjevih znamenitih knjižic, ter nekaj tisoč obiskovalcev Trubarjeve hiše letno govori o zanimivem in prijetnem kotičku dežele in o zanimanju zanj.

Mogoče se bosta komu besedi »kmečki turizem« za opis in spodbujanje utripa na Trubarjevi domačiji zdeli premalo enkratni glede na to, da je Trubar svoj čas za Slovence naredil nekaj »takega, kar se še ni zgodilo, odkar svet stoji,« kot je zapisal sam o svojih tiskih. Vsekakor pa predstavlja Trubarjeva domačija prijetno in zanimivo zatočišče zunaj mestnega hrupa.

Tega dejstva se zavedajo tudi na Rašici. Poskušajo ga tudi vnovčiti, še bolj kot so ga spravili v denar do sedaj. Najnovejši načrt za poperitev, ki ga imajo, je ustanovitev zasebnega podjetja za turizem, trgovino in gostinstvo. Posvečeno naj bi bilo suhi robi, ki zavzema v zavesti dosti velikega dela Slovencev pomembno mesto. V enem zamahu bi združili ljudsko izročilo in novodobno hrepenenje po preteklosti. To bi, v pripodobi, lahko pomenilo, bel kruh. Dobesedno pa gre za kruh, bel in drugačen, v želji, ki sta jo pred dnevi skupaj povedala Janez Gruđen in Alojz Žužek. Radi bi, če bi se na Rašici oglašil mojster, ki bi prevzel Trubarjev mlin, v njem mlet, ga po potrebi popravil in obiskovalcem predstavil, kako ta zadeva na kamne v resnici deluje.

Zlasti visoke goste pa so Rašičani hoteli povabiti na Trubarjevo domačijo, ki jo imata v namenu Ana in Alojz Žužek, z januarskim ugovorom Litijanom. Litijška občinska skupščina je namreč državi Sloveniji predlagala kot možen protokolarni objekt svoj GEOSS. KUD Primož Trubar, ki se je oglašilo na ta predlog, pa je ocenilo, da je geometrično središče manj pomembno od Trubarjeve Rašice. Zaradi tega in spricho bližine Ljubljani je Rašica primernejša za protokolarni objekt kot Spodnja Slivna pri Vačah s svojim tehničnim podatkom. Iz te moke, ne iz litijške ne iz laščanske pa ne bo kruha, ne belega ne črnega, ker je država Slovenija obvestila zainteresirane, da ima vsaj za enkrat protokolarnih objektov dovolj.

Iz opisanega izhaja, da nekaterikrat konja,

ki lahko potegne voz turizma, ne uspe osedlati v prvem poskusu, da pa ljudje vztrajajo pri svojih zamislih. Na Rašici morda tudi zaradi tega, ker so drugi odnehali. »Ko so izzele fanfare, je skrb za Trubarjevo domačijo prevzelo KUD

Primož Trubar iz Velikih Lašč. Ko smo v Velike Lašče dobili ključke Trubarjeve domačije, smo dobili tudi vso skrb zanjo,« pravi o tem Janez Gruđen.

M. LUZAR

Prevara za 1,2 milijona dinarjev?

Pred približno dvema mesecema smo v našem časopisu pisali o Kocjanovi kmetiji na Butoraju. Šli smo po sledovih pisma, ki je pripelo na uredništvo in v katerem je pisec navajal, da živina pri Kocjanovih, ki so do nedavnega veljali za ene najbolj vzornih kmetov v črnomaljski občini, močno trpi. Da ne gre zgolj za natočevanje, so takrat potrdili tako v kmetijski zadruzi v Črnomlju kot tudi veterinarski inšpektor. Da pa s tem, žal, Kocjanove zgodbe še ni konec, ampak se morda šele prav začneta, da slutiti pripoved lastnikov zasebne novomeške družbe za projektiranje, gradnjo in trgovino Ga-ma, ki sta se odločila, da potem, ko sta poskušala vse, da bi jim Kocjanovi poravnali dolg, ki je nastal pri adaptaciji nekdanjega gozdarskega doma v Črmošnjicah v gostišče, tudi javno spregovorijo.

Vida in Vinko Kocjan sta namreč konec oktobra lani zaprosila podjetje Ga-ma, da jima opravi ves inženiring, torej projekt za obnovo in adaptacijo doma, ki sta ga najela od GG v Črmošnjicah. V Ga-mi so si močno prizadevali, da bi našli najugodnejše izvajalce ter da bi bilo delo opravljeno v čim krajšem času. To jim je tudi uspelo, saj so bila dela končana v pičlih 57 dneh, s čimer so dokazali, da se da tudi v Jugoslaviji z dobro organizacijo narediti marsikaj kvalitetno in hitro. »Kocjanovim smo ustregli, kjer smo le mogli, toliko bolj, ker so se nam zdeli neobgleni in potrebni pomoči. V svojem imenu smo zanje vzeli štiri posojila, za katera so se Kocjanovi zavezali, da jih bodo odplačali. Vendar dva še vedno dolgujejo črnomaljski kmetijski zadruzi. Med adaptacijo so vedno znova naročali dodatna dela, ob tem pa poudarjali, da ni pomembno, koliko bo kaj veljalo. Kocjanovim smo vsestransko pomagali tudi pri otvornosti, dali smo jim veliko napotkov pri uvajanju v gostinstvo. Po otvornosti, ki je bila 14. decembra lani, pa so začeli prihajati računi izvajalcev in fakture za material. Ker smo za adaptacijo porabili tako malo časa, smo v Ga-mi šele januarja uspeli narediti obračun in 23. januarja so podpisali končno pogodbo. Takrat so nam bili Kocjanovi dolžni okrog 50.000

DEM v dinarski protivrednosti ter 350 tisoč dinarjev posojila z obrestmi vred. Ker pa so začeli prihajati očitki, češ, da dela niso toliko vredna, smo v Ga-mi naredili še obračun zunanje ureditve, ki so jo Kocjanovi ustavili, vključili pa tudi projekt, ki prej ni bil obračunan. Končni znesek je bil okrog 1,2 milijona dinarjev,« povedo v Ga-mi.

V Ga-mi imajo velik kup dokumentacije o adaptaciji Kocjanovega gostišča v Črmošnjicah. Vsi gradbeni dnevniki, knjige in ostala dokumentacija so podpisani tudi od Kocjanovih, poleg tega je Vinko tudi vsak dan spremljal obnovitvena dela. »Toda ko bi morali plačati storitve, jih ni bilo moč več dobiti. Ko smo z enim od izvajalcev odšli v Črmošnjice, je Vinko obljubil, da bo konec februarja vse plačal. Prikazati so celo hoteli, da so oni sicer poravnali dolg, da pa smo mi tisti, ki nečemo plačati izvajalcem,« pravijo v Ga-mi. »Zato smo se znova, tokrat s štirimi izvajalci, napotili v Črmošnjice, da bi prišli vsej stvari do dna. Vendar nam je Vida pojasnila, da smo v javnem lokalu in da se z močnim nista pripravljena drugače pogovarjati kot preko odvetnika,« pojasnjujejo v Ga-mi. »Velikokrat smo poskusili, da bi s Kocjanji skupaj našli rešitev, sedaj pa smo spoznali, da to očitno ne bo mogoče. Zato smo vso dokumentacijo predali odvetniku, pa naj spor reši sodišče. Kaj nam bo uspelo iztožiti, ne vemo, zagotovo pa bomo šli do konca. Tudi zato, ker Kocjanovi sedaj o nas širijo laži, da so oni za Ga-mi vzeli posojilo in ne narobe, povrh tega pa še zatirajo, da nam ne bodo nič plačali,« pravijo Gami.

Prav gotovo jim v Ga-mi tudi ni vseeno, kako bo z njihovim delom vnaprej 1,2 milijona dinarjev je za tako mlado zasebno podjetje, ki je začelo delati junija lani, velik zalogaj. Ne nazadnje pa po »zaslugi« Kocjanovih dolgujejo denar na več koncev. Črnomaljska kmetijska zadruga je Ga-mi že obljubila, da jo bodo zaradi neporavnane posojila tožili. »Najhuje pa je, da bi na račun Kocjanovih izpadli kot nesolidno podjetje. Tega si nikakor ne želimo in tudi ne moremo privoščiti. Tudi zato sedaj ne nameravamo odnehati pri tožbi,« zatirujejo v Ga-mi, ob tem pa se zdi, da še vedno ne morejo prav dojeti, da so lahko tako nasedli.

M. BEZEK-JAKŠE

Vračanje
k čistim
izvirom

Če bi Aldo ustavili sredi Pariza in ga sprašali, kaj od domovine najbolj pogreša, bi agotovo brez premisleka odgovoril: »Krkol!« Že dobrih petindvajset let je minilo, odkar je zapustil Novo mesto in se odpravil v Francijo. Gnala ga je radovednost, pustolovska žilica pa notenje doseči nekaj drugega in nekaj več, kot je bilo na voljo v domovini. Šli so v Pariz. Najprej Fink, nato Mevžek in Aldo Sodič, trije mladi Novomeščani, in še sedaj so tam. Če bi vedeli, da bo njihova pustolovščina trajala toliko časa, bog ve, če bi jih takrat, leta petinšestdesetega, potegnili na pot. Toda sedaj je, kar je. Tam so družine, imetje, delovne obveznosti. Za domovino ostanejo le počitnice in spomini. In v domovini je tistega, kar se lahko ponudijo spomini, vse manj. Zato postajajo pota sem tudi vedno bolj redkejša.

Letos je prišel Aldo sam na velikonočni dopust v domovino. Sediva ob kavici v enem od novomeških lokalov in življenjska zgodba doživlja obise. Kandianar je, doma iz ulice, kjer je v tistih povojnih časih še vedno kar vrvelo od življenja. Mesarija, čevljarstvo, kovačija, klesarstvo, kdove koliko delavnic je bilo tam, pa mojstrov in pomočnikov in vajencev. Sam je prasel v bivši Tomičevi gostilni. Mati je raznašala časopise. Tudi sam ji je pomagal. Potem se je izučil za čevljarja, zaposlil pa se je kot orodar v IMV. Saj je imel kar dobro delo in lahko napredoval, pa kaj, ko ga je vleko ven. Že takrat se je njegov mladostni okoliš spremenil. Ulice, kakršna je bila v njegovi mladosti, ni več. Povsod samo bloki in upravne stavbe. Mojstre obrtnike je že zdavnaj prej zadušila davkarska anka. Ni bilo prav, da so takrat kar tako pustili ahniti dobro obrtniško tradicijo. Spretnosti, lovni navad in natančnosti, kakršne so imeli stari mojstri, ne moreš kar tako znova pridobiti. Pravi Aldo, spominjajoč se mojstrov iz svoje ulice, ki so že zdavnej izginili. V Franciji je šel razvoj bolj po naravni poti. Pravzaprav je tudi sam eden od takih mojstrov. Ima pleskar-ko firmo in s solidnim delom si je pridobil za-panje in stalne stranke. Seveda pa pot do nje ni bila enostavna. Na začetku je bilo treba prije-ti za vsak posel, tudi slabo plačan, da je le bilo za stanovanje in še kaj povrh. Tudi jezika se je bilo treba naučiti. Je bilo pa prvo učenje že kar usodno. V družini, pri kateri so fantje stanovali,

je bilo tudi dekle, Danielle po imenu, ki je svojim staršem posredovala, kar so fantje hoteli pove-dati. Bil je to svojevrsten pogovor. Fante je za-stopal Aldo, družino Danielle in nekako so se sporazumeli. Počasi je jezikovno razumevanje preraslo tudi v človeško in danes imata Aldo in Danielle za sabo že nekaj desetletij zakona ter osemnajstletnega sina Marca ter štirinajstletno hčerko Virginijo. Oba otroka znata govoriti slovensko, saj ju Aldo vsako poletje pripelje sem, da znanje obnavljata. Letos poleti pa bo Virginija prišla kar sama.

»S Slovenci se v Parizu bolj malo vidavam. Čez teden delam ponavadi od jutra do večera, zato konec tedna rad preživim z družino. Koli-kor pa imam stika z njimi, vem, da vsi zelo po-zorno spremljajo, kaj se dogaja sedaj v Jugos-laviji. Skoraj brez izjeme smo za samostojno Slovenijo in komaj čakamo, da se bo ta ideja uresničila. Če odkrito povem, sem jo nosil v sr-cu že od mladih nog,« pravi Aldo in dodaja, da je sedaj Slovenija postala znana tudi že med Francozi, ki so sicer za jezike, za zgodovino in za zemljepis bolj slabo nadarjeni, imajo pa tudi lastnih problemov dovolj. Arabce, na primer, ki so tako rekoč že okupirali jug Francije.

Pa bi se sedaj, ko se zadeve spreminjajo, vr-nil v domovino?

Aldo ne razmišlja dolgo: »Ko bom v penziji. Tako, da bom živel malo tukaj, malo v Franciji. Sedaj pa ni govora. Težko bi se zopet navadil na življenje tukaj. Vidim, da ne živite slabo, to-da ne poznate tujak, nekaj pa zares živeti in delati. Potem so tukaj še otroci, ki jih človek ne more kar tako presaditi. Prepozno je. In tako je pri večini Slovencev. Seveda nas bo veselilo, če bo Slovenija bolj odprta in dostop-na. Potem bo marsikdo še enkrat premislil.«

Pustiva politiko in se zopet vrneva nazaj v mladost. Aldo se ves razži, ko pripoveduje o Krki, ki jo je takrat poznal kot svoj žep. »Bil sem pri tabornikih, porečanih, in večino poletja smo preživeli na čolnih, ki smo jih sami poma-gali narediti. To so bili časi! Voda je bila v zgornjem toku tako čista, da si jo zajel v koga-ri in pil. Nižje, tam od Zaloga pa do Otočca, smo poznali vse studenčke, ki so se iztekali v Krko, celo podvodne izvire, kjer je bila voda tudi poleti čista in hladna. Rad bi se spet pope-ljal do tistih čistih izvirov,« pravi Aldo zasanja-no.

T. JAKŠE

kozmetične, ampak medicinske, kar naj bi z drugimi besedami pomenilo, da škodljivih vpli-vov ni. Kljub temu v osebno kartoteko romajo podatki o morebitnih boleznih, sicer pa bi pri tej vrsti elektrostimulacije znale nastopiti kakšne težave le, če ima človek vgrajen kakšen spodbujevalnik, kot na primer by-pass. Gerb-čeva si pred »obdelavo« vzame čas in se z obis-kovalko oz. obiskovalcem - teh je precej - teme-ljito pogovori, kaj ga teži in kaj bi bilo dobro z njim v centru narediti.

TUDI ČAJ ZA HUŠSANJE

V prikupno urejenem centru ima Patricia Gerbec aparat za odpravo celulita in strij in aparat za razbijanje sala. Naprave delujejo usmerjeno na blazinice maščobe ali celulita. Slednje s prvimi niso povezane, celuliti imajo navsezadnje tudi skoraj kot trhljica suhe ženske in majhne punčke, kar je posledica nepravilne prehrane. Posebno spodbujevalno na tvorbo ce-lulita na primer deluje CO₂ v pijačah, pa za-čimbe itd. Z usmerjenim delovanjem aparatov se seveda omogočeno, da shujšamo oz. se zne-bimo celulitnih ali maščobnih blazin na točno določenih mestih. Z običajnim hušanjem, pa če je še tako vneto, to praktično ni mogoče, ob upadlem licu in prsih so zadnjica in trebuh, bo-ki in stegna večinoma še zmeraj (pre)lepo zaob-ljeni. Pri hušanju Gerbčeva kombinira diete, ki so individualne in v njih upošteva indivi-dualne prehrabene želje in navade, ter čaje, narejene po starih receptih. Pri tem so ji drago-ceni nasveti prim. dr. Zdravka Kokoša, ki je si-cer njen oče. Deset najboljših čajev, ki jih svetu-je pri hušanju, je seveda hišna skrivnost. Ne gre pa za tipične čaje za hušanje, za odvajalne čaje, ki v kratkem polenijo telo in črevesje in naredijo s tem veliko škodo. Dobra lastnost teh čajev je tudi ta, da so zelo dobri, tako da jih ni težko piti. Ob hušanju pa je treba seveda precej piti.

NAŠA MUČILNICA

V Beauty free centru imajo tudi aparat za to-nizacijo mišičnega tkiva in za limfno drenažo. Gre za posebne vrste masaže, ki izboljša pretok po marsikdaj zelo polenjenih limfah in s tem spravi v normalno stanje izločanje škodljivih snovi iz telesa, kar je pri hušanju še posebnega pomena. Imajo tudi aparat za pospešitev krv-nega obtoka. Gerbčeva zatrjuje, da je počutje po tej »kuri« enkratno. »Tu pa je še naša 'mu-čilnica', kjer poteka usmerjena vadba na kole-su in na napravah za mišice trebuha, rok ali nog. Čudodelnih aparatov sicer ni, s seboj je treba prinesiti voljo, vse drugo pa naredimo mi,« pravi Patricia Gerbec. Vadbo vodi Matjaž Bu-čar, ki je tudi specialist za masaže, za kar se je izpopolnjeval v Nemčiji in Parizu. V centru de-lajo več vrst masaž, od vzhodnjaških, do skan-dinavskih, sportnih in reparativne masaže. Ma-sažo priporočajo pri tistih, ki naj bi shujšali več kot 10 kilogramov. Za odpravo šestih, sedmih kilogramov pa navadno zadošča dieta, čaji, te-lovadbna in malo uživanja ob aparatih. V pol le-ta so v centru imeli na hušanju 200 strank in uspehi so v vseh starostnih skupinah zelo dobri. »Tudi če ti nič ne manjka, če nisi debel, ampak si samo utrujen, dotolčen, relaksacijska, tki, poslovna masaža naredi čudeže. Že po dobri uri gre lahko človek od nas kot prerojen, pri-pravljen spopasti se spet z vsakodnevnimi teža-vami. Še bolj pa so seveda enodnevni sprostit-veni in lepilni paketi,« pravi Patricia Gerbec.

Za masaže v centru uporabljajo okrog 15 različnih eteričnih olj, saj različna koža zahte-va različna olja. V centru in v njegovi drogeriji so na voljo tudi razne kreme za telo. Krema so iz uvoza, pri nabavi Gerbčeva sodeluje z zna-nim pariškim inštitutom. So drage, vendar od-lične in imajo tudi garancijo proizvajalca. Če v sedmih dneh na koži ni videti, da jo uporabljate, je možna reklamacija. V drogeriji je kljub težavam z uvozom poleg krem na voljo tudi ve-liki izbor uvožene kozmetike po ugodnih cenah, izbirate večinoma lahko med okrog 200 sve-tovno znanimi dišavami firm Saint Laurent, Chanel, Dior, Chacharell, Pacorabane, Ann. Klein, Lancome, Paloma Picasso itd. Trudijo se pač, da imajo, kar stranke želijo, trudijo se narediti čimveč dobrega zanje, za njihov zdrav, če že ne lep videz, za njihovo dobro počutje. V času trajanja npr. shujševalnega tretmana sku-šajo v centru svojo stranko tudi prevzgojiti, predvsem okrog prehrane, da bi narejeno bilo »za zmeraj in da bi bili nadaljnji obiski centra potem le še sprostitveni.

ZDRAVILNI OZON

V centru opravljajo tudi kompletno nego ob-raza in dekolteja. V poldrugi uri naredijo gene-ralko na tem najbolj izpostavljenem delu telesa: očistijo ga, stisnejo mozolje in ogrce, uredijo obrvi, po želji odstranijo dlake, naredijo masko (odvisno od težav na koži, če teh ni, pa sprostit-veno). »Kuri« je dodana ozonoterapija, tret-man z ultravijoličnimi žarki, paro in eteričnimi olji. Zelo zdravilni ozon aparat usmeri nepo-sredno na kožo, ta se prežrači, pore se razširijo in stiskanje mozoljev je potem povsem nebole-če. Tu je piling, ko s posebnimi ščetkami glo-binsko »pometejo« pore. Tu je masaža obraza, ki ima sprostitveno funkcijo in funkcijo poži-vitve krvnega obtoka, zaradi česar mora trajati vsaj 15 minut. Poseben je program odpravlja-nja aken, s katerim si je center posebej utrl pot v moški svet.

ODSTRANJUJEJO
BRAZGOTINE

Nege obraze si danes ni več mogoče zamiš-ljati tudi brez iontoforeze. Opravlja se z apar-atom, ki kožo ne zdravi le površinsko, ampak vpliva še okrog dva centrimetra pod njo. S tem aparatom se da odstraniti ali vsaj zelo zelo po-praviti marsikatera stara in skoraj vse sveže brazgotine. To bi morala biti pravzaprav stvar medicine in Gerbčevi se tudi nekako ne zdi prav tega svojega dela, ki pa lahko prinese marsikomu velikansko olajšanje, obešati na ve-liko zvono. Pred kratkim je po petih tretmanih ostala le še tanka sled od sicer grde brazgotine po operaciji slepiča. Deklič, ki je imel na čelu 15 let staro opekline, lahko zdaj, po dvomeseč-nem obiskovanju centra, spet česše lase s čela, saj so popolnoma odstranili modrikasto barvo, pa tudi sicer brazgotine skoraj ni več videti. Še ne dveletna punčka je imela čez celo čelo braz-gotino iz prometne nesreče. V center, kjer so skoraj morali narediti vrtce, da je mojstrica opravila svoje, je hodila 14 dni in od brazgotine je ostala le še tanka črta, za katero pa bo po-skrbela narava. Zanimivo je, da z želeji, ki jih uporablja, dokaj hitro popravi barvo in otip brazgotine, kar je za obdelavo zelo pomembno. Seveda so tudi brazgotine, kjer se ne da nič na-rediti. Gerbčeva naredi zato pet poskusnih tretmajev na brazgotini. Če odziva ni, ne nada-ljuje, saj ni njen namen odirati strank.

Beauty free center ima tudi posebne pro-grame za nosečnice, tudi antistrijnega, saj še vedno za vse velja, da je bolje preprečevati kot zdraviti. V načrtu je Gerbčeva imela tudi pose-ben solarij, a aparat, ki se dobi na tujem, stane kar 45 tisoč mark, kar pa je prehud zalogaj. Začela pa bo s tretmaji s svetlobo s pomočjo po-sebne svetilke za zdravljenje aken, ekcema, herpesov, alergij, revmatskih obolenj, edemov itd. Predstavitve tretmaja, ki prihaja iz Svice, je ravno danes. Gerbčeva pravi, da je zelo dober, deluje pa na podobnem principu kot akupunk-tura. Cilj vseh teh aparatov je seveda skrajšati potrebne programe, saj je danes čas večini vse bolj dragocen. Gerbčeva ima še več načrtov. Konec aprila bo rekreacija preseljena na tera-so, osnovali naj bi klub stalnih strank itd. Vse-ga pa se le ne da naenkrat uresničiti, saj so stvari seveda mnogokrat povezani z velikimi kupi denarja.

KAJ VSE NAREDI ŽENSKA
IZ SEBE

Gerbčeva ima tudi šolo osebnega make upa. Za eno stranko se s tem zamudi tri dni, a se čuti dolžno pomagati, če že zna, saj pravi, da jo, estetično, kar srce boli, ko vidi, kaj vse zmorejo ženske narediti iz sebe, ko sledijo modi. Patri-cia Gerbec je po poklicu sicer diplomirana prav-nica, toda kozmetika jo je od nekdaj zani-mala, bila njena velika ljubezen in pravo jo je videlo zato, ker ni bilo prave šole za kozmetiko. S kozmetiko se je začela ukvarjati pri petnaj-stih, ko je prišla po naključju v stik z znano pa-riško visaižistko, glavno pri Yves Saint Laurentu. Z njo sodeluje še zdaj, na uku v Parizu pa si je tudi Patricia pridobila naziv visaižistke. Za center se je odločila tisti hip, ko se ji je za to ponudila priložnost. Le zakaj bi si takšen cen-ter z vsem za enimi vrati Novomeščani zaslužili manj kot kdo drug pri nas, odgovarja z vpraša-njem na vprašanje, če ni Novo mesto - in vsa Dolenjska, stranke ima namreč tudi od drugod - za takšen center nekako premajhno in pre-revno. Dela jim ne manjka, Patricia in Matjaž sta zdaj, ko je kozmetičarka na porodniški, ze-lo zaposlena. »Vsi, ki so do zdaj enkrat prišli k nam, so naše stalne stranke, to pa tudi nekaj pove,« pravi Gerbčeva.

Z.L.-DRAGAŠ

Center za
dobro počutje

»P«ri nas velja, da tisti hip, ko utihne zvonček nad vrati in se ta zapro, zunanega sve-za, domačih in službenih težav in skrbi, politike, krakaca, ni več, ostane zunaj. Samo še to je, da nekdo ukvarja s tabo, te crklja, da diši okrog n da greš potem ven kot nov,« pravi Patricia Gerbec, lastnica pred pol leta odprtega novo-

meškega centra Beauty free. Še nekaj mesecev pred tem je odprl vrata salon Twigg, kjer z myolistom pomagajo v boju proti odvečnim ki-logramom in ohlapnim mišicam, z Beauty free centrom pa je Novo mesto dobilo svoj center za zdravje, dobro počutje in lepoto oz. zdrav videz.

Njihov reklamni slogan pravi, da vam nudijo vse, kar bi že zdavnaj morali storiti zase in za svoje telo. In tega je res precej. Gerbčeva ima v svojem centru aparature Nemectron, ki niso

SVETO PISMO — učenik duhovne kulture
SVETO PISMO — razodeva pravi smisel življenja
SVETO PISMO — odstranja zavoso, ki skriva prihodnost

DOPISNA SVETOPISEMSKA ŠOLA Vam pomaga najti in spoznati neprecenljiv zaklad SVETEGA PISMA. »VZVIŠENE SVETOPISEMSKE RESNICE«, prvi tečaj Dopsne svetopisemske šole ima 24 lekcij — 24 biserov iz zakladnice SVETEGA PISMA. Tečaj je brezplačen in brez kakršnihkoli obveznosti. Snov se pošilja po pošti. Izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:

DOPISNA SVETOPISEMSKA ŠOLA
Poštni predal 22, 61105 LJUBLJANA 5

NAROČILNICA

Pošljite mi brezplačne lekcije študijskega tečaja
Dopsne svetopisemske šole »VZVIŠENE RESNICE
SVETEGA PISMA«. Prosim, dostavite mi lekcije v slovenščini oziroma jeziku.

Priimek in ime

Ulica in hišna številka

Poštna številka in pošta

(Prosim, napišite s tiskanimi črkami.)

(kraj in datum)

(lastnoročni podpis)

LESNA INDUSTRIJA

bor laško

Tel: 063 731-131

Fax: 063 731-141

30%

od 10. 4. '91 do 10. 5. '91

POPUST

NUDIMO ZA PREDPLAČILA VSEH NAŠIH PROGRAMOV V TOVARNI ALI INDUSTRIJSKI PRODAJALNI

NUDIMO MOŽNOST PLAČILA V TREH DELIH
MONTAŽA IN DOSTAVA ZA NAKUP NAD 25.000,00 DIN

POSEBNO PRIPOROČAMO PROGRAM
ALEA — PRVI NOSILEC KVALITETNE
BLAGOVNE ZNAMKE

POD UGODNIMI POGOJI NUDIMO TUDI
IZDELKE DRUGIH PROIZVAJALCEV

ZALOŽBA MLADIKA
Šubičeva 10, Ljubljana

vabi k sodelovanju za prodajo
tržno zanimivih propagandnih
artiklov, pogodbene sodelav-
ce, in sicer:

- izkušene prodajalce za območje Slovenije
- organizatorja prodaje

Prednost imajo kandidati z de-lovnimi izkušnjami trgovske-ga potnika.
Honorar ni omejen in je odvi-sen od učinka.

Pisne ponudbe pošljite na naslov: Založniško podjetje MLADIKA, p.o., Ljubljana, Su-bičeva 10, Ljubljana.
Informacije na telefon: 213-888.

NAGRADA V LJUBLJANO

Žreb je izmed reševalcev 12. nagradne križanke izbral FRANCA RUPNIKA iz Kočevja. Za nagrado bo prejel knjigo finskega pisatelja Veikka Huovinen Striček Josip. Nagrajencu čestitam.

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 22. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 14.

REŠITEV 12. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 12. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: PIRHI, MEKA, MIRK, EDEN, AGITACIJA, ROB, TEN, VELIKA NOČ, ETANOL, LEK, SPEH, ATOS, BO, LETALO, OSOLEK, ODA, EBEN, KULI, KAPITAL, BOKAL, ALANODI, KLARA.

MISLI

Neobvladljiva človeška sila, da bi živeli bolje in svobodneje, nas sili, da v vse večji meri proizvajamo stvari in ustvarjamo odnose, ki naše človeško dostojanstvo, individualno in skupno svobodo podrejuje neki novi odvisnosti.

Preteklost kot tok časa se ne vrača, vendar gre za nami v sedanjosti, ki jo izčiščuje: dobro prejema in se z njim obogati, slabo zavrača in od njega sprošča v svobodno prihodnost.

A. TRSTENJAK

Šest zlatih pravil za hujšanje

Veliko ljudi občasno hujša, trajnejše uspehe pa dosežejo samo redki — Kaj pravi-jo tisti, ki jim je uspelo shujšati in obdržati vitkost?

Vsak, kdor je kdaj poskušal shujšati, naj bo iz zdravstvenih ali kakšnih drugih razlogov, dobro ve, da niti ni tako težko znebiti se odvečnih kilogramov, težava je, kako vitkost ohraniti. Po podatkih, ki so jih zbrali Američani, le eden od 50 ljudi, ki se odločijo za shujševanje, obdrži novo telesno težo. Ogronni večini plodovi prizadevanj kaj hitro propadejo in mimogrede si naložijo, če ne že vseh, pa večino izgubljenih kilogramov.

Cela armada strokovnjakov, ki se ukvarjajo s temi vprašanji, danes očitno pomembnih, se je skušala priklopiti do odgovora, zakaj so neupeli tako pogosti in kaj storiti, da bi shujševalci ne bili obsojeni na stalne neuspehe in ponavljanje novih in novih shujševalnih kur.

Robert Colvin in Susan Olson sta napisala knjigo, v kateri sta objavila nekaj zlatih pravil, ki naj bi se jih držali tisti, ki želijo po shujševalni kuri ohraniti vitkost. Pravila sta strnila iz izkušenj ljudi, ki jim je uspelo postati in ostati vitek. Pred leti sta pregledala podatke o več sto shujševalcih in med njimi izbrala 56 tistih, ki so se pri hujšanju znebili 20 ali več odstotkov telesne teže ter manjšo telesno težo ohranili najmanj dve leti. Starost anketiranih je bila od 21 do 69 let.

Oglejmo si šest temeljnih pravil, ki se jih je treba držati, če naj uspelo hujšanje rodi trajne sadove.

Prvo pravilo pravi: Glej sebe tako, kot te vidi drugi! Avtorja navajata primer neke ženske, ki si je ob pogledu na svoje zaobljeno telo v ogledalu govorila, da niti ni tako debela. Nekega dne pa se je zagledala v luči, v kakršni jo vidijo drugi. V neki restavraciji je občudovala mlado mamico z otrokom, med pogovorom pa jo je nova znanca povprašala, kako dolgo je že njen otrok na poti. To je bil usoden trenutek. Ženska se je zagledala skozi očči slučajne sogo-vornice v svoji resnični podobi in spoznala, da je debela kot bi bila noseča.

NAGRADNA KRIŽANKA

14

DL	FR. SUKAR KLASICIST	SL. ŠKOF MISLONARJ (FRIDERIK)	ALBANSKI PEŠNIK IZ MAKEDONIJE (MURAT)	HIAT	KANDRANI POMARAN- ČNI OLUPI	AVTOR J. UDIR	PRIPADNIK ILIRSKEGA GIBANJA	ST. EGIPČ TREBUŠAST VRH	EKSTAZA
OTOK ŠP. OTOCJA PITJUI						NAGLAS			
NEKDANJI EGIPČ PRESEDEK						VARUH OG- NUŠČA PRI ST. RIMLIJAN	NEKDANJI IZRAEL PRESEDEK		
GLAVNA OBDOLEŽEV PRITOK Z MORAVE					KRUTI RIM CESAR				
					AM. PROFES. KOSARKAR- SKA LIGA				
							POST SCRIPTUM PRIVRZENEC MONIZMA		
DL	ŠVČ. ZIMSKO- SPORTNO SREDIŠČE	BLAGAJNA LISTNATO DREVO (SVILOPREKEJ)		ZAKRAMENT KAT. CERKVE KONEČ SAHIGRE					DL
SIBIRSKA REKA			PADAVINA	TROPSKI SADEŽ PRITOK SAVINJE				TELČEK	ODMEV
ČAPKOVA DRAMA			BELG. TERME NAŠA IGRALKA RINA		RADIOAKT. IZOTOP TORIJA AKADEM. PEVSKI ZBOR				
NAVPIČNA KOORDINATA						DEL OBRAZA PIVO			
BLAZNAST OBROČ					BRUNO V OSTREŠJU				
ANTON ASKERC		TURŠKI VELIKAS			ŽENSKO IME				

Kolera je udarila iz morja

Po sto letih ponovno velika epidemija kolere v Ameriki — Znanost ne ve, zakaj bolezen izbruhne

Južno Ameriko, ki se duši od nesreč vseh vrst, od gospodarskih do ekoloških, je prizadela še katastrofalna epidemija kolere. Huda nalezljiva bolezen se je kot ogenj hitro razširila ob pacifiški obali Peruja, Ekvadorja in Kolumbije ter vdrla v Amazonijo. V manj kot dveh mesecih je zbolelo 90.000 ljudi, neposredno pa je ogroženih več milijonov ljudi. Vlade vseh južnoameriških držav so mobilizirale vse sile, da bi preprečile nadaljnje širjenje bolezni.

»Ko kolera enkrat izbruhne, jo je praktično nemogoče zadržati znotraj meja posameznih držav,« pravi dr. Bal-dur Schubert, ki vodi brazilsko komisi-jo za preprečevanje kolere. »Širi se kljub najboljši medicinski opremljeni in kljub zaporam mej.«

Zaenkrat epidemija ni terjala veliko človeških žrtv, saj je umrlo le za dobro polovico odstotka obolelih, vendar pa ni rečeno, da smrtni davek ne bo večji, saj hujša oblika kolere lahko umori človeka že v enem dnevu.

Kolera je črevesna bolezen, ki je v zgodovini človeštva naredila že velika opustošenje. Izvira iz Azije, kjer je endemična, od 19. stoletja naprej pa v velikih epidemijah občasno vdira tudi v Evropo, Afriko in v Ameriko. Povzro-

čitelj bolezni je bakterija vibrio kolere. Bolezen je zelo nalezljiva, prenaša pa se s pitno vodo, živili in drugimi predmeti, okuženimi z bolnikovimi izločki, ter z umazanimi rokami. Bolezen se po okužbi hitro razvije. Značilne so hude bolečine v trebuhu, bljuvanje in driske, tudi stokrat na dan, kar povzroči izgubljanje telesnih tekočin in rudinskih sestavin. Pri hujši obliki bolezni nastopijo po dehidraciji močni mišični krči, sledi pa jim telesna shladitev in hitra smrt. Pri lažji obliki se bolniku dvigne temperatura in bolezen preživi.

Zdravljenje je v bistvu preprosto: bolniku je treba kar najhitreje nadome-stiti izgubljeno telesno tekočino ter za-treti bolezensko klico. Da se bolezen ne širi, so nujni strogi higienski ukrepi, prekuhanje vode za pitje in umivanje zelenjave in živil.

Znanstveniki ne vedo natanko, zakaj občasno prihaja do epidemij kolere. Bakterija, ki jo povzroča, je del naravne sistema v morju in opravlja svojo vlogo kot razkrajevalec poginulih lupinarjev. Včasih iz neznanih razlogov začne potovati po prehrabni verigi na-zgor. Prenese se na plankton, ki je hrana rib in drugih morskih živali, prek njih pa na ljudi. Če se z morskimi sadeži okužijo ljudje, ki živijo v slabših higien-skih razmerah, izbruhne epidemija. Prav to se je zgodilo letos v Peruju.

Niso žrli ljudi

Nova odkritja o neander-talcih — Kostni oglodale hijene

Neandertalci so kot izumrla veja prednikov današnjega človeka deležni precejšnjega zanimanja, saj znanost še marsičesa ne ve o teh ljudeh iz davne le-dene dobe. Med drugim se je neander-talcev držal sloves, da so bili ljudožerci. K taki domnevi so arheologe napeljele najdbe v bivališčih neandertalcev, kjer so našli okamenle ostanke temeljito oglodanih človeških okostij in luknje v lobanjah. Zgodovinarji so sklepali, da so si neandertalci poleg živali, ki so jih lovili, privoščili tudi svoje sovratnike, luknje v lobanji pa naj bi naredili, da bi izskrali možgane.

Kaže, da bo treba ljudožerstvo nean-dertalcev brisati iz zgodovinskih učbenikov. Znanstveniki so namreč ugotovi-li, da so kosti, ki so jih preučevali, oglodale hijene, ne pa neandertalci. Dokazali so, da so hijene bivale že pred 50.000 leti, torej v času, ko so neander-talci še živeli. Doselej je veljalo, da so se hijene pojavile kasneje. Te živali so s svojimi ostrimi zobmi tako oglodale kosti umrlih in prizadejale značilne luknje v lobanjah neandertalcev. Arhe-ologi navajajo še en dokaz proti ljudo-žerstvu neandertalskega človeka. V okamenelih fekalijah doslej niso našli ostankov kanibalskih pojedini.

V naši Krapini, kjer so izkopali kosti več kot 25 neandertalcev, so tudi ugo-tavljali, da so kosti precepljene in ožga-ne ter pomešane z zdrobljenimi kostmi sesalcev. Vendar to niso sledovi grozo-vite ljudožerske pojedinine v krapinski jami, marveč dokaz o nasilnem pokon-čanju krapinske skupine.

II MINI ZANIMIVOST: PLJUČA SVETA

Amazonija je tudi uradno proglašena za to, kar je že dolgo v zavesti ekološko ozavešenih ljudi — pred kratkim so jo razglasili za »pljuča sveta«. Gre za ob-močje v Južni Ameriki, veliko kakih 7 milijonov površinskih kilometrov, na katerem prevladuje tropski deževni gozd s silnim bogastvom živalstva in rastlinstva. Osem južnoameriških držav je obklovalo amazonski parlament, ki bo skrbel za ta edinstveni in za ves svet pomembni ekosistem.

Nevarnost je izpiralka zlata, izloča to, kar je nebitnega v nas.

S. ANDRES
Človek se ne dolgočasi, če ima skrbi.

A. FRANCE
Danes navadnega človeka in njegove pravice teptajo prav v imenu »ljudske oblasti«.

V. DRAŠKOVIČ
Korenina zgodovine je delovni, ustvarjalni, danosti spremi-njač in presenjajoč človek.

E. BLOCH
Oblast, ki ji ne morete zoper-staviti nobenih argumentov, ki je ne morete kritizirati, je oblast, ki ni nikomur odgovorna.

D. MARJANOVIČ
Popolna izpolnitelja naših želja nas naredi najbolj revne.

R. TAGORE

Tretje pravilo zahteva, da se opravljajo »domače naloge« iz poznavanja živil in prehranstva. Ljudje se največkrat lotevajo hujšanja brez zadostnega znanja, ne da bi poznali osnove o sestavi in kalorični vrednosti živil ter kaj to pomeni. Trajen uspeh je zasnovan na poznavanju pomembnih in temeljnih dejstev, ki se jih je pač treba naučiti. Je-sti manj, ne pomeni tolči lakoto, mar-

več zaužiti manj nepotrebnih kalorij, predvsem pa uživati manj maščob in sladkorja. Z nekaj znanja si vsakdo lah-ko sestavi dovolj okusen in sebi prime-ren vsakdanji jedilnik.

Četrto pravilo ima pridih splošno veljavne življenjske modrosti, in sicer pravi, da se velike zmage dosežejo z ma-limi. Znani Američan Henry Ford je nekoč dejal: »Nobena stvar ni posebno težka, če jo razdeliš na manjša opravila.« Velike probleme se da razstaviti na manjše, s premagovanjem manjših pa se rešijo tudi veliki, ki bi se jih sicer ne upali lotiti. Velike stvari se dosežejo z malimi koraki. Tudi pri hujšanju in ohranitvi vitkosti je tako.

Peto pravilo zahteva, da posameznik postavi hrano na pravo mesto. To pomeni, da ji ne smemo pripisovati več-ji pomen, kot ga zares ima. Manj se je treba ukvarjati s tem, kaj bi jedli, s čim bi se posladkali, kaj vse se da skuhati in speči, ne videti ob vsaki družabnosti ali ob vsakem dogodku le priložnost za jedajočo.

Šesto pravilo je preizkušeno in dobro znano: Bodite telesno dejavni! Redna telesna dejavnost sicer ni nujno potrebna za shujšanje, saj se da preveliko telesno težo zmanjšati tudi zgolj s primerno dieto, vendar pa je ukvarjanje z rednimi telesnimi dejavnostmi še kako zaželeno. In koristno seveda tudi. Zanimiva je ugotovitev, da sta pisca knjige našla med uspešnimi shujševalci veliko takih, ki so vzljubili tek, hojo, gimna-stične in druge vadbe. Najbolj priljub-ljena dejavnost je hoja, ki je tudi najbolj dostopna, saj zanjo niso potrebni ne po-sebna obleka in ne športne naprave.

Tako torej, to so osnovna pravila, ki jih je dobro upoštevati, kadar se lotite hujšanja. Lahko bi zapisali še sedmo pravilo, in sicer, da tistemu, ki mu uspe trajno stopiti na pot zdravih življenjskih navad, pravila niso več potrebna, saj mu je na taki poti prijetno in se dobro počuti.

MiM

Otok že živi

Novembra leta 1963 je prišlo do vul-kanske erupcije, ki je v obalnih vodah Islandije ustvarila nov otok, najmlajši znani otok na zemeljski krogli. Dali so mu ime Surtey.

Dva površinska kilometra velik oto-ček je novo leto 1964 dočkal kot golo in mrtvo skalovje, danes pa se je na njem že zasejalo življenje, ki je prema-galo trde razmere in mu je uspelo na malem otočku vsemu navkljub narediti svoj novi dom.

Islandska znanstvenica Sturla Fri-driksson vse od »rojstva« otoka, se pravi več kot 25 let, spremlja, kaj se dogaja na novem otočku. Redno ga obiskuje, preiskuje in vestno zabeleži vse novo. Plod njenega dolgoletnega dela je študi-ja, v kateri je popisala ustvarjanje živ-ljenja na mrtvem otočku. Bila je prvi znanstvenik, ki je imel priložnost spreml-jati in sproti preučevati pojav naselje-vanja življenja na nov košček kopnega.

Kot poroča, se je na otočku zasejalo kar 25 različnih rastlinskih vrst. Semena so na novi otoček prinesle ptice, pripi-hal ga je veter ali pa je priplulo na raz-ličnih naplavinah. Znanstvenica je za-beležila tudi primer, ko so rastlinska semena prispela na otok skupaj z ribji-mi ikrami, ki jih je naplavlilo na suho.

vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba — vaša zgodba

Anton Daugul:

Neko poletje sem bil na seminarju na Bledu. Prebival sem v počitniškem domu našega podjetja na Zaki. Predavanja so trajala le do dveh popol-dan in tako smo udeleženci imeli ne-kaj časa za ogled tamkajšnjih zname-nitosti, kopanje in krajše izlete. Jaz sem se po predavanjih vračal v dom in po kosilu poležaval na plaži ob jezeru ali v bližnji bifeju igral biljard.

Že prvi dan sem opazil pred počit-niškim domom svetlosiv mercedes s prikolico. Zvedel sem, da v nji letujeta mladoporočenca iz Nemčije. Z njima pa sem se seznanil šele na predzadnji dan seminarja.

Proti večeru tistega dne sem stopil v bife po cigarete in ju opazil pri mizi v veselem pogovoru. Bila sta izrazito lep par. Plavalasa, modrih oči in zagorela od sonca sta kar sijala od zdravja in sreče. Po njunem narečju sem ugotov-il, da sta Berlinčana, njuna govorica pa mi je prebudila že dolgo mirujoče spomine.

Nehote sem ju ogovoril: »Iz Berlina ste, kajne?«

Utihišla sta in me pogledala. On je ženi šepnil, češ v tujini imajo vsakega Nemca za Berlinčana, mene pa je glasno vprašal: »Po čem sklepate?«

Povedal sem, da sem bil od začetka do konca vojne v Nemčiji in da sem delal v Berlinu, da mi je dialekt dobro poznan. Tako smo se zapletli v pogo-vor. Mlada žena me je čez čas povprašala, kje sem delal, in ko sem povedal, da pri berlinski podružnici ameriškega podjetja iz Baltimora, je zagrabila moža za roko in kriknila: »Addressograph Multigraph! Kurt, prav tam je delal tudi moj oče!«

Vstala je vsa vznemirjena in hitela

MUŠNICE

opisovati očeta: »Vojni invalid je bil. pilot... brez nog...plavalas...«
Zdaj sem jaz kriknil: »Kunkel!«
Spomnil sem se ga. Bila sva sode-lavca in dobra prijatelja. Pripovedoval sem, kako sva skoraj vsak teden eno noč skupaj dežurala, kako sva neke noči na podstrešju gasila zažigalne bombe. Mlada Nemka se je ob mojem pripovedovanju razjokala.

»Prav tako je pripovedoval tudi on... Vi ste prinašali vino, on pa slani-

no... Saj ne bo verjel, koga sem srečala!«

Tako smo se seznanili. Ta večer sem zaključil pri niju v prikolici. Poslo-vili smo se kot prijatelji.

Drugi dan sem se v dom vrnil precej pozno. Udeleženci seminarja smo bili na skupnem izletu in na poslovilni večerji v Bohinju. Ko sem naslednje ju-tro gledal skozi okno proti prikolici mojih novih prijateljev, sem zagledal upravnika doma, kako trka po oknih in vratih prikolice. Takoj sem zastul, da je nekaj narobe. Hitro sem se oble-

kel in odšel na dvorišče. Upravnik je že prišel od prikolice nazaj v dom in telefoniral policiji. Pogovor je zaklju-čil z besedami: »Ne verjamem, da sta kam odšla. Najbrž se je kaj pripetilo...«

Za policijskim vozilom je pripeljal tudi rešilni. Na silo so odprli vrata prikolice. Z upravnikom sva stala zraven. Onemel sem nad prizorom. Mladi mož je v ležal na hrbtu na us-njenem ležalniku, ona v beli spalni srajci, zvita v klopčič na tleh. Bila sta mrtva.

Pred očmi se mi je stemnilo. Odti-val sem do bližnje breze in se naslonil nanjo. Gledal sem, kako je šofer pri-nesel nosila, kako so na njih odnašali nekaj pokritega z belimi prti, kako upravnik odganja radovedneže. Dojel nisem ničesar. Od daleč sem zaslišal zavijanje sirene...in nenadoma je stal pred menoj Kunkel z lopato v rokah, tak kot takrat, ko sva na nekem berlinskem podstrešju s peskom dušila zažigalne bombe. Kaj dela tukaj? Ne-kaj koplje, neko jamo...

Nekdo me je prijel pod roko in me odpeljal v dom. Bil je upravnik. Pri sprejemni mizi so sestavljali zapisnik, zraven so bili na časopisnem papirju odloženi rezki in nekaj celih gob. Bile so mušnice.

Neka starejša ženska je razlagala, da sta jo Nemca spraševala, kje raste-jo gobe.

Takoj mi je bilo vse jasno. Kakšna usodna pomota! Zamenjala sta stru-peno gobo za užitno! On inženir kemi-je, ona laborantka, pa nista ločila strupenke od užitne!

A kako tudi bi? V parkih velikih mest ne rastejo gobe.

V Tamu so tovornjaki po sto mark

Kako je Z. K. za vsega 800 din prišel v mariborskem Tamu do tovornjaka

Slovenski kriminalisti so napovedali razmahu gospodarskega kriminala neizprosno boj. Tudi krška in novomeška UNZ v tem nista izjemi. Pričujoči zapisi govorijo o nekaterih v zadnjih mesecih na Dolenjskem in v Posavju odkritih primerih tovrstnih kriminalnih dejanj, katerih »avtorji« so praviloma vodilne osebe delovnih organizacij, podjetij ali trgovin.

KRŠKO — Za razliko od prejšnjih zapisov glavna oseba pričujoče zgodbe izjemoma ni ne vodilni delavec ne trgovec, pač pa 41-letni Z. K., doma iz Zarešice. Njemu gre pripisati pred tedni objavljeno novico, kako si je nekdo s pomočjo goljufije in komaj nekaj sto dinarjev kupil popolnoma nov tovornjak znamke TAM 81 T 6 B z nosilnostjo 4 ton. Vsebinske vloženke kazenske ovadbe podrobneje odkriva ozadje nevsakdanje goljufije, ob kateri so se celo vsega hudega vajeni kriminalisti UNZ. Krško nejevarno prijemali za glavo.

Vse od leta 1985 je bil Z. K. svojemu prijatelju M. B. iz Zapršice dolžan večjo vsoto denarja, ki pa je nikakor ni mogel vrniti. Kdaj mu je v glavo šnila rešila ideja, ni znano, vse se le, da je že lanskega maja Z. K. obiskal prijatelja s prospekti tovrstnih avtomobilov mariborskega Tama in upniku ponudil, da mu dolg povrne z nakupom tovornjaka. M. B. za take vrste kupčijo ni bil, hotel

je, da mu Z. K. povrne gotovino, a ko je videl, da iz te moke ne bo kruha, je bil dogovor nekako sklenjen.

18. maja 1990 je Z. K. poklical v Maribor referentko prodaje v Tamu; zanimal se je, če imajo na zalogo kak tovornjak znamke TAM 81 T 6 B. Dobil je pritrdilen odgovor, zato je zahteval, naj mu vozilo rezervirajo, ker ga bo kupil. Še prej je vprašal za številko žiro računa in ceno, ki je bila v primeru gotovinskega plačila nižja za 10 ostoikov. Z. K. ni prav nič odlašal, še istega dne je stopil na pošto v Podsedu, vzel položnico in jo izpolnil na naslovnik DO Emona Posavje Brežice. Vanjo je napisal znesek 800 din, katere je na pošti tudi vplačal. Dodajmo ob tem, da je v rubriko za plačilo dopisal še »TAM Maribor, uplata za kamion TAM 81 T 6 B/3,1, nosilnost 3900 kg«, v rubriko prejemnika je poleg že omenjene trgovske organizacije vpisal še »TAM, prodajalna organizacija Maribor«, v rubriko žiro račun številko

»51800-604-27008«, pred svoje ime na položnici pa je kot plačnika navedel še prijatelja M. B. Glavna »operacija« se seveda sledila kasneje. Plačanemu in na položnici potrjenemu znesku 800 din je namreč pred odhodom v Maribor pripisal 289, kar je seveda pomenilo, da je prišel do željenega zneska 298.800 din, kolikor je bila cena tovornjaka.

21. maja lani je bil Z. K. že ob 8. uri v Mariboru. Referentki prodaje je predložil kopijo virmanskega naloga na znesek 289.800 din, pri čemer ga je referentka opozorila, da na položnici ne moreta biti dva plačnika. Z. K. je zategadelj podpisal izjavo, s katero se je lastništva tovornjaka odreknil v korist M. B. Lahkomišelnica referentka prodaje mu je zatem, ne da bi karkoli preverjala in v karkoli posumila, izdala odprednico. Na podlagi te je bila spisana faktura in Z. K. se je kmalu zatem v novem tovornjaku odpeljal proti domu. V Zapršici je nato plačal še prometni davek, avtomobil registriral in ga nato kot odplačilo svojega dolga izročil prijatelju M. B. Žal se slednji z njim ni ravno dolgo prevažal, zadnjo vožnjo s tovornjakom so opravili krški policisti.

B. BUDJA

Brez odloka in kazni

Osnutek protipožarnega odloka je bil nared že predlani, odloka pa še danes ni

NOVO MESTO — Iz leta v leto se ponavlja ista pesem. Lansko sporočilo s posveta o preventivnih aktivnostih pred pomladanskimi požari je bilo na las enako letošnjemu, predlansko lanskega, kar pa navsezadnje ni prav nič čudnega, saj problemi in težave ostajajo enaki. Vsa opozorila so očitno bob ob steno, tudi izgovor na reorganizacijo si so ne more opravičiti tega, da v Novem mestu še vedno nimamo ustreznega občinskega odloka o tem, kje, kako in kdaj kuriti ter kje in kdaj ne.

Že predlani so imeli udeleženci lastnega posveta, ki je sklican vsako leto pred sezono spomladanskih kurjenj in požigov, v rokah osnutke protipožarnega odloka. Takrat so se celo dogovorili tudi že o končni vsebini odloka in se razšli s trdnim upanjem, da bo akt čimprej sprejet. To se ni zgodilo ne predlani ne lani, se bo nemara letos? Kajti dokler ne bo odloka, tudi ukrepanje zoper kršitelje ni možno, to so na letošnjem posvetu kdove kolikokrat ponavljali novomeški milničniki. Vsa zadeva je danes v rokah novomeškega izvršnega sveta oziroma sekretariata za ljudsko obrambo, ki je podedoval sisoosko skrb za varstvo pred požari. Tod pravijo, da jim bo priprava in sprejetje odloka o varstvu naravnega okolja pred požari, v katerem naj bi bilo ob kaznih zajeto še varstvo živali, 50-metrski gozdni pas, da ne naštevamo vsega, ena prvih in najpomembnejših nalog. Bo dnevni red posveta prihodnje

leto naposled krajši za točko, s katero so po drugih dolenjskih občinah opravili že pred leti?

B. B.

V ENI NOČI IZGINILI DVE VOZILI

BREŽICE — V noči na 6. april je nekdo neznan kam odpeljal motorno kolo Tomos z registracijo NM 18-069, last Mihaela Kirina iz Gornjega Lenarta pri Brežicah. Vozilce je bilo parkirano pred bifejem Park v Trnju. Isto noč ob 3.20 pa je nekdo z dvorišča stanovanjske hiše Janeza Serjaka odpeljal osebni avto golf. Nepridiprav je bil toliko pošten, da je avto, potem ko ga ni več potreboval, vrnil na mesto, od koder ga je odpeljal.

Ni bila eksplozija, pač pa potres

Mnogi so imeli občutek, kot da se je stavba pogreznila za meter

KOČEVJE — Minuli četrtek, 4. aprila, okoli 22.45 sta prebivalce Kočevja presenetila močan pok in potres. Nekatere je to doletelo pri gledanju televizije, druge pri branju, tretje pri spanju. Učitelj Vito Savič je povedal, da je bil takrat v kopalnici in da je imel občutek, kot da se je stolpnica pogreznila za meter. Franja Kranjca, upokojenka, je presenetilo med branjem, povedal pa je, da mu je popadalo s stene nekaj slik in da se je podrl drog zastave. Več lastnikov novih zasebnih hiš je bilo prepričanih, da jim je eksplodirala peč centralne kurjave. Precej ljudi se je prestrašilo, da je prišlo do eksplozije v kemični tovarni, drugi, da na občinskem odlagališču odpadkov, nekateri, da je eksplodirala v bližini plinska bomba. Pomislili so celo na eksplozijo atomske centrale v Krškem. Niso bili redki, ki so menili, da »se je zgodilo nekaj na bivšem zaprtem območju Kočevske Reke«. Uganjani je bilo seveda še več.

V petek zjutraj smo na postaji milice v Kočevju zvedeli, da naj bi šlo za potres na območju Kočevja. Njegova moč je bila 2,4 po Richtertu oz. 4,5 po Merkaliyu. Škode ni bilo. Prebivalci Kočevja so potres občutili še posebno močno, ker je bil prav tu epicenter.

ROPAR Z GUMIJEVKO

NOVO MESTO — 35-letni Jože Kovačič je bil 5. aprila okoli 17. ure v svojem stanovanju na Cesti herojev v Novem mestu. Na lepem je v stanovanju skupaj z neznanim moškim vstopil 31-letni Črtomir L. iz Podolce vasi. Ne da bi karkoli spraševal, je Kovačiča napadel z gumijevko in ga zbil po tleh. Kovačiča je neznanec udarjal vse dotlej, dokler ni obležal. Osumljeni Črtomir L. je nato Kovačiču z desne roke strgal zlato zapestnico, izza vratu pa veržujoč z obeskom. Hudo ranjen Kovačič je moral pomoč iskati v novomeški bolnišnici.

UKRADEL KAR DVA AVTOMOBILA

SEVNICA — 21-letni Darko S. iz Sevnice si je, kot vse kaže, prejšnji teden privoščil nadvse zanimivo in razburljivo pustolovščino. Najprej je izpred gostinskega lokala Srečka Murka v Krškem zmaknil osebni avto P-126 in se z njim odpeljal proti Senovemu. Tam se je z vozilom zaletel, zato si je »sposodil« drugačnega; ukradel je stoenko Senovčana Jožeta Pavloviča. Vožnja na srečo ni trajala dolgo, dogodivščin željnega mladeniča so milničniki kmalu prijeli, avtomobila pa vrnila lastnikoma. Darka seveda čaka pot pred sodnike, kazenska ovadba je že spisana.

PO DOLENJSKI DEZELI

- Enega minulih dni so učenci osnovne šole v Trebnjem zgroženi opazili, da je neznan kam izginil doprni bronasti kip heroja Slaka, po katerem se šola tudi imenuje. Le dve možnosti sta: ali je končal na smetišču zgodovine ali pa na odpadku Dinosa, kjer ima bron višjo ceno.
- Edvard B. iz Novega mesta je pred časom na Cesti herojev v Ločni našel prenosno radijsko postajo, ki jo je kdo ve kako izgubil eden od novomeških poklicnih gasilcev. Edvard si jo je prilastil in vzpostavil stalno radijsko zvezo s sonarodnjaki v Zabjeku, toda kmalu so se na zvezo priključili tudi policaji.
- Tudi na Dolenjskem se po hrvaškem vzoru pripravljajo teroristične akcije. Njihov zametek je najti v vlogu v prostore novomeške občinske strelske zveze v Bršljinu, od koder je izginil leseni zaboj s krpami in vrvicami za čiščenje orožja ter nekaj izvijači. Za začetek vsakega dovolj, čeprav je za pokanje potrebno še kaj drugega.

BREZ DENARJA

KOSTANJEVICA — V noči na 1. april je neznan storilec vломil v osebni avto Opel, ki ga je imela Marija Žarn parkirana na dvorišču stanovanjske hiše v Kostanjevici. Vlomilec ni odšel praznih rok, s seboj je odnesel 1.500 din gotovine in dokumente s čeki. Slednji mu bodo verjetno še kako prišli prav, Žarnova pa bo s strahom čakala najnovejša poročila o stanju na njenem tekočem računu.

MOTORIST MED PREHITEVANJEM TRČIL — 2. aprila ob 17.50 se je 18-letni Marko G. iz Novega mesta peljal na kolesu z motorjem Tomos APN 6 po novomeški ulici K Roku od samopostrežne trgovine proti Šmihelski cesti. Nekaj časa je peljal za voznicu drugega kolesa z motorjem, nato pa jo pričel prehitevati. Prav v tistem trenutku je nasproti z osebnim avtomobilom pripeljala 34-letna Andjelka Božič iz Novega mesta, ki navzlic zaviranju trčenja ni uspela preprečiti. Marko se je v nezgodi hudo poškodoval in so ga odpeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, materialne škode pa je bilo za 19 tisočakov.

PEŠEC NENADOMA STOPIL NA CESTO — 51-letni Marjan Omerzel iz Ljubljane se je 2. aprila ob 20.35 peljal z osebnim avtomobilom R-25 po magistralni cesti iz Zagreba proti domu. Pri bencinskih črpalkah na Otočcu pa je nenadoma z desne strani na cesto stopil 25-letni Zoran Jovanović, začasno stanujoč v Avstriji. Omerzel je opazil peša in pričel zavirati, toda bilo je prepozno. Zadel je v Jovanoviča in ga zbil po cesti, pri čemer se je ta hudo poškodoval in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Kako močan je bil trk, pove podatek, da je bilo na avtomobilu škode za okoli 30.000 din.

V eni noči vlomljeno v pet avtomobilov

Kdo je v noči na 6. april vlamljal po Novem mestu?

NOVO MESTO — Noč na minulo soboto, 6. aprila, je nekdo skušal izkoristiti za izboljšanje svojega življenjskega standarda. Le da je to storil na način, ki je nekaj občanom in milničnikom povzročil precej glavobola: vlomil je v kar pet osebnih avtomobilov, le plen ni bil pričakovan.

Najdlje je »operiral« v Kettejevem drevoredu. Veliko sreče je imela Mateja Mitag, ki v svojem avtomobilu, parkiranem v Kettejevem drevoredu, ni pogrešala ničesar, le z vlomom narejene škode je bilo za poldrugi tisočak. Podobno zadovoljen je bil ob ogledu svojega vozila, prav tako parkiranega v Kettejevem drevoredu, Vidoslav Majstorovič, oškodovanec je bil le za tisočaka. Še manjša je bila škoda na sosednjem avtomobilu Janeza Zorka. Zato pa je nepridiprav iz vozila Bojana Štalcarja v Ljubljanski ulici odnesel denarnico z dokumenti. Storilec je bil toliko predzren, da je po vplomu na vozilu pustil prižgane luči in smerokaze. In še zadnji vlom tiste noči: Miroslav Hutevec iz Gornjih Lakovnic je svojega fička parkiriral pred Pionirjevo Keramiko, neznanec pa je iz njega odnesel 4 kasete, etui z dokumenti in zvočnik.

Nezakonita pot je najcenejša

Kazni so v primerjavi z izdatki, potrebnimi za pridobitev gradbenih in drugih dovoljenj, le simbolične — Preobremenjena inšpektorja

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Nič novega ni trditve, da so kazni v primerjavi z izdatki, potrebnimi za pridobitev gradbenih in drugih dovoljenj, naravnost simbolične, kar pomeni, da bo črnograditeljev iz dneva v dan več. To ugotavljajo tudi novomeški urbanistični inšpektorji, točneje dva — čeprav bi jih moralo biti za štiri dolenjske občine po republiških normativih vsaj šest — ki so delu in pozivom vse težje kos.

Za razliko od Metlike in Trebnjega, kjer v minulem letu ni bilo kakšnih večjih nezakonitih gradbenih posegov, tega za Črnomelj in Novo mesto ni moč trditi. Še posebej v Črnomlju je odmeven primer gradnje Ivanetičevega kioska. Na podlagi Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor je urbanistični inšpektor investitorju izdala odločbo o ustavitvi gradnje, odločbo je po pritožbi potrdil tudi drugostopenjski organ. Investor je ubral še zadnjo možnost: sprožil je upravni spor. Vrhovno sodišče Slovenije je pritožbo ugodilo in spis vrnilo v ponovno obravnavo. Urbanisti sedaj pravijo, da bodo s postopkom nadaljevali, ko bo sprejet ureditveni načrt Trga svobode v Črnomlju. Manj odmevne pa zato še kako aktualne so gradnje Perove, Ovnove in Potokarjeve hiše brez lokacijskih dovoljenj; ukrepi inšpektorjev so očitno padli na plodna tla, kajti investitorji so že pričeli z legalizacijskimi postopki. Nasproten je primer počitniške hišice na Vinjem Vrh pri Semiču, ta čas je že v

igri postopek za nasilno odstranitev črne gradnje.

Novomeških urbanističnih zapletov je toliko, da jih je domala nemogoče nati.

V drugo dražje?

SEVNICA — Lani je v izpitnem centru v Krškem opravljalo teoretični del vozniškega izpita 624 kandidatov iz sevnške občine, kandidatov iz vseh treh posavskih občin pa je bilo 3.291. V poročilu o delu krške izpitne komisije za voznike motornih vozil, kjer so navedene te številke, piše — to pa se nanaša na celotno Posavje — da je teoretični del izpita prvič uspešno opravilo komaj nekaj več kot polovica kandidatov. Za nameček uspešnost iz leta v leto pada,

- Za večji odstotek uspešnih kandidatov na izpitih je sevnški izvršni svet predlagal višje cene izpitov za »ponavljavce« ter preverjanje dela inštruktorjev.

za kar so med drugim krive slabe priprave bodočih voznikov in nizke cene izpitov.

V Avto-moto društvu Sevnica zagotavljajo, da ocena o neuspešnosti ne drži za kandidate, ki so jih za izpit pripravljali v AMD Sevnica. Kar tridesetletje teh je uspešnih na prvem izpitu, zatirajojo v sevnškem avto-moto društvu in se sprašujejo o ciljih netočnih splošnih ocen o pripravljenosti bodočih voznikov.

Po besedah Režike Zakšek, inštruktorice in tajnice AMD Sevnica, so v društvu predpisno uredili za potrebe avto šole učilnico s potrebnimi učili. S pripomočki za učenje bodočih voznikov so jim na pomoč priskočili celo kolegi iz Nürnbega. V avto šoli pri AMD Sevnica učijo vožnjo štirje redno zaposleni inštruktorji in en honorarni, društvo pa ima tudi predavatelja za teoretični del izpita. Razen avto šole, ki je osrednja dejavnost, ima sevnško AMD tudi svojo vlečno službo.

L. M.

OTROCI VLOMILI V HIŠO

ŠMARJETA — V času med 20. marcem in 1. aprilom so neznan storilec vlomili v hišo Alojza Gorencja iz Kopra. Hiša stoji v Strelacu pri Šmarjeti, vlomilci pa so razmetali omare in predale, vendar plena, ki so si ga želeli, očitno ni bilo. Maščevali so se tako, da so po tleh posipali moko in sladkor ter vse polili z oljem in petrolejem. Možje postavbe so nepridiprave kmalu odkrili, presenečeni so ugotovili, da so bili storilci otroci.

ZMAJAR OBVISEL NA DREVESIH

CEROV LOG — Zmajarji jadralskega kluba Krila iz Krškega so minulo nedeljo, 7. aprila, poletavali s Špiharjeve špice na Gorjancih. Med njimi je bil tudi 24-letni Tomaž Bregar iz Cerovega Loga, ki je s svojim zmajem znamke Atlas poletel okoli 16. ure. Že po kakih 300 metrih leta je prišel nenadno izgubljati višino in naposled padel v gozd, kjer je obvisel na drevesih. Hudo poškodovanega Bregarja so z reševalnim vozilom prepeljali v ljubljanski Klinični center.

S peresom uničeno življenje?

Ne milničniki in kriminalisti ne sodniki in tožilci ne zaslišanja in preiskave — Cirilu in Ani Plut smo življenje bojda uničili novinarji

So meje profesionalnega novinarstva res postavljene tako kruto, da si je dovolilo njih nekdo pripravljen strelci po lastnem življenju? Drznil sem si zapisati profesionalnega, kajti globoko sem prepričan, da je bilo pisanje o dogajanjih v leskoviški osnovni šoli v okvirih tega, kar mora dandanes delati novinar. Leskovec in Posavje sta pred leti govorila o skrivnostnem ravnanju ravnatelja in njegove žene na osnovni šoli herojine Milke Kerin, mišičnost dogajanj, ki so jo nekateri zavili še v politično moč in vpliv glavnih junakov, so na srečo dovolj hitro razblinili preiskovalci krške UNZ s povsem konkretnim sporočilom javnosti. Toda slednja ne pozablja in ne odpušča, po treh letih se je pričela vse glasneje in sumničavo spraševati o usodi dogodkov, katerih vsebina je kazala na prvostni gospodarski kriminal. Prsti javnosti so bili uperjeni celo v Ljubljano, kjer naj bi sedeli ravnateljevi zavezniki; njihova moč in vpliv naj bi pri končnem razpletu odigrala kar veliko vlogo. In kje je tak, ki ne bi potem, ko se mu je v rokah znašel dokaz o nasprotju, s profesionalnim ponosom dvomom in sumničen polni javnosti naznanil, kako se dogajanja takšnim in drugačnim govoricam navkljub vendarle bližajo svojemu sodnemu koncu? Sebe bi osmešil in javnost podcenjeval, ako bi pisanje ovič v megleni brezimeni opisovanju, katere je Posavje konkretno in pomensko identifikiralo že veliko prej, predno je bil zapis zlit na časopisni papir. Se kdaj sprašuje, čemu objava vsebine vložen obtožnice zoper bivšega ravnatelja in računovodkinjo sploh zasluži takšno

popotnico?

Prejšnji teden se je v uredništvu Dolenjskega lista oglasil Ciril Plut. Ne milničniki in kriminalisti ne tožilci in preiskovalni sodniki mu niso uničili življenja, pač pa — to je vseskozi ponavljal — nihče drug kot novinar z objavo vsebine očitanih mu kaznivih dejanj. Priznam: veliko težje bi po tistem, ko sem ondan privrkal v življenju videl bivšega ravnatelja leskovške osnovne šole, znova sedel za stroj in odtipkal enake vrstice, vselej bi spomin hotel ali nehoti predse priklicati podobo psihično strtega človeka, ki je bojda razmišljal celo o samomoru. Pa vendar bi ravnal enako! Zavoljo sebe in javnosti, vesti in poštenosti. Zavedajoč se hkrati, da krivda nikomur ni dokazana, dokler ni pravdomočne sodbe, tega navsezadnje ni nihče in nikoli trdil. Pač pa je g. Plut prejšnji teden trdil nekaj drugega.

Kako je po njegovi zaslugi iz travnika zrastle velika in sodobna šola, kako je kot nekdanji republiški poslanec in občinski funkcionar ogromno prispeval k razvoju Posavja in zlasti Krškega, kako sta z ženo šoli in kraju pustila skupaj blizu dva tisoč starih milijard denarja, kako bo, če ne operem njegovih časti, obiskal v Ljubljani Kučana, Dušana in kaj vem še koga, kako, kako, kako. Verjemite, gospod Plut, v iskrenost naslednjih nekaj besed: veliko raje bi živel in delal v tistih časih ter pisal in poročal o vaših dobrih delih. Čeprav se zna najti kdo, ki bi naštevaje vaših zaslug v danih okoliščinah znal povezati s pregovorom znamenitega starorimskega filozofa Marcusa Seneke, katerega zelo prosti prevod se glasi:

Kar je dovoljeno Jupitru, ni dovoljeno volu. Ali razumljeno drugače: nekatera grešna ravnanja imajo opravičila v položaju in funkciji. Žal mi področje mojega dela pisanja o vaših zaslugah in dobrih delih na mestu ravnatelja, poslanca ter funkcionarja ni dopuščalo, privrkal sem se neposredno z vašim imenom srečal na tiskovni konferenci UNZ Krško. Ne po svoji zaslugi ali krivdi!

BOJAN BUDJA

P. S.

V pred dvema letoma predani kazenski ovadbi zoper Ano in Cirila Plut, o kateri smo prav tako pisali, sta bili omenjeni tudi kazniviji dejanji, ki pa ju v obtožnici ni najti. Ob obisku v uredništvu prejšnji teden nam je Ciril Plut pokazal dokument, ki nosi datum lanskega oktobra. V njem stoji, da je preiskovalni sodnik Temeljneja sodišča Novo mesto ustavil kazensko preiskavo v dveh primerih. Za kaznivo dejanje, ki naj bi ga storil Ciril Plut s tem, ko naj bi z zasebnim obrtnikom zidarke stroke Martinom Kenkom sklenil dve lažni pogodbi za izvedbo gradbenih del pri VVZ Leskovec — ta dela naj bi šola tudi plačala, denar pa naj bi si Plut in Kenk razdelila — ter za kaznivo dejanje, s katerim naj bi Ana Plut v trgovini Mercator Preskrbe v Krškem na račun šole plačala in nabavila zase 12 armaturnih mrež, namesto teh pa naj bi njeno moč v trgovini vde stenske oboje. Preiskovalni sodnik je takšno odločitev sprejel na podlagi izjave novomeškega temeljnega javnega tožilstva, ki je odstopilo od pregona za omenjeni dejanji.

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, ženske — zahod, 16. KOLO: LIK KOČEVJE — PARTIZAN TAVOR 3:0 (15, 7, 4)

LIK Kočevje: Klun, Levstik, Vidmar, Turk, Ibrahimović, K. Briški, N. Briški, Hočvar, Drobnič.

LESTVICA: 1. Jedinstvo Elir 28, 2. Pula 26, 7. Partizan Tavor 12, 8. LIK Kočevje 10, 9. Nova Gorica 10, 10. Poreč 8.

Pari prihodnjega kola: Nova Gorica — LIK Kočevje, Partizan Tavor — Poreč itd.

I. SOL, ženske, 20. KOLO: PIONIR — PARTIZAN TAVOR II 3:0 (16, 7, 8)

Pionir: Hočvar, Stevanović, Poreber, Fabjan, Blatnik, Vernig, Ostrovernik, Barun.

LESTVICA: 1. Koper Cimos 34, 6. Pionir 20 itd.

Novomeščanke igrajo v soboto v Rogozi.

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 21. KOLO: OPREMA — BOROVO 24:22 (10:10)

Oprema: Stefanišin, Klarič, Guštin, Vuk, Križman, Jerič, Dragičević, 3. Bejtović, 6. Kersnič, Petek, 5. Jerič-Kovač, Benčina.

LESTVICA: 1. Modra Šparta 36, 9. Borovo 13, 10. Oprema Kočevje 12, 11. Branik 12, 12. Burja Centrocoop 10, Lokomotiva 0.

Pari prihodnjega kola: Velenje — Oprema, Burja Centrocoop — Kranj, Branik — INA, Borovo — Modra Šparta itd.

I. SRL, moški, 20. KOLO: DRAVA — INLES RIKO 20:20 (9:10)

Inles Riko: Lapajne, Djokić, 2. Mohar, Šilc, 1. Marolt, Mihelič, 5. Le-

sar, 4. Tomšič, 1. Fajdiga, 2. Jurič, 5. Pajnič, Škaper.

SEŠIR — KRŠKO preloženo POMURKA BAKOVCI — DOBOVA 33:18 (14:10)

Dobova: Polovič, Leyec, 2. Černoga, Starc, 1. S. Deržič, 3. Žibert, 3. Glaser, 3. Kranj, Jurkas.

LESTVICA: 1. STT Rudar 33, 2. Pomurka Bakovci 31, 3. Inles Riko 31, 10. Dobova 16, 11. Ormož 11, 12. Velika Nedelja 11, 13. Krško 9, 14. Emens Dol 0.

Pari prihodnjega kola: Velika Nedelja — Inles Riko, Krško — STT Rudar, Pomurka Bakovci — Drava, Emens Dol — Ormož, Dobova — Ferrotehna itd.

nogomet

SNL, 20. KOLO: ELAN — NAF-TA 1:4 (0:1)

Strelci: 0:1 Doveč (21), 0:2 Šabjan (60), 1:2 Plevnik (73), 1:3 Šabjan (80), 1:4 Herceg (87)

Elan: Črv, Kroni (Horvat), Kolenc, Kramar, Mesojedec, Milanović, Matjašič, V. Primc, Kobe (Bracovič), Plevnik, Kostrevc.

LESTVICA: 1. Slovan 29, 11. Mura 18, 12. Vozila 17, 13. Elan (—2) 16, 14. Steklar 15, 15. Partizan Hmezd 15, 16. Medvode 11.

Pari prihodnjega kola: Elan — Vozila, Rudar (T) — Steklar, Slovan — Partizan Hmezd, Ingrad Kladivar — Mura itd.

košarka

Kvalifikacije za vstop v I. SKL, 8. ZADNJE KOLO: POLZE-LA — PODBOČJE 98:92 (51:41)

Podbočje: Rozman 26, Vego 23, Krajcar 20, V. Jurečič 13, Krivokapič 8, M. Jurečič 2.

V I. SKL sta se uvrstili ekipi Podbočja in Iskra Olimpije ml.

Tretja zaporedna zmaga Opreme

Kočevske rokometnice vse bližje končnemu cilju — V soboto v Velenje — »Le« točka Inlesa v Ptuj — Boj za vrh bo negotov do konca

Počasi, a zanesljivo rokometnice kočevske Opreme plavajo iz nevarnih voda. Potem ko se je vse zdelo že izgubljeno in mnogi za Kočevske niso videli rešitve v boju za obstanek v II. zvezni ligi, so se stvari pričele premikati na boljše. Neverjetne nesrečne serije porazov je bilo konec, pričela so se vrstiti srečanja z vsaj na papirju lažjimi nasprotniki in bera točk se je pričela povečevati. S sobotno zmago nad Borovom, ki je bila že tretja zapored, jih imajo Kočevke tako že 12.

Prve minute niso kazale najbolje, gostje so povedle že s 3:0 in vodile večji del od odmora. Tudi nadaljevanje je prineslo izenačeno in negotovo srečanje, ki se je »prelomilo« v 45. minuti, ko je morala zaradi tretje izključitve do konca iz igre najboljša gostujoča igralca Vezmarjeva, ki je dotlej dosegla že 6 zadetkov. Kot da se je Kočevkam takrat odprlo, razgrala se je Petkova in tekma je bila odločena. Prednost dveh zadetkov so gostiteljice obdržale do konca. Za dragoceno zmago je ob Petkovi najzaslužnejša odlična vratarica Stefaninova in ni čudno, da so oči nanjo vrgli tudi v ljubljanskem prvoligašu. Težko, da bodo Kočevke zmagovito serijo nadaljevale tudi v soboto, ko potujejo k ekipi Velenja, sicer pa so prvi del plana v zadnjih treh kolidih stoodstotno izpolnile. Uspeh v Velenju bi bil že izven načrtovanja.

Vsaj enako razburljiv, kot je boj za obstanek v II. ligi, je postal boj za vrh v I. republiški. STT Rudar, Pomurka Bakovci in Inles Riko so ekipe, ki bodo odločale o naslovu; trenutno so najbližje končnemu uspehu Trboveljčani. Ribničani so bili v soboto ob nadvse dragoceno točko v Ptuj, srečanje z Dravo se je končalo 20:20. Nemajhne zasluge za tak razplet imata izolska sodnika Kovačič in Stegančič, ki sta trn v peti ne le ribniški ekipi. Že v prvem delu prvega polčasa sta brez predhodnega rumenega kartona izključila Tomšiča, rdeči karton sta podelila tudi trenerju Ribničanov Matetu. S take vrste kriterijem sta nadaljevala vse do konca. Koliko se bo Inlesu ta točka otepala v boju za naslov, je težko reči, do konca je še veliko, bolj ali manj zanesljivo je le moč napovedati, da bodo vse tri ekipe to soboto iztržile poln izkupiček: Rudar v Krškem, Inles v Veliki Nedelji in Pomurka doma z Dravo. Prav Krčani, katerih tekma zadnjega

kola s Šeširjem je bila preložena, so v vse težjem položaju, vsaj en teden si točkovega izkupička še ne bodo popravili. Ru-

Štanglju Velika nagrada Jugobicikla

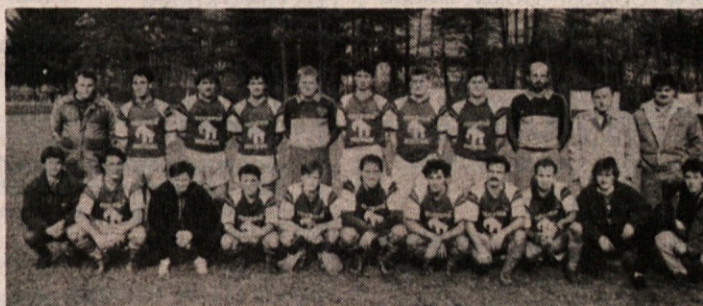
Imeniten uspeh mlade novomeške vrste v Beogradu

NOVO MESTO — Medtem ko se najboljši novomeški kolesarji Papež, Glivar, Ravbar, Fink, Eržen in Turk pod vodstvom trenerja Kamena Stančeva potijo na eni največjih in najtežjih etapnih kolesarskih dirk »Po Spodnji Saški«, so jih na tradicionalni Veliki nagradi Jugobicikla v Beogradu zamenjali mlajši vrstniki. Mladinci Mervar, Gimpelj, Štangelj in Majde so se v dvodnevnih tekmovalnih imenitno odrezali.

115 kilometrov dolgo sobotno cestno dirko so skupaj vozili člani mladinci. Z vsega 29 sekundami zaostanka je kot četrti v cilj prišel prijelj Boštjan Mervar, kar je seveda pomnilo tudi zmago v mladinski konkurenci. Nedeljsko 108 kilometrov dolgo cestno dirko je dobil Rnjaković, Gorazd Štangelj je bil peti in Gimpelj deveti, medtem ko je dirko na kronometer prav tako dobil Rnjaković, Mervar je bil šesti in Gimpelj deveti. Skupni zmagovalac Velike nagrade je pri članih postal Miško Rnjaković, med mladinci pa Novomeščan Gorazd Štangelj.

POTAPLJAŠKI TEČAJ ZA ZAČETNIKE

NOVO MESTO — Klub za podvodne aktivnosti Novo mesto pripravlja potapljaški tečaj za začetnike. Zadnji rok prijave je 17. april, vsi zainteresirani pa se lahko do tega dne prijavijo vsako sredo ob 19. uri v prostorih KPA Novo mesto, Zupančičevo sprehajališče 1, in v trgovini Slovenijašporta, kjer je moč dobiti tudi vse ostale informacije.

TRI TOČKE PREDNOSTI — Nogometaši Kočevja (na posnetku) so jesenski del prvenstva v ljubljanski medobčinski ligi končali na prvem mestu kar s tremi točkami prednosti pred naslednjimi. Razumljivo, da je njihov cilj v spomladanskem delu prvenstva obdržati prvo mesto in si zagotoviti nastopanje v II. republiški ligi.

Zgodovinski uspeh Podbočja

Kvalifikacij za vstop v I. SKL je konec — Nova člana Podbočje in mladinci Iskra Olimpije

PODBOČJE — Kvalifikacij za vstop v I. republiško košarkarsko ligo je konec, njena nova člana sta ekipi Podbočja in mladinci ljubljanske Iskre Olimpije. V 15-letni zgodovini košarkarskega kluba v Podbočju je to seveda največji uspeh, podvig, kakršnega se pred pričetkom prvenstvenih obračunov ni nihče nadejal.

Sobotno kolo je bilo osmo, zadnje; seriji sedmih zaporednih zmag košarkarjem Podbočja ni uspelo dodati še ene, prvi poraz, ki pa ni odločal o ničemer več, so jim prizadejali na Polzeli: rezultat je bil 98:92 (51:41) za gostitelje. Igralci Podbočja so si nastop v I. SKL zagotovili že tri kola pred koncem kvalifikacij, nobena tragedija ni bila zategadelj, ker so morali tekmo v Polzeli odigrati brez dveh poškodovanih košarkarjev. Pa vendar bi lahko zabeležili še osmo zmago, kajti srečanje je bilo izenačeno, šele v zadnjih minutah prvega dela so si gostitelji priigrali nekaj prednosti. Uspeh gostov sta v nadaljevanju preprečila sodnika Mlinar in Strnad, ki sta bila šesti in sedmi igralce Polzelčanov. Njuno početje je bila zato kaplja pelina v slavo

STAROTRŽANKE PRVAKINJE

MARIBOR — Minuli vikend je bilo na Pohorju odigrano letošnje finalno tekmovanje starejših pionirk za republiško ekipno prvenstvo. Med sedmimi finalistkami so bila dekleta iz Starega trga premočne, premagale so vse nasprotnice in osvojile naslov prvakinj. Končni vrstni red je bil tak: 1. Stari trg 19,5, 2. Gorišnica pri Ptuj 18, 3. OŠ Edvarda Kardelja (M. Sobota) 13. itd. Za ekipo Starega trga so nastopile: Marija Šterbenc, Ingrid Mihelič, Katarina Medved, Jožica Kobe in Renata Obrovnik. Ta ekipa bo Slovenijo zastopala na zveznem prvenstvu, ki bo maja v Pulju.

dar je zanje brzkone prevelik zalogaj. Če se bo zgodilo nasprotno, bodo najbolj veseli Ribničani.

B. B.

TUDI NA KONCU TAKO VESELI? — Rokometaši ribniškega Inles Rika navzlic vsega osvojeni točki v Ptuj se niso izgubili upanja v boju za naslov prvakov in vstop v II. zvezno ligo. Bodo tako veseli, kot jih kaže posnetek po zmagi v derbiu nad trboveljskim Rudarjem, tudi po zadnjem prvenstvenem kolu?

Štirikrat po žogo v mrežo

Nenadejan poraz Elana proti Nafti — Popravni izpit

Niso se zamen v taboru novomeškega Elana bali nedeljskega srečanja 20. kola v prvi republiški nogometni ligi proti lendavski Nafti. Novomeščani namreč točke v boju za obstanek zelo potrebujejo, enako je z Nafto, le da se slednji ob igri, kakršno je v nedeljo popoldne pokazala v Portovaldu, za obstanek ni bati.

Veliko bolj zaskrbljeni so lahko Novomeščani. Trem uvodnim remijem v spomladanskem delu prvenstva sta sledila dva prepričljiva poraza, prvega v Ljubljani je bilo moč pričakovati in opravičiti, nikakor pa to ne velja za zadnjega pred svojimi gledalci. Tekma je bila odločena s prvim zadetkom gostov. Elanovci so v drugem polčasu vse moči vrgli v napad, pri tem pa na obrambo očito pozabili. Še kako se pozna, da v novomeški ekipi zavoljo poškodbe ne igra veteran Pavlin, ni ga, ki bi znal povezati obrambne vrste, in to so Lendavčani v nedeljo spretno izkoristili. Domači so napadali, gostje pa trčili mrežo. In namesto da bi se elanovci z dvema tekmama, ki ju zapored igrajo na domačem igrišču, za nameček pa z nasprotni-

koma, ki sta njihova neposredna tekmeca za mesta pri dnu lestvice, rešili vseh skrbi za obstanek v ligi, so zdrsnili po lestvici

krepro navzdol. V nedeljo prihaja v Portovald ekipa Vozil, prav v srečanju s to enajsterico so elanovci jeseni prekinili črno serijo hudih porazov, s Kostrevčevim zadetkom so v Novi Gorici celo zmagali. Bodo v nedeljo vsaj ponovili igro in rezultat?

PO PRVI ETAPI NAJBOLJŠI FINK

SPODNJA SAŠKA — Tik pred zaključkom redakcije smo izvedeli za rezultate prve etape velike mednarodne dirke »Po Spodnji Saški«, na kateri nastopajo tekmovalci kar trinaestih držav, med njimi tudi ekipa Krke. 142,7 kilometra dolgo etapo je dobil Kozinski »(Sovjetska zveza)« pred Italijanom Lobardijem, v času zmagovalca pa je na cilj kot deseti prišel tudi Bogdan Fink. Med ostalimi Novomeščani je bil Eržen 24., Papež 34., Glivar 64., Ravbar, ki je nesrečno padel, potem ko je vseskozi vozil v vodilni skupini, je bil 69. in Judež 80. Ekipno vodi vrsta Spodnje Saške pred Poljsko in Sovjetsko zvezo, Krka je šesta.

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

• Nogometašem Kočevja v ljubljanski medobčinski ligi ne gre najbolje. Minulo soboto so v Ljubljani igrali 1:1 — strelca za Kočevce je bil Rajšel — ob tem pa velja omeniti pristanjskega sodnika, ki je gostiteljem sprejadal številne grobe prekrške nad nogometaši Kočevja. Ne glede na to so Kočevci s 27 točkami še zmeraj na čelu lestvice, sledita jim Dob in Bela krajina. V nedeljo ob 10.30 bodo kočevski nogometaši igrali izredno pomembno tekmo v boju za vrh proti ekipi Ihana. Pomoč gledalcev jim bo zelo dobrodošla.

• Mladim odbojkaricam kočevske Lika ni uspelo uvrstiti se v republiški finale, potem ko so na regionalnem turnirju v Kočevju zasedle drugo mesto. Z 2:0 jih je ugnal Krim, ki je bil z enakim rezultatom boljši tudi od pionirjev. V dolenskem obračunu je Liki z 2:0 premagal Novomeščanke.

• Te dni se je pričelo tekmovanje v moški II. republiški ligi. Ekipa kočevske Opreme je doma izgubila proti Škoflji z 22:26, poročila pa govore o izredno grobi in nekorrektni tekmi.

• V prvem spomladanskem kolu tekmovalja v ljubljanski medobčinski ligi so mladi nogometaši Ribnice kar z 9:0 ugnali novomeški Elan, medtem ko je Kočevje z 9:3 premagalo Enotnost.

• Prihodnji vikend bo Krško gostitelj republiških rokometnih sodnikov, ki bodo tu polagali pismeni del izpita za zvezne sodnike. Barve ribniškega rokometista bodo branili Troha in Andoljšek ter Tavželj in Hočvar.

M. G.-č.

PRVI POKAL SLOVENIJE ALPISU

ŽUŽEMBERK — Pred dnevi je Rafting klub iz Straže ob pomoči republiškega rafting zveze, ustanovljene pred dnevi, pripravil na brzicah reke Krke prvo tekmo za pokal Slovenije v raftingu. Tekme na 6,5 kilometra dolgi progi med Draščo vasio in Žužemberku so se udeležilo osem rafting klubov, kolikor jih je tačas v Sloveniji, rezultati pa so bili takšni: 1. Alpis Ljubljana 47,18, 2. Soča Bovec 53,44, 3. Straža II 54,01, 4. Rafting Radovljica 54,13, 5. Brzica Tržišče 54,52, 6. Sava Ljubljana 59,13, 7. Straža I 63,32. Dodajmo ob tem, da so raftarji med organizatorji akcije č. njna bregov rek Save, Soče in Krke, ki bo v soboto, 13. aprila.

M. G.-č.

V Novo Gorico po rešilni točki

Odbojkarice Kočevja po zaporednih porazih vendarle zmagale —

Po šestih zaporednih porazih so odbojkarice kočevskega Lika prvič v spomladanskem delu prvenstva zahodne skupine II. zvezne lige okusile slast zmage. Priznati je treba, da je uspeh prišel ob pravem času, poraz bi za mlado kočevsko vrsto skorajda zanesljivo pomenil izgubo drugoligaškega statusa.

Gostiteljice so se zavedale pomembnosti srečanja, kajti ta tekma je zanje pome-

NA ZMAGOVALNEM ODRU — Jure Murn (levo) je sijajno pričel letošnje sezono.

Murnu že na prvi dirki drugo mesto

Velik uspeh na uvodni tekmi sezone

ŠENTVID PRI STIČNI — Tu je bila v nedeljo prva letošnja dirka v motokrosu, ki je stela za republiško prvenstvo v razredih do 80 in 125 ccm. V lažji kategoriji so bili na startu trije Novomeščani, po dveh vožnjah se je najbolje odrezal Ludvik Mežnar, ki je bil šesti, Janez Jordan je pristal na desetem mestu, Simon Bakšič pa na enajstem. Se več uspeha je novomeškemu zastopstvu prinesla dirka v razredu do 125 ccm. Med 36 tekmovalci so bili tudi Jure Murn, Mitja Uhernik in Zvone Kovačič, vsi iz Novega mesta, in zlasti prvi je dokazal, kako dobro je pripravljen za letošnje sezono. V prvi dirki je bil tretji, v drugi je bil ogorčen boj za prvo mesto s Kermavnerjem (AMD Vrhnika), ki je postal tudi končni zmagovalac, medtem ko je Juretu Murnu (Moto klub Mel) pripadlo odlično drugo mesto. Boljšega starta sezone si prav gotovo ni mogel obetati.

USPEŠEN START — V dirki kategorije do 80 kubikov je Ludvik Mežnar zasedel 6. mesto.

Št. 15 (2173) 11. aprila 1991

Padca sta odločila mladinsko tekmo

Mladi kolesarji so tekmovali okoli Grma

NOVO MESTO — Kolesarsko društvo Krka je v nedeljo na znani krožni progi okoli Grma pripravilo otvoritveno kolesarsko dirko za pionirje in mlajše mladince. Takoj uvodoma povejmo, da so krkaši to priložnost izkoristili tudi za izvedbo občinskega šolskega kolesarskega prvenstva, a sta se nanj — če verjamete ali ne — prijavila vsega dva tekmovalca. Odgovor na takšen odziv bo potrebno poiskati kaj kmalu, kajti domala neverjetno je, da bi zanimanje za kolesarski šport v Novem mestu presahnilo tako rekoč preko noči.

Največ zanimanja je v senci takšnega spoznanja veljalo dirki mlajših mladincev. Nekoliko presenetljivo jo je dobil Novogoričan Lozej, veliko sta mu k temu pomagala padca obeh najboljših krkašev Maceleta in Gasperlina. Sicer pa pogledajmo: pionirke (5 krogov): 1. Skrt (HIT Nova Gorica); pionirji (5 krogov): 1. Gabrič, 2. Gošek (oba Videm Krško), 3. Preš (Krka); mlajši mladinci: 1. Lozej, 2. Leban (oba HIT Nova Gorica), 5. Četrčič (Videm Krško).

Poslanci proti rokometu

200 tisočakov je daleč premalo za življenje petih rokometnih selekcij Inlesa Rika

RIBNICA — Bodo zadnji uspehi rokometne ribniškega Inlesa Rika, kiso nanizali serijo pomladanskih zmag in se nenadoma vključili v boj za naslov prvaka, vplivala na razpoloženje delegatov ribniške občinske skupščine pri oblikovanju letošnjega proračuna, ne vemo. Vemo pa, da je borih 200 tisočakov za potrebe rokometnega športa v občini, kolikor je predloženo za delo vseh selekcij — prva ina celo drugoligaške apetite — odločno premalo.

Naj delegatom osvežimo spomin s tem, kako ribniška rokometna šola vsako leto »proizvede« kar nekaj igralcev, ki po kvaliteti sodijo v republiški vrh, da je zaledje mladih neusahljivo, da dela in živi v klubu kar pet selekcij, nekatere med njimi se ponašajo z naslovi

državnih prvakov. Prav zaradi vsega tega čudijo puščice nekaterih delegatov občinske skupščine, katerih ost je naperjena proti rokometu, čeprav je prav slednji ustvaril športni image Ribniške doline. Čudi pa še nekaj: da je namreč nekaterim športnim okoljem, ki se zdaleč nimajo takšnih rezultatov kot rokomet, namenjeno celo več denarja. Kako in po kakšnih kriterijih, ne ve nihče.

Ribniško dolino svet pozna po suhi robi in rokometu. Prvo bosta, kot vse kaže, uničila industrija in neusmiljeno kolesje časa, druga pa nihče drug kot poslanci občinske skupščine z nerazumno politiko delitve denarja.

M. GLAVONJIČ

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 12. IV.

SLOVENIJA 1

00368.35 — 11.20 in 14.35 — 0.55 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
KLOBUK KLOBUK
SIMENON, TV naniz., 12/13
11.10 VIDEO STRANI
14.50 VIDEO STRANI
15.00 SVET NA ZASLONU
15.30 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.10 ZGODBE O POLUHCU,
lutkovna igrice, 9/12
18.30 MESEČEVA URA, angl.
nadalj., 4/6
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 JERUZALEM, avstralska dok.
oddaja
21.15 POPOLNI VOHUN, angl. nadalj.,
7/7
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.35 SOVA:
DRAGI JOHN, amer. naniz., 8/24
CRNI MESEC, amer. film
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Maribor — 19.00 Domači ansambli: An-
sambel Tonija Hervola (ponovitev)
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče
— 20.30 Koncert iz dvorca Zemona
— 21.20 Satelitski programi — 23.25
Yutel — 0.25 Satelitski programi

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Povejte, kaj naj počnem (oddaja za otro-
ke) — 10.00 Šolski program — 12.00 Po-
ročila — 12.10 Video strani — 12.20 Sa-
telitski program — 14.05 Seviljski brivec
(opera) — 16.20 Video strani — 16.35
Poročila — 16.40 TV koledar — 16.50
Pokličimi 93 — 17.00 Z glasbo o glasbi:
Opereta — 17.30 Hrvaška danes — 18.15
Povejte, kaj naj počnem (oddaja za otro-
ke) — 18.45 Polna hiša (amer. naniz.)
— 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik 1
— 20.00 On ni vaš sin (amer. film)
— 21.35 Duetirja — 22.25 Dnevnik 2
— 22.45 Ekan brez okvira — 0.30 Yutel
— 1.30 Poročila

SOBOTA, 13. IV.

SLOVENIJA 1

8.10 — 1.35 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.35 TV MOZAIK
8.35 ANGLEŠČINA - FOLLOW
ME, 8. lekcija
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 ŠTIRIDESET ZELENIH SLO-
NOV 65/7)
9.35 ZGODBE O POLUHCU
9.55 ALF, amer. naniz.
10.20 PERISKOPOV RAČEK
10.30 FORMULA BMX
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
12.10 NAŠA PESEM: NONET
VITRA
12.40 VIDEO STRANI
13.45 VIDEO STRANI
13.55 FLUID, ponovitev
14.40 ČASOVNI STROJ, amer. film
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 SPORTNI DOGODEK
18.30 ZDAJ PA PO SLOVENSKO
18.55 ŽE VESTE?
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3 X 3
20.35 KRIZKRAJ
22.10 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
22.30 SOVA:
NA ZDRAVJE!, amer. naniz.,
7/30
TWIN PEAKS, amer. nadalj.,
13/21
GOSPA, španski film
1.25 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

13.30 Videonoč (ponovitev) — 17.30
Muppet show — 17.55 Rokomet (m) Bo-
rac-Tussem — 19.30 Dnevnik — 20.15
Filmske uspešnice: Zabava z Dickom in
Jane (amer. film) — 21.45 Večer Viceta
Vukova — 22.40 Satelitski programi
— 23.15 Yutel — 0.05 Satelitski programi

HTV 1

8.45 Poročila — 8.50 TV koledar — 9.00
Sporod za otroke — 10.00 Izbor šolskega
programa — 11.30 Čudežni svet živali
— 12.00 Izbrali smo za vas — 13.55 Sne-
guljčica in sedem palčkov (amer. film)
— 15.25 Mikser M (zabavna oddaja)
— 16.10 Ciklus kratkih filmov B. Marja-
noviča — 16.25 Narodna glasba — 16.55
Sedmi čut — 17.05 Poročila — 17.30 TV
teden — 17.45 TV razstava — 18.00 Be-
rači in sinovi (TV nadalj., 13/13)
— 18.55 Denver, poslednji dinosaver (amer.
risana serija) — 19.30 Dnevnik 1 —
20.00 Pogovor tedna — 20.15 Vsi, ki sem
jih zapustila (amer. film) — 21.55 Izselje-
na Hrvaška — 22.25 Dnevnik 2 — 22.45
Športna sobota — 23.05 Fluid (zabavno-
glasbena oddaja) — 23.50 Yutel — 0.40
Poročila

NEDELJA, 14. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.05 in 12.45 — 0.05 TELET-
EKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
MESEČEVA URA, angl. nadalj.,
4/6
10.15 V ZNAMENJU ZVEZD, nemška
dok. serija, 6/12
10.45 MUPPET SHOW, ponovitev
11.10 VIDEOMEH
11.40 OBZORJE DUHA
12.00 EP VIDEO STRANI
13.00 VIDEO STRANI
13.10 LENNON, ponovitev
14.40 SAGA O FORSYTHIH, nadalj.,
13/26
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 KOSITRNA ZVEZDA, amer.
film
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 POSEL JE POSEL, slovenska na-
niz., 2/6
20.35 EPP
20.40 PODARIM - DOBIM, zaključna
oddaja
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.10 SOVA:
KREMLJI IN PRASKE, amer.
naniz., 7/16
INŠPEKTOR MORSE, angl. na-
niz., 1/12
23.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

14.00 Športno popoldne — 19.00 Da ne
bi bolelo — 19.30 Dnevnik — 20.00
Drugačne zvezde (potopisna reportaža,
1/6) — 20.30 Ruševce (dok. oddaja, po-
novitev) — 21.05 ... — 21.45 Saj hočem
le, da bi me imeli radi (nemški film)
— 23.30 Športni pregled — 0.00 Yutel

HTV 1

9.45 Poročila — 9.50 TV koledar
— 10.00 Nedeljsko popoldne za otroke
— 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Po-
ročila — 13.05 Serijski film — 13.55
Družinska oddaja — 14.25 Nedeljsko
popoldne — 18.45 Risana serija — 19.10
TV sreča — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00
Dramski program — 21.05 Igrani film
— 22.40 Dnevnik 2 — 23.00 Športni pre-
gled — 23.30 Glasbena oddaja — 0.35
Yutel — Poročila

PONEDELJEK, 15. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.15 in 14.40 — 1.00 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.25 DA NE BI BOLELO
9.50 MOZAIK, ponovitev
11.05 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 OBZORJA DUHA, ponovitev

15.25 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
PODARIM - DOBIM
18.30 SPORED ZA OTROKE
19.00 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 B. Nušić: ŽALUJOČI OSTALI,
komedija TV BG
21.45 OSMI DAN
22.35 DNEVNIK 3
22.55 400 LET SLOVENSKE GLAS-
BE, 14. oddaja
23.30 SOVA:
AVTOŠTOPAR, amer. naniz.,
16/16
INŠPEKTOR MORSE, angl. na-
niz., 2/12
0.510 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ža-
rišče — 20.30 Po sledeh napredka
— 21.00 Sedma steza (športna oddaja)
— 21.20 Rezervirano za šanson — 22.35
Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Otroška serija — 10.00 Šolski program
— 12.00 Poročila — 12.10 Video strani
— 12.20 Satelitski program — 16.30 Vi-
deo strani — 16.45 Poročila — 16.50 TV
koledar — 17.00 Šolski program —
17.30 Hrvaška danes — 18.15 Otroška
serija — 18.45 Dokumentarna oddaja —
19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 1 —
20.00 Boljše življenje (humor. serija)
— 21.05 Zunanja politika — 21.35 Dnevnik
2 — 21.55 Kinoteka Hollywooda —
23.25 Yutel — Poročila

TOREK, 16. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.30 in 15.10 — 23.45
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.10 ŠOLSKA TV
ZEMLJEPISE POSEBNOSTI,
9/14
10.50 ANGLEŠČINA - FOL-
LOW ME, 10. lekcija
11.15 SEDMA STEZA
11.35 OSMI DAN
12.20 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 MOZAIK, ponovitev
ANGLEŠČINA - FOLLOW ME,
10. lekcija
16.00 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK - ŠOLSKA TV
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLA-
DE
18.55 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 STRAST IN PARADIŽ, amer.
nadalj., 1/4
21.00 NOVOŠTI ZALOŽB
21.10 SAN REMO '91, 3. del zabavno-
glasbene oddaje
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 SOVA:
HAGGARD, angl. naniz., 7/7
INŠPEKTOR MORSE, angl. na-
niz., 3/12
23.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: košarka, finale iz Pariza
16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
2 Koper — 19.00 Slovenski ljudski plesi
— 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče
— 20.30 Zrebanje lota — 20.35 Umetniš-
ki večer: James Dean (amer. dok. film)
— 21.35 Yutel

HTV 1

9.15 Poročila — 9.20 TV koledar — 9.30
Program za otroke — 10.00 Šolski pro-
gram — 12.00 Poročila — 12.20 Satelit-
ski programi — 16.30 Video strani
— 16.45 Poročila — 16.50 TV koledar
— 17.00 Šolski program — 17.30 Hrvaš-
ka danes — 18.15 Program za otroke
— 18.45 Dokumentarni program — 19.15
Risanka — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Se-
rijski film — 20.55 Zrebanje lota — 21.00

V velikem planu (kontaktna oddaja)
— 22.30 Dnevnik 2 — 22.50 Kino-klub
Evropa — 0.20 Yutel; poročila

SREDA, 17. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.30 in 15.05 — 0.50 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.50 ŽALUJOČI OSTALI, ko-
medija TV BG
11.30 STRAST IN PARADIŽ, amer.
nadalj., 1/4
15.20 VIDEO STRANI
15.30 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
SLOVENIJA - ŠTIRJE LETNI
ČASI, dok. oddaja, 6/6
17.35 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
RAZDVOJENI SVET, angl. film
22.00 MARLBORO MUSIC SHOW
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:
ALF, amer. naniz., 33/38
INŠPEKTOR MORSE, angl. na-
niz., 4/12
V ZNAMENJU ZVEZD, nemška
dok. serija, 7/12
0.40 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
2 Koper — 18.30 Mostovi — 19.00 Stu-
dio Maribor — 19.30 Dnevnik — 20.00
Cosi fan tutte (prenos opere) — 22.00
Svet poroč — 22.45 Yutel

ČETRTEK, 18. IV.

SLOVENIJA 1

8.35 — 11.05 in 15.00 — 24.00
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
10.55 VIDEO STRANI
15.15 VIDEO STRANI
15.25 MOZAIK, ponovitev
15.55 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
17.05 ČAS NEGOTOVOSTI,
dok. serija, 1/8
17.55 PO SLEDEH NAPREDKA
18.25 EP VIDEO STRANI
18.30 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 SIMENON, TV naniz., 13/13
21.05 KULTURNI ŽURNAL
21.15 TEDNIK
22.20 DNEVNIK 3, VREME
22.40 SOVA:
TI IN JAZ, angl. naniz., 5/10
INŠPEKTOR MORSE, angl. na-
niz., 5/12
23.50 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

16.00 Satelitski programi — 17.30 Studio
Ljubljana — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ža-
rišče — 20.30 Zda pa po slovensko —
21.00 Mali koncert — 21.10 Večerni
gost — 21.55 Yutel

NATEČAJ ZA RADIJSKO IGRO

Zaradi velikega odziva na lanišnji
natečaj za radijsko igro, Radio Stu-
dent in revija Literatura ob spon-
zorstvu Državne založbe Slovenije
in Cankarjeve založbe tudi letos
razpisujeta tak natečaj. Radijska
igra mora biti doslej neobjavljeno
avtorsko delo, ki naj ga zainteresi-
rani pošljejo najkasneje do 15. maja
letos v dveh izvodih, označenih s šif-
ro, na naslov: Radio Student, Cesta
27. aprila, bl. VIII, Ljubljana. Av-
torstvo se dokazuje s tretjim izvo-
dom. Nagradni sklad znaša 27.000
din, žirija pa ga bo razdelila med
največ tri nagrajence. Radio Stu-
dent in revija Literatura si pridru-
žeta pravico do objave vseh primer-
nih del.

SINDIKALNA PRODAJA ZELO UGODNO

SHIMANO

union.
B.P. CYCLE
beretta
THOMPSON

GORSKO KOLO B.P. CYCLE
MOUNTAIN BIKE

18 PRESTAV, na 3 OBROKE

ZA SAMO 4.250 din BREZ OPREME

ALI 4.950 din Z OPREMO

in HOLLAND LOOK (ženski) 3.550 din

INFORMACIJE BESS - PRO MARKET

in LJUBLJANA, ŠMARTINSKA 11

PRODAJA TEL: 061 310 935 FAX: 302 556

Vredni smo zaupanja

ADRIA

ADRIA CARAVAN, d.d.
Zagrebška 20
68000 Novo mesto

poslovodni organ ADRIE CARAVAN
razpisuje prosta dela in naloge

1. POMOČNIKA GLAVNEGA DIREKTORJA

— visoka šola tehnične ali komercialne smeri
— aktivno znanje angleškega in francoskega jezika, pasivno
znanje nemškega jezika
— sposobnost vodenja, koordiniranja in komuniciranja
— vsaj 5 let ustreznih izkušenj na podobnih delih

2. DIREKTORJA DIREKCIJE ZA STRATEŠKO NABAVO

— visoka ali višja šola tehnične ali komercialne smeri
— aktivno znanje angleškega oz. francoskega jezika
— sposobnost komuniciranja, presojanja in vodenja ter interes
za delo s tujimi poslovnimi partnerji
— vsaj tri leta ustreznih izkušenj na podobnih delih
— zunanjetrgovinska registracija

3. PREVAJALEC — KORESPONDENT GLAVNEGA DIREKTORJA

— srednja, višja ali visoka šola
— aktivno znanje nemškega jezika, pasivno znanje angleške-
ga in francoskega jezika
— sposobnost koordiniranja in vodenja tajniškega in prevajal-
skega dela ter interes za delo s tujimi in domačimi poslov-
nimi partnerji

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen
čas. V pogodbi o zaposlitvi bodo določeni ostali pogoji dela.
Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opis delov-
nih izkušenj naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na na-
slov: ADRIA CARAVAN, d.d., Novo mesto, Zagrebška 20, Novo
mesto.
Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 15 dneh po kon-
čanem postopku.

LOKA LESING d.o.o.

Podjetje za razvoj, inženiring, proizvodnjo in trgovino

ODKUPUJEMO IZDELKE LESNE GALANTERIJE!

Želimo razširiti poslovanje in povečati odkup zobotrebcev, ku-
halnic, kuhinjskih desk in drugih uporabnih in okrasnih izdelkov
iz lesa.

Ponudbe z vzorci in dnevnimi cenami dostavite na naslov:
LOKA LESING, 64220 Škofja Loka, Titov trg 3 a, tel.
064-622-481.

zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto
Zagrebška 2, 68000 NOVO MESTO

Vabi k sodelovanju
več honorarnih sodelavcev za sklepanje življenjskih zavarov-
vanj na območju občin:

— Novo mesto
— Metlika
— Črnomelj
— Trebnje

Vse zainteresirane vabimo, da se zgledajo
v soboto, 13. 4. 1991, ob 9. uri v prostorih Poslovne enote Novo
mesto na Zagrebški 2 (bivši Hotel Kandija).

VABLJENI!

Uprava inšpekcijskih služb Novo mesto

razpisuje
prosto delovno mesto
kmetijskega inšpektorja

Kandidat mora po zakonu o delavcih v državni upravi in v skla-
du z interno sistemizacijo delovnih mest pri upravi izpolnjevati
naslednje pogoje:

- da ima končano visoko šolo agronomske smeri in opravljen
strokovni izpit za delo na področju svoje stroke,
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj,
- da je državljani SFRJ,
- da aktivno obvlada slovenski jezik,
- da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je po zakonu ovira za
sklenitev delovnega razmerja v državnem organu.

Pisne vloge z ustreznimi dokazili in življenjepisom naj kandidati
posredujejo Upravi inšpekcijskih služb Novo mesto, Cesta ko-
mandanta Staneta 30, v roku 15 dni po objavi razpisa.

ŽITO

Pekarstvo in testeninarstvo Ljubljana, d.o.o.
Ljubljana, Šmartinska 154,

povečuje obseg poslovanja tudi na območju Bele krajine. V ma-
ju 1991 bo v Metliki pričel obratovati nov proizvodno-trgovsko-
gostinski lokal. Zaradi tega iščemo sodelavce za opravljanje
naslednjih del in nalog:

- VKV PEK ali ŽIVILSKI TEHNIK za vodenje obrata
- VEČ KV PEKOV za delo v proizvodnji kruha in pečiva
- VEČ KV PRODAJALCEV in TOČAJEV za delo v prodaj-
alnih in bifeju
- KV VOZNIK

Za vsa dela velja dvomesečno poskusno delo in 3 oziroma 2 leti
delovnih izkušenj.

Pisne prijave sprejemamo v kadrovske službi ŽITO, Pekarstvo
in testeninarstvo Ljubljana, d.o.o., Šmartinska 154, Ljubljana, 8
dni po tej objavi.

Prijavljene kandidate bomo obvestili v 30 dneh.

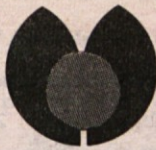
zavarovalnica triglav d.d.
poslovna enota Novo mesto
ZAGREBŠKA 2

Vozniki — ste zavarovanje svojega vozila zaupali Zavarovalnici Triglav?

Odločili ste se pravilno, kajti Triglav vam kot edina vseslovenska zavarovalnica ob škodi nudi najkvalitetnejšo uslugo kjerkoli v Sloveniji ali zunaj njenih meja, tudi v tujini.

Škodo, povzročeno z vozili svojih zavarovancev, zavarovancev ostalih jugoslovanskih zavarovalnic in tujcev, vam lahko najhitreje na Dolenjskem, v Beli krajini in na Kočevskem reši Zavarovalnica Triglav, Poslovna enota Novo mesto — s predstavništvi v Kočevju, Črnomlju in v Metliki.

Vozniki — ob registraciji zahtevajte zavarovalno polico Triglava.

Kmetijska zadruga
Zadružna hranilno kreditna služba
Novo mesto
C. Komandanta Staneta 10
Tel. 27-173, 23-707

CENJENI VARČEVALCI!

- Obveščamo vas, da:
 - vodimo žiro račune za vse občane
 - opravljamo plačilni promet
 - vodimo izplačila osebnih dohodkov na hranilne knjižice in
 - izplačila pokojnin

- Od 15. aprila vam nudimo naslednje možnosti za vezavo sredstev po letnih obrestnih merah:

Vezava	od 5.000 do 11.999	od 12.000 do 19.999	od 20.000 do 39.999	od 40.000 do 59.999	nad 60.000
1 mes.	30%	33%	36%	39%	42%
3 mes.	33%	36%	39%	42%	45%
6 mes.	36%	39%	42%	45%	48%

Za hranilne vloge jamči republika!
Vpogledne hranilne vloge obrestujemo po 25% letno!

PREMISLITE IN OPLOČITE SE ZA DOBRO IN VARNO NALOŽBO!

α ZLATA VERIGA
alpha oglase sprejemamo na tel.: 068/28-121

ZAVAROVALNICA TRIGLAV PE NOVO MESTO

Ali ste že kdaj pomislili, katere nevarnosti ogrožajo vaše premoženje?
Ali ste že kdaj pomislili, katere nevarnosti prežijo na vaše življenje?
Zavarovalnica Triglav d.d. poslovna enota Novo mesto ve najboljšo odgovore na ti dve vprašanji. Zato čimprej odpošljite anketni vprašalnik, ki ste ga pred kratkim prejeli. Naš zastopnik pa vas bo v najkrajšem času obiskal in sklenil zavarovanje za vaše življenje in premoženje.
Zavarovalnica Triglav d.d. PE Novo mesto, Zagrebška 2, tel. 068/25-696, 25-602, 25-167. Pokličite.

AKUMULATORSTVO TASEV NOVO MESTO

Odкупujemo vse vrste odpadnih akumulatorjev. Ni pomembno, kakšno je ohišje ali stanje ali barva. Samo akumulator naj bo. Posebej vabimo DELOVNE ORGANIZACIJE. Večje količine odpeljemo sami. Plaćamo po najbolj ugodnih dnevnih cenah in odkupimo neomejene količine.

TASEV: proizvodnja, prodaja in odkup akumulatorjev. ZASTOPSTVO MUNJE IZ ZAGREBA. Novo mesto, Partizanska 11, tel. 068/23-826. Pokličite.

TILIA TILIA TILIA TILIA TILIA TILIA

Iščete mojstra ali material z dostavo za vodovod, ogrevanje, elektriko. Možece pralni stroj, žago, kosilnico? Vaš problem razreši TILIA. Trgovina, montaža in servis. Bršljin 21, Novo mesto, tel. 068/26-248. Pokličite.

BUTIK ANGELIKA — Po izredno ugodnih cenah nudi unikatne modele ženskih oblačil. Visoka moda za vse priložnosti in vse potrebe. BUTIK ANGELIKA v hotelu Sremič v Krškem, na Trgu Matije Gubca. Odprto od 9. do 12.30 in popoldne od 15. do 18.30, ob sobotah od 9. do 13. ure. Tel. 0608/31-838. Pokličite.

DISKONT KOKOS

Pralni prašek po ugodni ceni. Tri kile samo 79 din. Uvoženi žvečilni gumi BROOKLYN. Obiščite diskont KOKOS vsak dan od 8. do 20. ure, v soboto in nedeljo od 8. do 13. ure. V ponedeljek pa je zaprto. DISKONT KOKOS BREŽICE.

KAM Z BLATOM IZ ČISTILNE?

KOČEVJE — Republiški in medobčinski inšpektor sta pred kratkim pregledala glavno kočevsko čistilno napravo. Ugotovila sta, da naprava dobro deluje in da izpuščena prečiščena voda ustreza predpisom. Ne zasledujejo pa na čistilni napravi posebej formaldehida. Odlaganje pregnitega oz. mineralnega blata je po posebni pogodbi potekalo preko Kmetijskega gospodarstva. Pogodba o tem pa je potekla pred letom dni in je niso obnovili. Blato se zdaj kopiči v dveh gniliščih čistilne naprave, ki pa bosta junija letos polni. Strokovni gnojilni načrt za Kmetijsko gospodarstvo izvaja Biotehniška fakulteta v Ljubljani. Inšpektorja sta ugotovila, da je treba poleg rednih analiz mineraliziranega blaga takoj pridobiti še strokovno mnenje in smernice za njegovo odlaganje, tudi to od Biotehniške fakultete.

ZAHVALA

V 68. letu nas je nenadoma zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

IVANKA FABJAN

roj. Grm, iz Gorenj 4, Stara Cerkev

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom Gorenj za izrečeno sožalje ter darovano cvetje. Posebna zahvala družinam Marolt, Glavič, Starič, g. Bobičevi za poslovilne besede ob odprtem grobu, godbi iz Kočevja, kolektivu Tekstilane in LIK Kočevje ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojno spremili k večnemu počitku.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 47. letu nas je zapustil

JOŽE ZUPANČIČ

Bašljev Jože
iz Dolenje vasi pri Mirni Peči

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, prijateljem ter vaščanom za nesebično pomoč, organizacijo ter spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Posebna zahvala družini Jožeta Režka ter g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Bratranci in sestrična

ZAHVALA

Ob izgubi drage

prof. EME MUSER

iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ji stali ob strani v času njene bolezni in osamljenosti, predvsem zakoncem Olgi in Ljubu Milošević ter vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Še posebej se zahvaljujem zdravnikom in osebju intenzivne terapije kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto, Občinskemu odboru ŽŽB NOV Novo mesto, Zavodu za šolstvo-enoti Novo mesto, govornikom Ludviku Golobu in prof. Jožetu Skufci, kakor tudi stanovalcem Nad mlini 44 ter pevcem novomeškega okteta. Vsem prisrčna hvala!

Prijateljica Kristina

Novo mesto, 8. aprila 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre mame, stare mame, tete in svakinje

FRANČIŠKE BRATKOVIČ

roj. Parkelj, iz Prečne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno Parkljevim in Veselovim za vsestransko pomoč. Hvala vsem za podarjene vence, veliko cvetja in izrečeno sožalje. Enaka zahvala tudi kolektivu Intereurope in Mercatorja ter prijateljem Rokometnega kluba. Najlepša hvala delavcem Doma starejših občanov za izredno skrbno nego pokojnice med njenim bivanjem v Domu. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in hvala vsem, ki ste se od nje poslovili v tako velikem številu.

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 58. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

VIKTOR HROVAT

z Dol. Sušic pri Dolenjskih Toplicah

Zahvaljujemo se sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam darovali cvetje, sveče, prispevali za sv. maše in izrekli sožalje. Posebna zahvala velja Pezdirčevim, kolektivu Novi ambient Novoles in GIP Pionir, 1. a razredu Zdravstvene šole ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Minka, sinovi Roman, Darko, Dušan, Viktor z družino, sestra in bratje ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega

PETRA POPOVIČA

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje, izraženo sožalje. Hvala vsem, ki ste pokojnega spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi — žena, sin, hčerka, sestra in vnuki

ZAHVALA

Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
veliko si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta, dedka in pradedka ter tasta in svaka

STANKA OKIČKEGA

iz Ostroga 6

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu nas je nepričakovano zapustila draga žena, mama in stara mama

NEŽKA PEZDIRC

roj. Sedlar,
iz Kočevja pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti. Najlepša hvala tudi sosedom, pevcem, g. kaplanu in vsem ostalim.

Žalujoci: mož Franc, sinova Jože in Pavle z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE TRATNIK

iz Kota 104 pri Semiču

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki ste sočustvovali z nami, darovali veliko lepega cvetja in pokojno spremili k zadnjemu počitku. Posebej se zahvaljujemo DO Gorjanci, godbi iz Metlike in govornikom za poslovinne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: otroci Rudi, Sonja in Žarko z družinami, brat, sestre ter ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 11. aprila — Stanislav Petek, 12. aprila — Lazar Sobota, 13. aprila — Ida Nedelja, 14. aprila — Dunja Ponedeljek, 15. aprila — Helena Torek, 16. aprila — Bernardka Sreda, 17. aprila — Rudolf

LUNINE MENE

14. aprila ob 20.38 — mlaj

kino

BREŽICE: 12. in 13. 4. (ob 20. uri) ameriški psihološki triler Jakobova lestvica. 14. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Eksekutor. 16. 4. (ob 20. uri) ameriški erotični film Seksualne dileme. ČRNOMELJ: 12. 4. (ob 20. uri) ameriški erotični film Zelo razuzdano

kmetijski stroji

URO 3000, SRO 3400, aksialni ventilator za dosuševanje sena prodam. Kramar, Trg 4, Mirna Peč. 2504
FREZO za traktor IMT 539 prodam. Mirko Verbič, K Roku 72, Novo mesto. 2512
KOSILNICO SIP 200, motor Acme, in kravo po izbiri prodam. 43-847. 2513
MOTOKULTIVATOR Honda 600, s priključki, malo rabljen, prodam. 51-366. 2523
KOSILNICO Alpina »Elite 402«, popolnoma novo, prodam. 86-260, popoldne. 2536
BOČNO TRAKTORSKO KOSILNICO za traktor Univerzal 445, malo rabljeno, prodam. Jože Brodanič, Boginja vas 6, Gradac. 2542
TRAKTOR TORPEDO 48, Adriatik, star eno leto, 200 delovnih ur, prodam. 40-218. 2602
TRAKTOR PORSCHE, 36 KM, prodam. Milan Badovinac, 068/43-797. 2610
TRAKTOR Deutz (42 KM) prodam. Golob, Veliki Slatnik 15, Novo mesto. 2613
PUHALNIK za seno in kravo s telom prodam. Dol. Kamence 27. 2615
TRAKTOR IMT 542, 200 delovnih ur, star 6 let, prodam. 068/59-416. 2631
OBRAČALNIK PAJEK, 4 vretena, krožne brane IMT, 24 diskov, več ton sena in 30 m² keramičnih ploščic, prodam. Jože Barborič, Gorenja vas 12, Šmarješke Toplice, 73-417. 2648
TRAKTOR IMT 539 prodam. Franc Mali, Krka 16, Novo mesto, 27-814. 2649
TRAKTORSKO PRIKOLICO, novo, in kompresor prodam. 56-612. 2656
PRODAJ traktor Univerzal 34 s prikolicco. 84-400

motorna vozila

PODVOZJE ZA R 4, novo, prodam. Alojz Blatnik, Budganja vas 22, Žužemberk. 2497
126 P, letnik 1989, prodam. Radkovič, Drča 7, Šentjernej. 2506
R 5, star 3 leta, prodam. 22-790, med 19. in 20. uro. 2509
JUGO 45 L, letnik 1985, prevoženih 58000 km, in traktor IMT 539, 160 delovnih ur, prodam. Doberdruž, Prečna 30, Novo mesto. 2510
MZ 250, brezhiben, zelo ugodno prodam. Martin Pavlin, Sela 43, Straža. 2516
ŠKODO 120 L, letnik 1988, prevoženih 15.000 km, prodam. 44-479, zvečer. 2517
GOLF DIESEL, letnik december 1989, prodam. 65-285, Boris Markovič, Podturn 77, Dolenjske Toplice. 2519
GOLF JXD, letnik 1985, nov model, prodam. Cena 12.500 DEM. 068/21-825. 2520
GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam ali menjam za cenejšo vozilo. 068/73-609. 2522
126 P, star dve leti, prodam. Ivan Tomazini, Petelinjek 35, Novo mesto. 2529
ZASTAVO 850/750, dobro ohranjen, prodam. Jože Gašperič, Biška vas 15, Mirna Peč. 2530
OPEL KADET, registriran leta 1978, ugodno prodam. Šmarješke Toplice 126, 73-746. 2532

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Lutar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtek. Posamezna številka 22 din, naročnina za 2. trimesečje 250 din; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 500 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 280 din, na prvi ali zadnji strani 560 din; za razpise, licitacije ipd. 300 din. Mali oglasi do deset besed 250 din, vsaka nadaljnja beseda 25 din. ŽIRO RACUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo 068/23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefaks: 24-898. Nenaročenih republikov in fotografij ne vračamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

dekla, 14. 4. (ob 18. uri) ameriška komedija »Smokljani« vračajo udarec. 14. 4. (ob 20. uri) ameriški triler Njen alibi. 16. 4. (ob 20. uri) ameriški film Strašne sanje. KRŠKO: 11. 4. (ob 21. uri) ameriški erotični film Seksualno poželjiva brata. 14. 4. (ob 19. uri) ameriški kriminalni film Bratska kri. NOVO MESTO — DOM KULTURE: 11. 4. (ob 18. in 20.15) ameriški akcijski triler Misissippi v plamenu. 12. (ob 18. in 20. uri) ter 13. in 14. 4. (ob 18. uri) ameriška komedija Trije moški in mlada dama. 13. in 14. 4. (ob 20. uri) ameriška akcijska komedija Pištole brez nadzora. Od 15. do 17. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriška akcijska drama Rocky 5. NOVO MESTO — DOM JLA: Od 12. do 14. 4. (ob 19. uri) ameriški film Okrutna džungla. Od 15. do 17. 4. (ob 19. uri) ameriški film Krvavi denar.

YAMAHO YZ 250 CROSS, letnik 1989, prodam za 3300 DEM. 068/44-137. 2534
ZASTAVO 750, letnik 1985, obnovljeno in registrirano do februarja 1992, ugodno prodam. Kastelic, Gabrije 108, Brusnice. 2537
KADETT 1,6 i, star dva meseca, ugodno prodam. 57-156. 2538
GOLF DIESEL, letnik 1988, prodam ali zamenjam za cenejšo vozilo. 25-574. 2543
JUGO 45, prva registracija 4/85, registriran do aprila 1992, ugodno prodam. 27-255, Danila Bučarja 6, Novo mesto. 2544
126 P, letnik 1978, registriran do novembra, prodam. Bevec, Mestne njive 4/11, Novo mesto. 2545
SAMARO, letnik 1987, ugodno prodam. 068/70-175. 2546
JUGO KORAL 55, letnik 1989, registriran do marca 1992, zelo ugodno prodam. 43-839. 2547
UNO 45 S, italijanski, garaziran, prevoženih 55000 km, odlično ohranjen, prodam. 068/23-910. 2549
MZ ETZ 250 prodam za 1000 DEM. 068/22-235. 2551
LADO 1200, letnik 1973, registrirano do junija 1991, ugodno prodam. 068/62-589. 2552
126 P, star 15 mesecev, prodam. Slavka Gruma 70/8, Novo mesto. 2555
TOVORNO VOZILO MASTER, letnik 1983, v voznom stanju, prodam. 23-195. 2560
126 P, letnik 1987, izredno ohranjen, prodam za 3400 DEM. 65-501. 2563
126 P, letnik 1985, registriran do oktobra, prodam. Zamida, Gor. Vrhpolje 6, Šentjernej. 2564
TOYOTO COROLO, letnik 1988, vozno, ugodno prodam. 068/33-724. 2565
FORD KORTINA, odlično ohranjen, in vrata s štokom (hrast), nova, ugodno prodam. 42-589. 2566
DIANO, letnik 1978, prodam. 068/61-462, po 15. uri. 2567
126 BIS 700, star dva meseca, registriran do 20. 2. 1992, ugodno prodam. 26-648. 2568
126 P, letnik 1988, kot nov, prodam. 068/33-559. 2569
GOLF diesel JX, star 5 let ter JUGO 55, letnik 87. 068/23-309. 2570
Z 128, karambolirano, letnik 1986, prodam. Informacije na 27-750. 2570
Z 128, letnik 1989, prodam. 068/21-180. 2571
CITROEN BX TRS 1,6, letnik 1986, 50.000 km, prodam. 25-340, popoldne. 2573
GOLF JXD, star dve leti, rdeč, prodam. 25-883, po 15. uri. 2574
KOMBI ZASTAVO 850 dvojna kabina in kason, letnik 1983, registriran do konca leta, prodam. 068/65-070. 2575
LADO 1300 Karavan, letnik 1986, registrirano do 5. aprila 1992, zelo ugodno prodam. 51-638. 2577
Z 128, letnik 1986, prodam. 27-396. 2578
JUGO KORAL 45 in 126 PGL, stara 20 mesecev, prodam. 65-424. 2579
GOLF JX DIESEL, december 1989, in jugo 45, december 1990, prodam. 068/28-062, popoldne. 2580
ŠKODO 120, letnik 1986, prodam. 24-582. 2583
JUGO 45 E, letnik december 1986, registriran do leta 1992, prevoženih 55.000 km, prodam. 49-583. 2584
Z 101, letnik 1977, registriran do maja, prodam. 068/88-206. 2585
JUGO 55 A, letnik 1988, 31000 km,

nanovo registriran, prodam. 068/33-563. 2586
KADETT 1,6 D, limuzina, letnik 1987, prodam. 068/69-524. 2588
126 P, letnik 1980, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. 2590
Z 750, letnik 1985, prodam. 73-346. 2591
126 P, oktober 1988, lepo ohranjen, prodam. 65-187. 2592
VISO SUPER E, letnik 1981, prodam. 45-216. 2593
AX 11 TRS, letnik 1990, ugodno prodam. 068/56-538, popoldne. 2595
GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Kuhar, Dol 16, Podbočje. 2598
Z 101, november 1987, ohranjeno, garazirano, dodatno opremljeno, prodam. 068/52-392. 2600
LADO NIVO, letnik 1985, prodam. Janez Peroci, Cegelnica 44, Novo mesto. 2601
GOLF JGL, letnik 1982, prodam. 56-097. 2603
ZASTAVO 101, 1976, lepo ohranjeno, prodam. Informacije na 22-139. 2606
R 4 GTL, star dve leti in pol, ter aparat za signiranje na kovino, nov. 51-437. 2611
LADO KARAVAN, letnik 1987, 66000 km, registrirano do 1. marca 1992, prodam. 86-151. 2608
GOLF, pet vrat, letnik 1986, prodam. 26-849. 2611
UNO 55, letnik 1985, prodam ali menjam za manjši avto. 28-647. 2617
R 4 GTL, 1986, prevoženih 56000 km, prodam za 4500 DEM. Veselič, Črnomelj, 51-619. 2618
AUDI 80 TD, star dva meseca, s servo volanom, šiberdahom in avtoridom, prodam. 068/75-664. 2620
JUGO KORAL 45, 6/89, 16000 km, kovinsko moder, prodam. Cena 6500 DEM, oziroma po dogovoru. 068/21-296. 2625
Z 101 1,1 GX, letnik 1987, prodam. 068/20-324. 2630
LADO 1200 L, letnik 1978, ohranjeno, poceni prodam. 068/77-176. 2633
Z 128, letnik 1989, registriran do 2/92, dodatno opremljen in garaziran, ugodno prodam. Mikša, Ragovska 6 a, Novo mesto, 25-474. 2635
GOLF, 1989, in fička, 1985, prodam. Zdenka Šlajkovec, Krka 44, Novo mesto. 2637
Z 128, letnik 1987, prodam. 28-319. 2639
126 P, letnik 1986, bel, prodam. 84-595. 2640
JUGO SKALA, star 15 mesecev, prodam. Brulc, Šegova 3, Novo mesto. 2647
Z 750 LE, letnik 1984, registrirano do 11. julija 1991, ugodno prodam. 28-844. 2647
JUGO 55, temno rdeč, letnik 88/10, 30000 km, prodam. 25-742. 2652
R 19, kovinsko zelene barve, 1/89, 27000 km, prodam. 22-322. 2655
126 P, letnik 1983, ugodno prodam. Radovan Šterk, Velika Bučna vas (pri spomeniku), Novo mesto. 2657
DAIHATSU SHARADE turbo diesel, prevoženih 19000 km, star eno leto, prodam za 17.500 DEM. 061/789-074. 2658
R 12, letnik 1977, prodam. 21-108. 2660
HYUNDAI PONY GLS, limuzina, nov, ugodno prodam. 068/42-079. 2663
R 4 GTL, letnik 1989, prodam. Pod Trško goro 59, Novo mesto, 25-503. 2664
GOLF XD, letnik 1988, prodam. Mihovica 21, Šentjernej. 2662
R 5 KAMPUS, letnik 1990, in R 5 Kampus, letnik 1991, prodam. 20-307. 2663
Z 101, starejši letnik, prodam. 23-434. 2664
Z 101 SKALA 55, 12/88, 30000 km, prodam za 93.000 din. 068/25-137, po 16. uri. 2665
JUGO 55, maj 1989, prodam. 21-172. 2666
126 P, dobro ohranjen, julij 1987, prodam. 068/52-856. 2667
LADO SAMARO 1300, letnik 1989, in nov traktor IMT 539 prodam. 068/44-859. 2668
AX 11 TRE, letnik 1988, in audi 80 1,8, letnik 12/88, prodam. 25-047. 2670
FIAT 126 PGL, letnik 1990, 650 km, prodam za 5.500 DEM. 27-727. 2673
126 P, avgust 1982, prodam. 068/44-808. 2673
Z 101, letnik 1989, prodam. 45-560. 2674
BMW 316, letnik 1988, in 126 P, letnik 1986, prodam. 23-535. 2676
JUGO KORAL 45, 5/89, bele barve, zaščiten, garaziran, ohranjen, prva lastnica, prodam. 52-325. 2677
126 P, letnik 1986, registriran do marca 1992, prodam. 24-475. 2533

obvestila

TAPECIRAM, preoblačim vse vrste stolov, kotov, garnitur in opravljam ostale tapetniške storitve. Tapetništvo, Mestne njive 4 a. 28-642. 1984
ROLETE, ŽALUZIJE izdelujem in montiram po ugodnih cenah. Ponudbe na 061/773-698, od 18. do 20. ure. 2354
GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno ogrevanje. 063/39-878. 2498
NESNICE, mlade jarkice pasme hisec, rjave, stare 3 in 4 meseca, prodajamo po zelo ugodni ceni. Naročila sprejema in daje vse informacije trgovina diskont »Sutla«, Milan Heraković, Oražnova 11, Kostanjevica, 068/60-078. 2505
PONUJAMO vam elektronske večne lučke, ki se vstavijo v laterno in gorijo 180 dni. 062/512-038. 2550
GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno ogrevanje. Garancija za peči je 5 let. 063/39-878. 2557
PLINSKI ŠTEDILNIK postane z leti

nevaren in ogroža vas in vaše imetje. V trgovini »TIKA« Trebnje, Stari trg 27, vam nudimo štedilnike (3 plin, 1 elektrika) po ugodni ceni, v rjavi in beli barvi, na dva obroka. 44-940, 45-440. 2622

ZOO BUTIK

Vse za vašega hišnega ljubljena na Ulici talcev 12, Novo mesto

UGODNO PRODAJ montažna korita za rože (0,50, 1,00 in 1,50 cm). Cena 100, 150 in 230 din. Možnost dostave na dom. 45-509, 44-940. 2623

STROKOVNO OBREZOVANJE PARKLJEV Andrej Plut, dipl. vet., Novo mesto, Jedinščica 49, tel. 21-323 Črnomelj, Kočevje 23, tel. 51-086

JARKICE, rjave nesnice, stare 3,5 in 2,5 meseca, bomo prodajali 20. aprila. Sprejemamo naročila. Strugar, Svibnik, Črnomelj, 52-774, 52-919. 2650
ROLETE IN ŽALUZIJE izdelujemo in montiramo po konkurenčni ceni. 068/44-662. 2651
JARKICE, rjave, in beli večji piščanci bodo v prodaji od 1. maja dalje. Jože Jeršin, Račje selo 2, Trebnje, 44-389. 2672

OBRTNIKI! VODIMO POSLOVNE KNJIGE. Vse informacije na tel. 068/41-188 od 20. do 22. ure.

INTERMARC

TEHNIČNA TRGOVINA STOPIČE pri Novem mestu tel/068-43-806

— KOSILNICE BCS
— ORIGINAL REZERVNI DELI BCS
— KMETIJSKA MEHANIZACIJA
— NAHRBTNE KOSILNICE NA LAKS KAWASAKI

AVTOIMPEX izvoz — uvoz, zastopstva, p.o.

WARTBURG 1,3 KARAVAN V OMEJENJEM ŠTEVILU ZA TAKOJŠNJO DOBAVO PRI AVTOIMPEX LJUBLJANA, CELOVŠKA 150 — 6. NADSTROPJE PO SISTEMU PLAČAJ IN ODPELJI

posest

BUKOV GOZD (98 a), pri Goriški vasi — Mirna Peč, prodam. Šaje, Dalnji Vrh 22, Novo mesto. 2515
NOVEJŠO ZIDANICO, z opremo in vinogradom, v Gradišcu pri Trebnjem prodam. 44-479, zvečer. 2518
VINOGRAD z zidnico in vso opremo v Straški gori prodam. 068/65-420. 2528

STAREJŠO HIŠO, z vrtom ali brez, v Praprečeh pri Žužemberku prodam. Voda in elektrika v hiši. 24-475. 2535

GOZD (1 ha 30 a), v bližini Mokronoga, prodam. Cena po dogovoru. Informacije na 061/441-310. 2539
GOZD (130 arov), pri Jugorju, prodam za 6500 DEM. Naslov v oglasnem oddelku. 2540
VINOGRAD, 1770 m², v Selih nad Raduljo — Škocjan, prodam. Informacije na 061/341-961, vsak dan od 16. do 19. ure. 2553

V GOTNI VASI prodam travnik (6400 m²). 062/55-362. 2576
VINOGRAD (5 arov) prodam. Cvetka Ilič, Vrhnje 24 (Sv. Ana), Mirna Peč. 2589

VIKEND, zgrajen do III. faze, v urbaniziranem smučarskem centru Rog, prodam. 061/579-440. 2621

TRAVNIK (77 arov), primeren za vikend, ugodno prodam. Mali Lipovec, 061/651-611. 2627

GOZD v izmeri 2,81 ha, v okolici Straže na Dolenjskem, prodam. Informacije na 068/65-286, popoldne. 2634

STANOVANJSKO HIŠO, z vodo in elektriko, gospodarskim poslopjem, vrtom in 15.000 m² obdelovalne zemlje, na Vrhu pri Šentupertu prodam. Vse je okoli domačije. Informacije na 041/671-725. 2638

GRADBENO PARCELO na Regerskih kolenicah v Novem mestu (562 m²), z urejeno dokumentacijo, prodam. 068/26-189, Marjan. 2644

PARCELO (300 m²), v Veliki Dolini pri Mokricah prodam. 041/335-294. 2645

prodam

KUHINJSKO POHIŠTVO, kompletno, dobro ohranjeno, zaradi preureditve prodam. 068/22-384. 2502
PRIKOLICO ADRIA 380 Q, letnik 1985, s predšotorom, dobro ohranjeno, prodam. 068/62-990. 2507
GUMI VOZ, 15 col, ugodno prodam. Alojz Markovič, Podturn 25 pri Dolenjskih Toplicah. 2508

TELICO, brejo 4 meseca, prodam. Janez Majde, Luža 4, Dobrič, 40-788. 2511

GARAŽNA VRATA, kopalniško kad in okno (60 x 70 cm) poceni prodam. 25-195. 2514

ALU PLATIŠČA z gumami (175 x 13 x 70 R) prodam. 27-972. 2521

DIRKALNO KOLO Senior, 10 prestav, ohranjeno, prodam. 068/23-302. 2524

JADRNIČO ELAN 420 J s prikolicco in yamaha 6 ter malo rabljen piano Foerster prodam. Informacije na 068/21-594, popoldne. 2526

GAJBICE za krompir prodam. 49-567. 2527

BETONSKI MEŠALEC, malo rabljen, in hrastov lamelni parket prodam. 26-403. 2548

KOLO BMX, večje, skoraj novo, prodam. Slavka Gruma 70/8, Novo mesto. 2549

GLASBENI STOLP NESCO z laserskim gramofonom in motorno čelado prodam. Zoran, Ždinja vas 31, Otočec. 2556

ŠANK, nerjaveč, rabljen, dolžine 3 m, čisto poceni prodam. 23-529. 2559

VOZ — zapravljiček prodam. 85-019. 2561

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO za 6.500 din in plinski štedilnik za 2.000 din prodam. 84-889. 2562

PRODAJ nove betonske rešetke, dolžine 2 in 3 m. Ivan Kafol, Trstenik 15 a, Mirna, 068/47-122. 2572

BRAKO PRIKOLICO, dobro ohranjeno, prodam. 50-254. 2594

ZELO UGODNO prodam videorekorder Topton, dvojni cirkular, hladilnik — zamrzovalnik, pralni stroj Gorenje, žensko kolo, vse v brezhibnem stanju. 068/82-133, ves dan. 2596

PRODAJ 500 kg kakovostnega semenskega krompirja Igor in 1500 kg koruze. Cena po dogovoru. Jože Boltes, Gabrje 63, Brusnice. 2597

PRODAJ štedilnik (4 in 2), vzdian štedilnik, seno in 500 kg koruze. 85-037. 2599

DVE OMARI za predsobos in pisalno mizo prodam. 27-264. 2604

SENO prodam. 85-488. 2605

4 GUME SEMPERIT (155 x 13), avstrijske izdelave, nove, prodam 20 % ceneje. 20-551. 2612

KRAVO po izbiri prodam. Jože Bojanc, Veliki Orehek 34, Stopiče. 2614
SITOTISKARJI! Prodajmo ročni sitotiskarski stroj Golietta B 2 in montažno mizo Gorenje 120 x 80 cm ter ostali sitotiskarski repro material (barve, leseni regali in sita). 061/343-731. 2624
ZAPRAVLJIVČEK, v dobrem stanju, z gumijastimi kolesi, prodam. 068/50-047. 2626
ZDRAVILNA JAJCA japonskih prepelic in prepelice nesnice prodajam. 52-010, zvečer. 2628
OPREMO za trgovino (vitroino, police in ostalo) prodam. Tone Rozman, Rdeči Kal, 40-764. 2636
OTROŠKO POSTELJICO, komplet, prodam. 068/22-194. 2641
PC-AT 16 MHZ, s 40 MB hard diskom, nov, v garanciji, prodam. 068/23-122. 2653
JEDILNO MIZO, raztegljivo, 5 stolov in rjav štedilnik (2 in 2) prodam. 22-322. 2654
JOGI POSTELJO Vesna Meblo (200 x 140 cm), prodam. Majda Nečimer, Nad mlino 41, Novo mesto, 26-440. 2671
LINIJO z dvema ekstrudirama za plastiko, z nekaj dela, prodam. 21-825. 2675

razno

VEČJO VPTELJANO DELAVNICO, s centralno, telefonom, v Novem mestu, oddam v najem za kakršnokoli obrt. 23-529. 2558
POSLOVNI PROSTOR, primeren za trgovino, v centru Novega mesta, najem. 23-200. 2587
PROSTOR (100 m²) oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku. 2609
POSLOVNI PROSTOR za mirno obrt v Novem mestu oddam. 28-501. 2616
PROSTORE, velike od 50 do 200 m², za opravljanje kakršnekoli obrti, oddam v najem. 068/41-169. 2643

službo dobi

POTNIKE za dostavo in prodajo blaga na terenu v dobro vpeljani skupini iščemo. Informacije v četrtek na 068/34-896. 2409
VISOK HONORAR nudimo komunikativnim osebam s prostimi vikendi in svojim prevozom. Prodaja raznovrstnega tekstila. 068/65-711. 2489
ZA DOBER ZASLUŽEK potrebujete proste vikende in osebni avto. 068/25-961. 2500
NUDIMO zastopniško delo z izrednim zaslužkom. Plačilo tedensko. 068/85-325. 2501
KV KUCHARICO z delovnimi izkušnjami za delo v pizzeriji redno zaposlim. Vse informacije na 22-3

ZAHVALA

*Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrti te vzela je prerano,
v naših srcih boš ostal.*

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega
očeta in tasta

FRANCA ŽURGE

iz Dobindola pri Uršnih selih

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, ki so nam stali ob strani in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, darovali cvetje, sveče in pokojnega tako številno pospremili na zadnji poti. Hvala kolektivom Labod, SGP Pionir, PTT Novo mesto, pevskega zboru iz Stranske vasi, govorniku Fonu in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Žalostni smo, ker smo vas izgubili,
a ponosni, da smo vas imeli.*

V 86. letu nas je zapustila naša draga mama

FRANČIŠKA GRABNAR

iz Biča 5, Veliki Gaber

Iskreno se zahvaljujemo vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sv. maše in za tako številno spremstvo pokojne na njeni zadnji poti. Posebna zahvala izrekamo g. župniku Oražmu za lepo opravljen obred in govor in za somaševanje g. župniku iz Stične, g. župniku iz Dravlj in domačemu g. župniku ter pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila draga mama

AMALIJA POVHE

iz Blata 14 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste nam v tem težkem trenutku stali ob strani, kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti in njen grob zasuli s cvetjem in venci. Posebno zahvalo smo dolžni GD Račje selo, kolektivom Kremen Novo mesto in Cestnemu podjetju Trebnje za podarjene vence in vsem nosilcem praporov, govornikom g. Rajku Zaletelu in g. Bojanu Okornu. Iskrena hvala g. kaplanoma za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: sinovi Tone, Ludvik in Miro z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

*Ljubljena mama, nikoli več nas ne boš pričakala
na hišnem pragu,
nikoli več ne bomo stisnili tvojih dobrih,
od trdega dela zgaranih rok...*

Umrla je naša nadvse skrbna mama

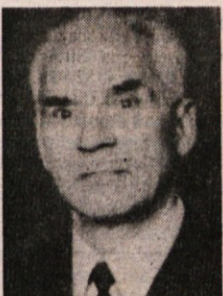
ANTONIJA PIRMAN

iz Škrljevega 3 pri Šentrupertu

Zahvaljujemo se vsem, ki ste našo mamo cenili, ji poklonili cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala sosedom, znancem, prijateljem, gospodu župniku Janezu Vidicu in cerkvenemu pevskega zboru za ganljivo petje.

Žalujoci otroci: Marko, Minka, Martin, Meška, Anica in snaha Biserka z družinami

Šentrupert, Štore, Maribor, Ljubljana, Mirna, 3. 4. 1991

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

RUDOLFA RAMUTA

iz Metlike

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, OZB, SDP in kolektivom Komet, Beti Žakanje in Metlika za izrečeno sožalje, podarjene vence, cvetje in pomoč v teh težkih trenutkih. Hvala lepa vsem, ki ste se od pokojnika poslovili v tako velikem številu in ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala zdravstvenemu in strežnemu osebju Doma počitka, ZD Metlika in pljučnemu oddelku novomeške bolnišnice. Zahvaljujemo se govorniku Ivanu Žetu za čustvene poslovinne besede ter godbi in pevcem.

Žalujoci: sin Rudi, hčerki Zofija in Albinca ter brat Lojze z družinami

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustila naša
draga žena, mama, tašča in stara mama

ROZINA ŠPRAJČER

z Rožič Vrha 1 pri Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter izraženo sožalje. Zahvalo smo dolžni sosedom, posebno še družini Planinc, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Zahvala velja tudi Adolfu Planincu za poslovinne besede pred domačo hišo. Hvala osebju ZD Črnomelj, Belt Črnomelj, pevskega zboru iz Črnomlja in duhovniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

*Kako bi dihal rad,
poslušal, gledal, sedel med vami,
katero vmes povedal, pa me tišči
teptan nad mano grob prerani.*
(Oton Župančič)

V 65. letu nas je nepričakovano zapustil ljubi mož, oče, dedek, brat, stric in svak

STANKO GORENJC

iz Šentjanža 49 na Dolenjskem

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste bili v teh bridkih trenutkih z nami, pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Iskrena hvala dobrim sosedom za nesebično pomoč, posebno družinama Repše in Pelko, Društvu upokojencev Šentjanž, KPD Dob, LD Mokronog, Damjanovim sošolcem. Najlepša hvala g. župniku za lepo opravljen obred, govorniku za besede slovesa, vsem pevcem ter rudarski godbi iz Hrastnika. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

*Prišel si iz tujine,
da praznoval z družino bi veliko noč,
a usoda ni hotela,
te je vzela nam iz rok.*

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 51. letu zapustil naš dragi mož, oče in sin

IVAN ŠNELER

s Sinjega Vrha 4

Najlepše se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v hudih trenutkih pomagali in stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojniku darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebju ZD Vinica, DO Novoteks, učencem in učiteljem OŠ Vinica, GD Sinji Vrh za organizacijo pogreba in govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu ter g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala tudi družini Zajc in sodelavcem iz Nemčije.

Žalujoci: žena Zorica, otroci Janez, Milena, Anita in oče Peter ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

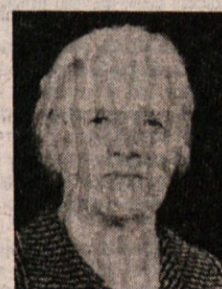
Po težki bolezni nas je v 66. letu zapustil naš dragi mož, oče, brat, stari ata, tast in stric

JOŽE PLUT

iz Ručetne vasi 11, Črnomelj

Zahvaljujemo se sorodnikom, vaščanom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, pisno in ustno izrekli sožalje, darovali cvetje ter se v tako velikem številu poslovili od pokojnika. Posebna zahvala interni bolnici Novo mesto, dr. Strmčevi in patronažni sestri Verdnikovi iz ZD Črnomelj. Hvala kolektivom Begrad Črnomelj, Adria caravan, obrat Novo mesto in Črnomelj, GD Petrova vas, družinama Ivec in Vraničar za nesebično pomoč, govornikom za poslovinne besede, pevskega zboru ter g. dekanu za opravljen obred.

Žalujoci: žena Anica, sin Jože z družino, hčerki Tončka in Danica z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho nas je zapustila naša nadvse ljubljena mama, babica, prababica, tašča in teta

MARIJA BRUS

roj. Koncilja, iz Vavte vasi 34, Straža

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojno tako številno pospremili na zadnji poti. Zahvala internemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, sestri Erni iz Straže, ZZB iz Straže, Društvu upokojencev, sodelavcem Jutranjke iz Sevnice, Novolesu tozid TES in Novi ambient za denarno pomoč, govornikom za lepe poslovinne besede ter pevskega zboru Dušan Jereb iz Novega mesta.

V globoki žalosti njeni najdražji

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, svaka, strica in tasta

JOŽETA ROLIHA

Vsi njegovi

Novo mesto, aprila 1991

ZAHVALA

*Ni več trpljenja, ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

V 61. letu nas je zapustila draga žena, teta, svakinja in botra

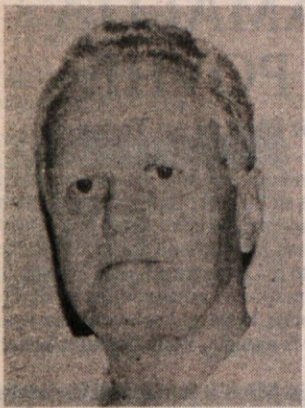
ZDENKA PERUCI

Trebnje, Rimska 21

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavkam, ki ste mi v težkem trenutku stali ob strani, darovali cvetje, izrekli sožalje in pokojno pospremili v tako velikem številu na njeno zadnjo pot. Posebna zahvala dr. Marjetki Metelko in dr. Vilfanovi za nenehno pomoč v času njene bolezni, Tobačni Ljubljana za objavo osmrtnice v Delu, gospodu župniku za lepo opravljen obred, upokojenskemu pevskega zboru Trebnje in govornici Rezki Majer. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: mož Lojze in ostalo sorodstvo

Dr. Alojz Boh

Dolenjec je po rodu, to bi zelo težko skrli, kajti govorica ga izdaja. Nekateri rahli, ampak zares čisto rahli znaki, tisti nekolikani zaporedni okoliš bolj določeno postavljajo tja v ribniško dolino. Toda to so že sledi, ki jih zaznajo le eksperti, pa seveda tisti, ki postanejo nanje pozorni potem, ko so v osebnih podatkih o dr. Alojzu Bohu, tako kot mi, prej prebrali, da se je rodil v kmečki družini v vasi Jurjevica pri Ribnici.

Ko smo že pri podatkih, pa kar nadaljujmo z njimi. V Ljubljani je maturiral na klasični gimnaziji, diplomiral na splošni medicini leta 1953, opravljal pripravništvo v Ljubljani, Trbovljah in Novem mestu, vendar takoj nastopil specializacijo v pediatriji in tri leta kasneje opravil specialistični izpit. Sodeloval je pri ustanovitvi samostojnega otroškega oddelka pri Splošni bolnišnici v Novem mestu in prvega januarja leta 1960 postal njegov prvi predstojnik, kar je še danes. Naslov primarija mu je bil dodeljen leta 1968. Je oče dveh otrok, hčerka je diplomirana farmacevtka, sin študira medicino. Letos ob svetovnem dnevu zdravja mu je bila v Ljubljani podeljena najvišja republiška nagrada v zdravstvu, nagrada dr. Jožeta Potrča.

»Pa ne pozabite, da se v prostem času ukvarjam z mikologijo in da sem ljubiteljski vinogradnik,« bi k temu suhoparnemu, močno skrajšanemu, a dovolj zgovornemu spisku, napol v šali napol zares

vzkliknil dr. Boh. Seveda. To je bilo tudi vzrok našemu iskanju. V četrtek je v Ljubljani prejel nagrado, v petek je bil do poznega popoldneva na strokovnem posvetovanju, zvečer pa je v svojem vinogradu na Trški gori sadil trte. Ko smo ga v soboto zjutraj le našli na oddelku, ravno med vizito, je s spretno roko otipaval dojenčka in nič se ji ni poznalo, da je prejšnji večer držala lopato.

Dr. Alojz Boh pripada tretji generaciji zdravnikov, ki so po vojni diplomirali na popolni slovenski medicinski fakulteti. To so generacije, ki so se ali se še danes nahajajo v vrhovih slovenskih zdravstvenih organizacij in institutov. Dr. Bohova generacija je naredila tako rekoč revolucijo v slovenski pediatriji, saj so on in njegovi kolegi prav v letih 1959 in 1960 trem že obstoječim oddelkom zunaj Ljubljane, v Mariboru, Celju in Kopru, dodali še deset novih. To je bil razvoj, ki nikakor ni ostal brez rezultatov. Močno se je zboljšalo zdravstveno stanje otrok v Sloveniji, zlasti pa sta se zmanjšali njihova umrljivost in obolevnost, skoraj povsem izkoreninjen ne so nekatere otroške bolezni. Ta dejavnost, bi lahko rekli, z vestnim delom in dosežki žaga lastno vejo, saj je končna posledica seveda zmanjšanje kapacitet.

»Pediatrija pri nas je dosegla tako visoko stopnjo, da jo zmanjšujemo že po naravni poti,« pripoveduje dr. Boh, »dodajmo se nekaj podobnega, kot pred leti z oddelki za tuberkulozo. Pri nas je to izraz zelo visoke oskrbe otrok že zunaj, dobre preventivne in kurativne zunanje službe. Tako sedaj sprejemamo res najtežje bolnike, dostikrat pa tudi z močno socialno indikacijo, posebno pri Romih. Bolezni, ki so bile pred desetletji pogostne, revmatizem ali hude oblike drisk, skoraj ni več. To so znaki dosežene nacionalne ravni zdravstva. Imamo pa čedalje več kroničnih bolnikov, neozdravljivih, od rojstva prizadetih. Sumimo, da so to posledice onesnaženosti okolja, v katerem živijo in delajo mlade matere, ter stresov, ki so jim izpostavljeni.«

T. JAKŠE

JURIJ MARJETIČ S SVOJO UČENKO — Z Marjano Tršinar sta zaigrala in zapela ob krajevnem prazniku v Orehovi. (Foto: J. P.)

Citre se vračajo

NOVO MESTO — Citrarija Jurija Marjetiča pozna že dobršen del Dolenjske, čeprav je šele v zadnjem času začel bolj pogosto nastopati. Citrarija se je naučil od svojega očeta doma na Štritu pri Bučki. »Ko še ni bilo ne televizije ne radia pri hiši, so bili večeri dolgi in takrat se je oče usedel k citram in zaigral. Učil nas je slovenskih pesmi in prav te stare pesmi so najpogostejše tudi na programu mojega nastopa,« je povedal Jurij, ki je na citrah ostal samouk, v zadnjem času pa pogosto drži v rokah tudi knjigo Cite Galic in si tako nabira tudi teoretično znanje. To mu je potrebno, saj je postal učitelj. Že tretje leto vadita skupaj z učenko 7. razreda osnovne šole v Skočjanu Marjano Tršinar. Skupaj nastopata in ubrano pojeta. Pred časom sta zaigrala in zapela na Veselem toboganu, ki so ga snemali med mladimi iz Skočjana.

Jurij spremlja na nastopih tudi kapiteljski pevski zbor, vsako leto pa se udeležijo srečanja citrarjev v Grižah. »Tudi seminar smo že imeli in mislim, da bo ta instrument kaj kmalu na seznamu poučevanja v glasbenih šolah. Tudi sam bi rad posnel kaseto in predstavil nekaj svojih skladb,« pravi Marjetič.

J. PAVLIN

OTROŠKI ŽIVČAV NA OTOČCU

OTOČEC — V nedeljo, 14. aprila, bo v motelski restavraciji na Otočcu ponovno živahno. Ponudba družinskih kosil še vedno velja, po obedu lahko zaplavate v hotelskem bazenu, če pa vaši otroci niso še čisto odrasli, vabi Otočec ob 15. uri vse na prireditvi, ki je v prvi vrsti namenjena ravno otrokom. OŠ Grm se bo predstavila s Sapramiško Svetlane Makarovič, dovolj bo glasbe, skratka — za nikogar ne bo dolgočasno.

Mladi tehniki že sedaj v Evropi

Nad 350 tekmovalcev v Šmarjeti — Republiško tekmovanje maja v Bršljinu

ŠMARJETA — Več kot 350 mladih tehnikov iz osmih dolenjskih in posavskih občin je v petek nastopilo na 14. občinskem in 9. regijskem srečanju mladih tehnikov na osnovni šoli »29. oktober«. Organizatorica je bila tudi to pot Zveza organizacij za tehnično kulturo, na čelu vrste pokroviteljev pa je stal izvršni svet skupščine občine Novo mesto. Na osemindvajsetih delovnih točkah so mladi pokazali delovanje rakete, zmajev, avtomobilskih in letalskih modelov ter računalnikov. Kot je povedal vodja tekmovanja Jože Novak, bi bilo letošnje srečanje primerno še za katera od gospodarstvenikov, ki bi se lahko marsičesa naučili tudi ob pogledu na njihove izdelke. »Mladi inovatorji so dokazali, da so že v Evropi, saj jih politična igra ne zanima. Tudi izdelki domače obrti bi lahko našli svoje mesto na vsakem sejmu. Obiskovalci so videli vrsto praktičnih in ličnih igrarč, s katerimi bi lahko opremili še tako velik vrtec.« Najboljši v posameznih panogah bo-

do dolenjsko regijo zastopali na 15. republiškem srečanju mladih tehnikov, ki bo letos 24. in 25. maja na novomeški osnovni šoli v Bršljinu. V skupini tehničnoraziskovalnih nalog bodo intarizirale predstave učenke 6. razreda OŠ Katje Rupene. Izolacijske materiale bosta predstavila Uroš Jovanovič in Gregor Gorenc iz OŠ Katje Rupene, raziskovalno nalogo o vodi Sašo Luzar in Andrej Krmc iz Škocjana, računalništvo pa Gregor Klemenčič in Viki Rukše iz Brusnic ter Helena Kralj iz Otočca in Tatjana Urbič iz Trebnjega. V spoznavanju proizvodnega procesa in sestavljanju Fischer UT1 in UT2 bosta barve

Dolenjske zastopala Franci Konček iz Dolenjskih Toplic in Izток Suhorepec iz OŠ Grm, v skupini elektronskih naprav Boštjan Jarc iz Bršljina, v računalniškem programiranju pa Aljoša Motore iz Brežic. Med fotografi sta bila najboljša Mitja Pelko in Andrej Križ iz OŠ Katja Rupena in Klemen Dvornik iz OŠ Grm, med šolami pa Katja Rupena, Grm, Artiče in Šmarjeta. V novih dejavnostih, pletarstvu, čipkarstvu, intarzijah izdelkov iz usnja in lesa bodo dolenjsko zastopali člani krožkov z Mirne, iz Mokronoga, Trebnjega, Škocjana, Dolenjskih Toplic in Bršljina. Z izdelki se bodo predstavili še: POŠ Dragotin Kette, Katja Rupena, Metlika, Šmarjeta, OŠ Milke Šobar-Nataše, VVO Novo mesto, Šmarjeta, Škocjan in Trebnje. Med posamezniki je bil še posebej uspešen Drago Kralj iz Škocjana z izvirno podobo dolenjskega kozolca dvojnika. V skupini didaktična sredstva in učila je največ točk med učitelji zbral Dušan Plut z Grma in Janez Sovič iz Bršljina, prav tako sta bili najuspešnejši tudi ti dve šoli. Pri delu z orodjem Klipklap sta največ spretnosti pokazala Andrej Klinar in Peter Foršček z Grma. Z avtomobili bogata dolenjsko zastopala Matej Dulc iz Škocjana in Tomaž Kralj iz Otočca, z raketnimi modeli Sašo Erak iz Smihela in Jernej Guštin z Grma, z letalskimi modeli Ivo Dovič iz OŠ Katja Rupena in David Jerič z Mirne, v zmajarstvu Jože Florjančič iz Otočca in Alenka Lokar iz Sentruperta, z ladijskimi modeli Uroš Mali z Grma in Alen Klarič iz Kočevja, z modeli jadrnic Uroš Mali z Grma. V Lovu na lisico odhajata na republiško tekmovanje Ines Antončič iz Otočca in Silvester Toth iz Brežic. Spremljala ju bo Špela Jenko iz novomeškega radiokluba. V sestavljanju modelov sta bila najboljša David Vižintin in Goran Markovič s Senovega.

J. PAVLIN

DANES IGRAČA, JUTRI RESNIČNOST — Viki Zaletel iz osnovne šole Grm je s pomočjo svojega učitelja Dušana Pluta pri tehničnem pouku sestavljal model električnega avtomobila. Za republiško tekmovanje bo svoj avto opremil še z daljinskim radijskim vodenjem. (Foto: J. P.)

KOZJI ČETVORČKI — Koza Mica Martina Zorčiča iz Trške gore je pred dobrim tednom presenčila svojega lastnika s štirimi kozlički. Mica je stara šele štiri leta in je doslej že imela dvojčke in trojčke. Četvorki so tudi v kozjem svetu prava redkost. Lastnik ima sedaj s kozjo družino kar precej dela, koza ima namreč le dva seska, zato mora lastnik lačna usta izmenično spuščati do mame. (Foto: J. Pavlin)

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«

Trikrat o telefonu in težavah z njim — Kdaj mrliška vežica, razsvetljava, asfalt, odškodnina, konec motenj? — Matematika: cvek! — Komu verjeti?

Na številna vprašanja, ki so jih pred tednom dni dežurnemu novinarju zastavljali bralci, bo odgovor lahko sledil šele, ko se bodo o izpostavljenem telefonskem, cestnem in še kakem drugem »nebodigatreba« na kraju samem pozanimali novinarji. V temle zapisu na vprašanja več ko opozoriti ni moč, toliko jih je bilo. Pa pojdemo po vrsti!

Gospa B. K. (kjer navajamo začetnice, je ime znano uredništvu) iz Sentjerneja ni razumljivo, zakaj v tem kraju se niso začeli graditi mrliške vežice, saj je bil načrt zanj že zdavnaj sprejet.

Alojz Tršinar je bil lani med tistimi vaščani Dola pri Škocjanu, ki so dobili telefon, kajpak potem, ko so plačali polno ceno. In zdaj se je izkazalo, da so za veliko denarja dobili pol manj muzike, vsi imajo namreč t.i. telefonskega dvojčka. Te možnosti poprej ni nihče nakazal, sicer bi si kdo še pravočasno premislil. A. Tršinar je npr. mimo svoje volje v »španoviji« s podjetjem »dvojčkom«, ki telefon na veliko uporablja, zato se mu je že večkrat primerilo, da ni mogel klicati, čeprav je bilo nujno.

Česa podobnega se še ne more primeriti Mileni Jevnikar. Nje in sedmih drugih vaščanov sploh ni na seznamu tistih, ki bi radi prišli do telefona v Veliki Loki. O tem, kdo bo na seznamu, je baje

samovoljno določil predsednik krajevnega skupnosti, veljak pa se zdaj sploh ne zveni za pritožbe osmih izpadlih. Pravi, da se z njimi nima kaj pogovarjati. Materi dijakinje se zdi čudno, da pri današnji brezposelnosti v novomeški ekonomski šoli ne morejo zaposliti primernega učitelja matematike, pač pa uči upokojenec. To navsezadnje ne bi bilo nič takega, ako učenci možo znanju dijakov ne bi postavil tako visokih kriterijev, da ima domala cel razred nezadostno oceno.

Božena Pavasovič iz Dolenjskih Toplic se sprašuje, kdo in kdaj bo osvetlil ta turistični kraj. Razen v ozkem središču Toplice ne premorejo javne razsvetljave, tema prežema ulice in vpadne ceste.

Popisovalec se je pred kratkim oglašil tudi pri gospe J. K. iz Zagrada pri Škocjanu. Po menju popisane je hotel izvedeti toliko, da se ona zdaj sprašuje, čemu bodo služili podatki o vsakem sadnem drevju posebej, o velikosti sob ipd. Gospa je slišala, da bodo po popisu na novo določili davke ali kaj; ob takih govoricah pa smo jo skušali pomiriti z zagotovilom, da je glavni smoter popisa priti do podatkov o raznovrstnem bogastvu slovenske dežele, podatkov, ki bodo služili za nadaljnje raziskave. Davkov je namreč tudi brez popisa preveč in previsoki so.

Nasedanje govoricam bo za gospo iz gornjega oddelka brez posledic, drugače pa to, kar ji kdo reče, občutili Jelka Gorenc iz Sentjerneja. Zaposlena je v tamkajšnji IMV, in ker je bolna, mora pogosto celo v bolnišnico. Zato plače nima bogve kolikšne, januarska je bila še posebno slaba, in ko je nadležno potarjala uslužbenki v računovodstvu, je slednja menila, da so se najbrž zmotili pri obračunu v Novem mestu; segla je v predal in Gorenci brez kakega potrdila izročila 750 din. Napako pa je gospa naredila, ko se je pri taisti uslužbenki pohvalila, da je dobila pri zadnji plači še nekaj denarja na račun dolskega boleznine. Pisarniška moč je takoj »ugotovila«, da so se v Novem mestu spet motili, Gorenci je zaukazala, da mora takoj vrniti 4.730 din, sicer bo še ob redno plačo. In kaj? Gospa ji je denar takoj prinesla, zdaj pa se sprašuje, ali je bila njena boleznina res napačno obračunana, še več, ali je denar sploh prišel na kak račun v novomeški IMV. Sentjernejska uslužbenka ji pravi, da je to nič ne briga, v Novem mestu pa menijo, naj

stvar razčisti v šentjernejskem podjetju.

Kam je šel denar, se v imenu vaščanov Dol. Stare vasi sprašuje tudi S. G. Po 3.000 din so že pred meseci prispevali za asfaltno prevleko na cesti, ki pelje do njih iz Sentjerneja, o tem, kdaj se bodo začela dela, pa zdaj nihče nič ne ve.

Novomeščanka je iz zanesljivih virov izvedela, da bodo v enem od novomeških vrtec, ki se nimajo za kaj hudovati nad pomanjkanjem kadra, zaposlili še vzgojiteljico, ki obvlada romščino. Katerim otrokom se bo posvečala, je jasno, gospe pa se za dandanašnje čase tako zaposlovanje ne zdi primerno.

Bralka s Pionirske ceste v Dolenjskih Toplicah je potožila, da imajo na njenem koncu že dlje časa motnje pri sprejemanju radijskega in televizijskega programa. Krive zagotovo niso ne antene ne kak bližnji obrtnik, se pravi, da je nujno klicati pravljnega mojstra.

»Halo, tukaj je bralec Dolenjca!« — tako se je predstavil Vinčan, eden od mnogih, ki mu je divjad lani naredila precej škode. Lovci so škodo sicer popisali oz. ocenili, kdaj pa se ljudje lahko nadejajo odškodnine in kolikšna bo, o tem vodstvo viniške zelene bratovščine modro molči.

Tatjana Kapušin ali katerikoli drug Metličan, ki ima telefon, si s to napravo že dlje časa ne more veliko pomagati. Zvezo namreč lahko dobi le v omrežni skupini 068, dlje pa glas po žici običajno ne seže. Vzrok je menda v tem, ker poštarji na veliko priključujejo nove naročnike, obljube, da bodo nevšečnosti kmalu preč, pa so še zmeraj prazne.

D. R.

BULIČ SPET V PICERIJ

NOVO MESTO — Kot kaže, novomeška mladina že težko shaja brez poznavca dobre glasbe Dragana Buliča. Z izkupičkom je zadovoljna tako mestna kavarna kot organizatorji. S ploščami se bo Bulič spet pojavil ta petek ob 21.30.

MODNA REVIIJA

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V soboto, 13. aprila, bo ob 20. uri v zdravilišču ples z modno revijo. Predstavljeni bodo modeli iz tovarn Labod in Beti; revijo bo organiziral Reklam studio iz Novega mesta. Igral bo ansambel Abadoni.

USPEH TONIJA VERDERBERJA — Starotški skladatelj narodnozabavnih viž Toni Verderber ima kar nekaj razlogov za smeh. Njegova četrtja kasetna Staro vino — star prijatelj se prodaja za med, sklade s kasete so na lestvicah slovenskih radijskih postaj na samem vrhu, poleg tega je Verderberjev ansambel povabljen na Alpski večer. Prireditelji v na njej nastopajo najboljši slovenski narodnozabavni ansambli — bo 11. maja na Bledu, Verderberjevi fantje pa bodo zaigrali in zapeli Mlinarjevo hčer ter Temno noč. Prireditelji bo smemala tudi slovenska TV, ki bo pripravila iz s spektakla šest polurnih oddaj. (T. G.)

kozerija

ZA RAVNATELJA ŠKODA DENARJA

— Ate, naš ravnatelj je spet na seminarju.
— Kako to misliš — spet?
— Najmanj dvakrat mesečno ga najmanj po tri dni ni v šoli.
— Kod pa hodi?
— Saj sem ti rekel: po seminarjih. Bil je že v Portorožu, Opatiji, Radencih, Šmarjškem Toplicah.
— Veš, Mali, pripravljajo spremembe v osnovni šoli, pa se ravnatelj usposablja.
— To razumem.
— Ravnatelj mora jo veliko znati.
— Razumljivo, ate, toda to veliko stane.
— Znanje ni nikoli predrag.

Nekje sem prebral, da je draga samo tista knjiga, ki je nihče ne berebere.
— Lepo, toda vsak dinar, ki gre za izobraževanje našega ravnatelja, je vržen v stran.
— Hočeš reči, da je vaš ravnatelj slab?
— Nikakor ne.
— Kaj pa je z njim narobe?
— Ne bo več dolgo ravnatelj. Do razpisa.
— Menda ne pretepa učencev?
— Ne.
— Hodi pijan v šolo?
— Ne bodi smešen, ate.
— Že vem: okoristil se je z živili iz vaše šolske kuhinje.

— Si pa za štose, ate!
— Je proti verouku v osnovni šoli? To bo.
— Strel v prazno. Naš ravnatelj ima že dolgo dobre stike z župnikom.
— Nima primerne izobrazbe.
— Naš ravnatelj je profesor.
— Pa res ne vem, kaj ga bi lahko spodneslo.
— Na nekaj si pa le pozabil, ate, na zelo pomembno stvar.
— Res? Mi jo lahko odkriješ?
— Brez težave. Naš ravnatelj je bil dolga leta član Zveze komunistov.
To mu bo spodrezalo vejo.

TONI GASPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunil.